

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

วรรษ ทรัพย์สมบัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2550

AN ANALYSIS OF THE STATUS OF ISLAMIC BANK OF THAILAND

VORANUCH SAPSOMPONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Business Administration

Department of Business Administration

Graduate School DhurakijPundit University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	วรนุช ทรัพย์สมปอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ (การจัดการการเงิน)
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงข้อได้เปรียบเสียเปรียบทางธุรกิจระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์อื่น โดยทำการศึกษาฐานะการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจากงบการเงินราย 6 เดือน (ครึ่งปี) นำข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลการดำเนินงาน ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้านโครงสร้างรายได้ และด้านอัตราการขยายตัว โดยเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินในช่วงเวลาเดียวกันของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใกล้เคียงกันและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในฐานะธนาคารพาณิชย์ยอดเยี่ยมประจำปี พ.ศ. 2548 เพื่อทราบถึงฐานะทางการเงินที่แตกต่างระหว่างธนาคารอิสลาม แห่งประเทศไทยกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จากอัตราส่วน ทางการเงินทั้ง 4 ด้าน พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสภาพคล่องในการดำเนินงานสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใกล้เคียงกัน เนื่องจากมีปริมาณเงินฝากจากการขยายสาขาสูง ประกอบกับการปล่อยสินเชื่อยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากต้องใช้เวลาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2505 รวมทั้งข้อจำกัดในการนำเงินไปลงทุน ด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ดีกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องจากธนาคารมีปริมาณเงินฝากสูงกว่าปริมาณเงินให้สินเชื่อ และไม่ประสบปัญหาด้านสินเชื่อด้วยคุณภาพมากเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปและมีเงินกองทุนชั้นที่ 1 เพียงพอในการรองรับผลขาดทุนในช่วงเริ่มดำเนินการได้ระดับหนึ่ง ในด้านความสามารถในการทำกำไร แม้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จะมีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จากการวิเคราะห์กลับพบว่าค่าใช้จ่ายที่ส่งผลให้ธนาคารดำเนินขาดทุนมาจาก

ค่าใช้จ่ายในการขยายสาขาเพื่อนำไปสู่การแสวงหากำไร ซึ่งเป็นการลงทุนที่เป็นประโยชน์โดยตรงกับผลการดำเนินงาน ของธนาคารในอนาคต ส่วนในด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แม้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในอัตราส่วนที่น่าพอใจได้แต่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยก็มีความมั่นคงในระดับหนึ่ง เนื่องจากธนาคารใช้เงินลงทุนในการดำเนินกิจการจากส่วนของเจ้าของทำให้ไม่มีภาระผูกพันรัฐในการชำระหนี้ในระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับปัจจัยบวกอันเกิดจากการซื้อกิจการบริการทางการเงินตามหลักชารีอะฮ์ จาก บมจ.ธนาคารกรุงไทยทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความมั่นคงมากขึ้น มีบริการที่หลากหลายและมีเครือข่ายรองรับการให้บริการลูกค้ามากขึ้นทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการขยายสาขาได้ระยะหนึ่ง ในด้านโครงสร้างรายได้พบว่า แม้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จะมีรายได้หลักจากการให้สินเชื่อ การเช่าซื้อและสัญญาเช่าทางการเงินเป็นรายได้หลัก ซึ่งต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่มีรายได้จากดอกเบี้ยเป็นรายได้หลัก แต่อัตราส่วนรายได้จากการให้สินเชื่อและสัญญาเช่าทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราร้อยละของอัตราส่วนในระดับเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปและมีสัดส่วนสูงสุดของรายได้รวมเช่นเดียวกันใน ด้านอัตราขยายตัวพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราขยายตัวของเงินฝากซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำของธนาคารสูง ทำให้ธนาคารมีแหล่งเงินต้นทุนต่ำ เพื่อไปใช้ในการ ขยายฐานสินเชื่อได้มากขึ้น

จากการศึกษาพบว่าฐานะการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคงและมีแนวโน้มในการทำกำไรในอนาคต

Thesis Title : An analysis of The Financial status of Islamic Bank of Thailand
Author : Voranuch Sapsompong
Thesis Advisor : Associate Professor Dr. Panarat Panmanee
Co- Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Paitoon Pothisan
Department : Business Administration (Financial Management)
Academic Year : 2006

ABSTRACT

This study aims to find out the advantages and disadvantages of the financial business between the Islamic Bank of Thailand and other commercial bank in four aspects that are 1) operation results 2) operational performance efficiency 3) revenue structure and 4) operational growth rate. Thanachart Bank Public Company Limited was selected as the bank of the same size business banking as the Islamic Bank of Thailand and the Bangkok Bank Public Company Limited is as the excellent performance bank of 2005 were comparatively used for this study.

The finding are as follow :

- The operation results showed that the Islamic Bank of Thailand had higher liquidation than other commercial bank of the same-size banking business due to more amount of deposit from expansion of more branches and loan amount was below targets. At the time the bank had to perform banking business with limited investment according to legal and Commercial Banking Act, B.E. 2505. Quality assets and funding reservation were in better level than other commercial bank because the bank had less non-performance loans and it had ample reserved funding on Tier One Capital to support the loss. The continuous loss was caused by new branches expansion as profit centres to the future business targets.

- In operational performance efficiency the bank could not return on equity to the shareholders but the bank was stable at the stage. The bank invested in operation with its own capital and was not affected in term of payment within limited period time. In addition it has positive performance in purchase Shariah-service banking from Krung Thai Bank Public Company Limited that reinforced the stability of the bank. With variable services the bank could lower its expenses in branches expansion for a period of time.

- For the revenue structure, The Islamic Bank of Thailand gained its main part of revenue from lending, leasing that was different from other bank that relied on interest based main revenue. The percentage of revenue and the highest of revenue of Islamic Bank of Thailand were found as the same of other commercial banks.

- The operational growth rate showed that the Islamic Bank of Thailand had higher growth rate of deposit that meant the bank got low cost funding resource to expand lending and leasing.

The finding show that the financial status of The Islamic Bank of Thailand stays stable and tends to gain high profit in future operation.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทำให้ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิลา พงศ์ยี่หล้า ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์วิรัช สงวนวงศ์วาน กรรมการ ที่กรุณาให้คำแนะนำทางวิชาการเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่อนุเคราะห์ข้อมูลทางการเงินในการจัดทำ ขอกราบขอบพระคุณ พ.ท.นคร ทรัพย์สมบัติ และนางสมนึก ทรัพย์สมบัติ บิดาและมารดาในความรักและความห่วงใย ตลอดจนเป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ให้การสนับสนุนให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในครั้งนี้

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขอมอบให้แก่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่านส่วนข้อบกพร่องใดๆ อันพึงมีผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

วรรณช ทรัพย์สมบัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
1.5 นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวความคิดในการศึกษา.....	8
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางการเงิน.....	8
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงิน.....	10
2.2 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป.....	10
2.3 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลาม.....	12
2.4 ความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจระหว่างธนาคารอิสลาม กับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป.....	13
2.4.1 การรับฝากเงินของธนาคารอิสลาม.....	13
2.4.2 การหารายได้ของธนาคารอิสลาม.....	15
2.4.3 การประกอบธุรกิจอื่นของธนาคารอิสลาม.....	17
2.5 ความแตกต่างของธนาคารอิสลามกับธนาคารพาณิชย์.....	18
2.6 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.....	19

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นสื่อกลางทางการเงินที่ระดมเงินฝาก และให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจการเงินที่ต้องการเงินลงทุน การฝากเงินกับธนาคารนับเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยกว่าการนำเงินไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หรือการนำเงินไปลงทุนในแหล่งอื่น เป็นการออมเงินที่มีความปลอดภัยและมีหลักประกัน ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีธนาคารพาณิชย์เกิดขึ้นหลายธนาคารแต่ยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการในการออม และการลงทุนของประชากรของประเทศไทยที่มีหลากหลายเชื้อชาติศาสนา โดยเฉพาะชาวมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวนมากในประเทศไทยที่ไม่สามารถใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่ เนื่องจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เหล่านั้นใช้ระบบดอกเบี้ยเข้ามาเป็นกลไกในการจัดการเงินออมและเงินกู้ จึงเป็นสิ่งที่ขัดต่อบทบัญญัติของศาสนาอิสลามซึ่งห้ามทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยอย่างเด็ดขาด ในหลายประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม เช่น ประเทศมาเลเซีย อิหร่าน อียิปต์ ได้มีการจัดตั้งธนาคารอิสลามที่มีการดำเนินการถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนา เพื่อสนองตอบความต้องการในการทำธุรกรรมทางการเงินของชาวมุสลิม และประสบความสำเร็จในการจัดตั้งและการดำเนินงาน

แนวความคิดในการจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2537 เมื่อประเทศไทยลงนามร่วมในโครงการร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย ระหว่าง อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย (Indonesia Malaysia Thailand) และเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสงขลา ซึ่งมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาอิสลาม จึงได้มีข้อเสนอให้จัดตั้งธนาคารอิสลามขึ้นเพื่อเป็นช่องทางด้านการเงินสำหรับชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ภาคใต้ รัฐบาลได้ดำเนินขั้นตอนต่างๆ เพื่อนำไปสู่การจัดตั้งธนาคารอิสลามอย่างเต็มรูปแบบ เริ่มจากการเชิญชวนให้ธนาคารพาณิชย์ไทยต่างๆ เปิดช่องบริการทางการเงิน (Windows) ตามหลักศาสนาอิสลาม ธนาคารศรีนครได้ตอบสนองโดยการเปิดช่องบริการด้านนี้ขึ้น แต่ต้องปิดตัวลงจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในปี พ.ศ. 2540 โดยผู้ฝากเงินได้รับเงินฝากคืนครบถ้วน ต่อมารัฐบาลได้ให้ธนาคารของรัฐเปิดบริการด้านการเงินตาม

หลักศาสนาอิสลามเพื่อเป็นการนำร่อง ซึ่งธนาคารออมสินได้เปิดการให้บริการขึ้นที่สาขาอำเภอเมืองสตูลเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2541 หลังจากนั้นได้ขยายสาขาไปเปิดบริการที่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา (อำเภอสะบ้าย้อยและอำเภอหาดใหญ่) จนครบ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปิดสาขาในกรุงเทพฯ ที่เขตหนองจอก หลังจากธนาคารออมสินเปิดบริการด้านการเงินตามหลักศาสนาอิสลามได้ระยะหนึ่ง ธนาคารกรุงไทยได้เปิดให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามด้วยเช่นกัน แต่ธนาคารต่างๆ เหล่านี้ยังคงมีธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย ดังนั้นเพื่อให้ชาวมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามสามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ถูกต้องตามหลักศาสนา รัฐบาลจึงดำเนินการจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2545 โดยประกาศลงในพระราชกิจจานุเบกษา มีใจความโดยสรุป คือ ให้จัดตั้ง “ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย” ขึ้นเป็นธนาคารเฉพาะกิจเพื่อประกอบธุรกิจภายใต้หลักการของศาสนาอิสลาม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังมีทุนจดทะเบียน 1,000 ล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 100 ล้านหุ้น หุ้นละ 10 บาท กระทรวงการคลังถือหุ้นไม่เกิน 49% หลังจากประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ให้ใช้กฎหมายบริษัทมหาชน การบริหารเริ่มแรกก่อนมีผู้ถือหุ้น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ด้านศาสนาอิสลาม 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินการธนาคารหรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์แก่กิจการของธนาคาร รวม 7 คน หลังจากประชุมผู้ถือหุ้นครั้งแรกให้เลือกเพิ่มอีก 2 คน เมื่อประชุมสามัญประจำปี เลือกตั้งกรรมการเพิ่มได้อีกไม่เกิน 2 คน ให้มีการสอบบัญชี และรายงานการตรวจสอบบัญชีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไรขาดทุน ต่อรัฐมนตรีและเปิดเผยต่อสาธารณชน ให้มีคณะที่ปรึกษาด้านศาสนาอิสลามไม่เกิน 5 คน โดยการแต่งตั้งของกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดและกำหนดโทษผู้กระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธนาคาร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ หรือจังหวัดใกล้เคียง มีสาขาหรือสำนักงานผู้แทนได้ทั่วประเทศ และต่างประเทศโดยมีรัฐมนตรีกระทรวงการคลังรักษาการตาม พ.ร.บ.นี้

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มุ่งให้บริการทางการเงินแก่ชาวมุสลิมในประเทศไทย ผู้ต้องการออมเงินและผู้ลงทุนทั่วไปโดยไม่จำกัดเชื้อชาตศาสนานับเป็นธนาคารสากลแห่งแรกและแห่งเดียวของประเทศไทยที่ปลอดดอกเบี้ย “Interest Free Unit” และมีการดำเนินการโดยไม่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม เป็นสถาบันการเงินหนึ่งที่มีบทบาทในการช่วยลดการไหลออกของเงินไปยังต่างประเทศและยังเป็นช่องทางในการเชื่อมโยงธุรกิจการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับโลกอิสลาม

จากผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ระหว่าง วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2548 งบการเงินของธนาคารแสดงผลขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจวิเคราะห์อัตราส่วนต่างๆ ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อทราบถึงฐานะทางการเงินของธนาคารในปัจจุบันและแนวโน้มของฐานะทางการเงินของธนาคารในอนาคตเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนทั่วไปและบุคคลที่สนใจทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยในด้านผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้านโครงสร้างของรายได้และด้านการขยายตัวของธนาคาร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ พิจารณาเฉพาะงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยงวดครึ่งปี (6 เดือน) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 ในด้านข้อมูลของการศึกษาได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงานประจำปีในส่วนของงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ไตรมาส 2 และไตรมาส 4 ของปี โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วน เพื่อง่ายต่อการแปลผล รวมถึงข้อมูลจากตำรา บทความ งานวิจัย ภาคนิพนธ์ วชิยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย นำผลของอัตราส่วนและข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนไตรมาส 2 และไตรมาส 4 ของธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

1.4 สมมุติฐานการศึกษา

อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ดังนี้

1.4.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.3 อัตราส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินรวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.4 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.5 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.6 อัตราส่วนสำรองเผื่อนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนสำรองเผื่อนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.7 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.8 อัตราส่วนรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.9 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.10 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ (ROA) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.11 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.12 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.13 อัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.14 อัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.15 อัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.16 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราการขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.17 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวมธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.18 อัตราการขยายตัวของเงินฝากธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราการขยายตัวของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.4.19 อัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างจากอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) ธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.5 นิยามเชิงปฏิบัติการ

การธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การประกอบธุรกิจประเภท รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

ธนาคารพาณิชย์ทั่วไป หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย ในที่นี้หมายถึงธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

เงินกองทุนชั้นที่ 1 หมายถึง (1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้ามูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ (2) ทุนสำรอง (3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้ และ (4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรแล้ว ทั้งนี้เมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกแล้ว

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลตัวเลข 2 รายการจากงบการเงินของธุรกิจ (Pride, Huges and Kapoor, 1996 : 550) ข้อมูลที่นำมาใช้คำนวณอัตราส่วนทางการเงินมาจากข้อมูลในงบดุลและงบกำไรขาดทุน อัตราส่วน

ทางการเงินที่คำนวณได้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของธุรกิจ ด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้และความสามารถในการทำกำไร ซึ่งผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบถึงจุดแข็งหรือจุดอ่อนของธุรกิจได้โดยการนำอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้เปรียบเทียบกับ

งบการเงิน หมายถึง รายงานทางบัญชีที่แต่ละธนาคารจัดทำขึ้นเมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชี เพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธนาคารในรอบระยะเวลาบัญชี เช่น รายเดือน รายไตรมาส รายครึ่งปี และรายปี เช่น งบดุลและงบกำไรขาดทุน

งบดุล (Balance Sheet) หมายถึง รายงานการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งที่ระบุในงบดุลนั้น รายงานเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นและแสดงให้เห็นถึงขนาดของการลงทุน (ขนาดธุรกิจ) และความมั่นคงของกิจการ

งบกำไรขาดทุน (Income Statement) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาหนึ่งของการดำเนินงานโดยปกติใช้รอบระยะเวลา 1 ปี รายงานเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทน (กำไรหรือขาดทุน)

รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and service income) หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการแก่ลูกค้า เช่น การรับตัวเงิน การรับอาวัลตัวเงิน การออกหนังสือค้ำประกัน การออกเลตเตอร์ออฟเครดิต การเรียกเก็บเงินตามตัวเงินเพื่อลูกค้า การใช้บัตรเครดิต การออกเช็คของขั้วญ และเช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่าย เป็นต้น

กำไรจากการปริวรรต (Gain on exchanges) หมายถึง กำไรจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และจากการแปลงค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท โดยให้แสดงยอดสุทธิของผลกำไรที่หักผลขาดทุนแล้วในกรณีที่ยอดสุทธิเป็นผลขาดทุน ให้แสดงจำนวนเงินไว้ในวงเล็บ

รายได้อื่นๆ (Other income) หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานนอกจากรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ และกำไรจากการปริวรรต ทั้งนี้ให้รวมทั้งรายได้จากการให้เชา์ดุนิรััย กำไรจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ (ในกรณีที่มิใช่จ่ายหรือขาดทุนจากการขายลงทุนในหลักทรัพย์) ทรัพย์สินรอการขาย อุปกรณั และสินทรัพย์อื่น ให้นำมาหักจากรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ

มาตรา 4/46 หมายถึง ระยะเวลาดำเนินงานครึ่งปีหลังของธนาคาร (กรกฎาคม – เดือนธันวาคม) ของ ปี 2546

มาตรา 2/47 หมายถึง ระยะเวลาดำเนินงานครึ่งปีแรกของธนาคาร (มกราคม – มิถุนายน) ของ ปี 2547

มาตรา 4/47 หมายถึง ระยะเวลาดำเนินงานครึ่งปีหลังของธนาคาร (กรกฎาคม – เดือนธันวาคม) ของ ปี 2547

มาตรา 2/48 หมายถึง ระยะเวลาดำเนินงานครึ่งปีแรกของธนาคาร (มกราคม – มิถุนายน) ของ ปี 2548

มาตรา 4/48 หมายถึง ระยะเวลาดำเนินงานครึ่งปีหลังของธนาคาร (กรกฎาคม – เดือนธันวาคม) ของ ปี 2548

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทราบถึงฐานะการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548

1.6.2 ทราบถึงแนวโน้มฐานะทางการเงินในอนาคตของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจการลงทุนระยะยาว

1.6.3 เป็นประโยชน์ต่อธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ในการปรับปรุงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต

1.6.4 เป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปที่ต้องการจะนำเงินไปออมหรือลงทุนกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นธนาคารแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีการดำเนินงานโดยไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย แต่ยังมี การดำเนินงานโดยทั่วไปในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ทำให้โครงสร้างและรูปแบบในการบริหารการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากธนาคารอื่นๆ การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) มาปรับใช้โดยอาศัยมีแนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางการเงิน

งบการเงินของธุรกิจต่าง ๆ เป็นการสรุปผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของธุรกิจนั้นๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การวิเคราะห์และแปลความหมายของงบการเงินดังกล่าว ทำให้ทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของธุรกิจซึ่งเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงานในอนาคต และยังเป็น การวัดผลการดำเนินงานในระยะเวลาหนึ่งๆว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานแตกต่างจากแผนงานที่ได้วางไว้ล่วงหน้าเพื่อนำมา กำหนดวิธีการแก้ไขต่อไป

ดังนั้นการวิเคราะห์งบการเงินคือวิธีการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อนำข้อเท็จจริงที่ได้มาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการวางแผนในอนาคต การวิเคราะห์งบการเงิน มีวิธีที่นิยมใช้ 4 วิธี (สุมาลี, 2542) ได้แก่

1) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบ (Comparison Analysis หรือ Common Size) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินหลายงวด และคำนวณรายการในงบการเงินแต่ละงวดเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมนำอัตราร้อยละที่ได้ในแต่ละงบการเงินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน การเปรียบเทียบอัตราร้อยละดังกล่าวสามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือการเปรียบเทียบตามแนวนอนและการเปรียบเทียบตามแนวตั้ง

1.1) การเปรียบเทียบตามแนวนอน (Horizontal Analysis) เป็นการวิเคราะห์ดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ ของงบการเงินเมื่อเวลาเปลี่ยนไป เพื่อดูรายการต่างๆ ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นจำนวนเงินเท่าไร หรือคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าไร ผลที่ได้จากการวิเคราะห์จะทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของรายการต่างๆ ในงบการเงิน และชี้เฉพาะให้เห็นความแตกต่างเพื่อจะได้ค้นหาสาเหตุต่อไป การวิเคราะห์แยกออกเป็น 2 รูปแบบคือ

1.1.1) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของแต่ละรายการในแต่ละงวดบัญชี โดยการคำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ ในงวดปัจจุบัน เปรียบเทียบกับงวดก่อนหน้า ทั้งจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงและอัตราร้อยละที่เปลี่ยนแปลง

1.1.2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ ในงบการเงิน ในแต่ละปีกับปีฐาน โดยกำหนดให้งบการเงินงวดใดงวดหนึ่งหรือปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน กำหนดให้รายการต่างๆ ในงบการเงินของปีฐานมีค่าเท่ากับ 100 จากนั้นคำนวณการเปลี่ยนแปลงของแต่ละรายการของปีที่ต้องการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละของปีฐาน เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ ของงบการเงินงวดอื่นๆ เปรียบเทียบกับปีฐาน

1.2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวตั้ง (Vertical Analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลหรือโครงสร้างของรายการต่างๆ ในงบการเงินว่าเป็นร้อยละเท่าไรของยอดรวมในงบการเงินงวดนั้น โดยกำหนดให้มูลค่าที่สำคัญในงบการเงินเป็นตัวเปรียบเทียบหรือเป็นฐาน มีค่าเป็นอัตราร้อยละเท่ากับ 100 แล้วนำรายการอื่นๆ จากงบการเงินมาหาค่าเป็นอัตราร้อยละของตัวฐาน ผลต่างที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงินหลายๆ งวดจะแสดงถึงสภาพการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป

2) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) เป็นการนำตัวเลขข้อมูลทางการเงินที่ต้องการพิจารณา มาคำนวณให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางการเงินผลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกิจการนั้นในช่วงเวลาต่างๆ กันหรือหรือใช้ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกิจการธุรกิจในกลุ่มเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกัน

ดังนั้นอัตราส่วนทางการเงิน จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ให้คำตอบแก่ผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ การวิเคราะห์ทางการเงินจะได้ผลอย่างสมบูรณ์เมื่อมีการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ 2 แบบ คือ การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจเดียวกันในช่วงเวลาต่างกัน เพื่อดูแนวโน้มในอนาคต และการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกิจการหนึ่งกับกิจการอื่นในธุรกิจเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกัน

3) วิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนในช่วงเวลาต่างๆ ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มาทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานในช่วงเวลาเดียวกันหลายงวด การเปรียบเทียบจะแสดงออกมาในรูปกราฟให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและแนวโน้มที่ควรจะเป็นในอนาคต

4) การวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของเงินทุน (Funds Flow Analysis) หรืองบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินหรืองบแสดงที่มาและที่ไปของเงินทุนเป็นรายงานที่แสดงถึงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนของกิจการในงวดดำเนินงานที่พิจารณา

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นการนำรายการต่างๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุน มาหาอัตราส่วนระหว่างกันแล้วทำให้เกิดความหมาย ผลลัพธ์ที่ได้เรียกว่าอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์งบการเงินได้ประโยชน์มากขึ้น วิธีการนำไปใช้อาจนำอัตราส่วนทางการเงินที่ได้ของกิจการหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกกิจการหนึ่ง หรืออาจนำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนของค่าเฉลี่ยของกิจการประเภทเดียวกัน หรือนำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของกิจการนั้นๆ ในอดีตสำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราส่วน 3 กลุ่มได้แก่

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร
2. อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร
3. อัตราส่วนโครงสร้างของรายได้

2.2 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

ธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ใช้ระบบดอกเบี้ยเป็นกลไกสำคัญในการจัดการทางการเงิน เพื่อประกอบธุรกิจในการรับฝากเงินและการให้กู้ยืมแก่ภาคธุรกิจและภาคเอกชน โดยปกติธนาคารจะมีบริการทางด้านการรับฝากเงิน 3 ประเภท ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน (Current or Demand Deposits) เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposits) และเงินฝากประจำ (Time Deposits or Fixed Deposits) ส่วนในด้านการให้สินเชื่อ ธนาคารจะให้บริการสินเชื่อหลายประเภท ประกอบด้วยสินเชื่อด้านการผลิต สินเชื่อด้านการค้า สินเชื่อด้านการบริการ และสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

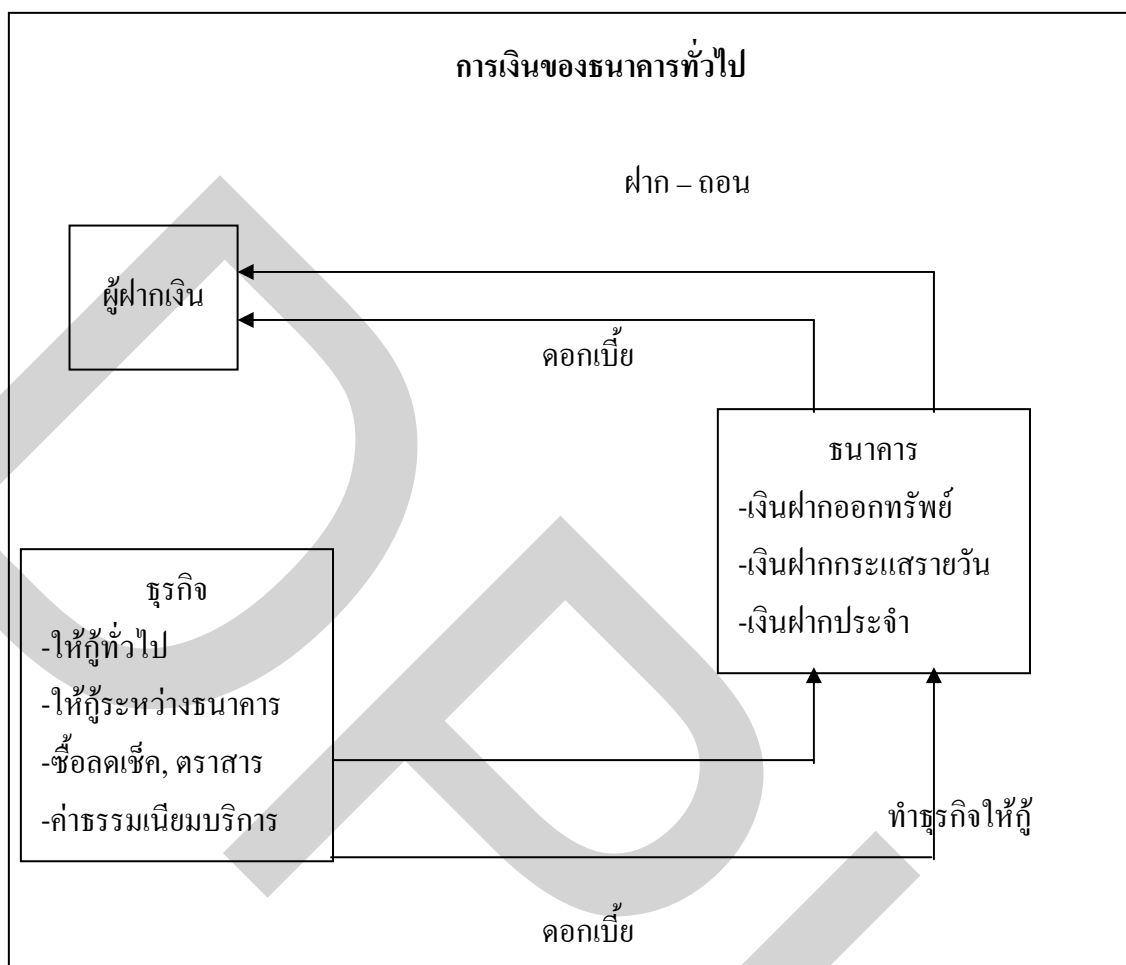
การดำเนินการด้านสินเชื่อเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ เพราะมีมูลค่าสูงถึงประมาณร้อยละ 70 ของเงินลงทุนของแต่ละธนาคารซึ่งธนาคารทั่วไปจะให้บริการด้านสินเชื่อแก่ธุรกิจทุกประเภทที่ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย โดยพิจารณาการให้สินเชื่อ จากความมั่นคงและความสามารถในการชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยของธุรกิจนั้นๆ เป็นสำคัญ ในกรณีวงเงินให้สินเชื่อสูง ธนาคารอาจกำหนดให้วางหลักประกันสินเชื่อเพื่อป้องกันผลขาดทุนอันอาจเกิดจากหนี้สูญ แต่ธนาคารจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการภายในธุรกิจนั้น รายได้ที่เกิดจากการให้สินเชื่อคือดอกเบี้ยซึ่งเป็นรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ธนาคารยังมีรายได้จากบริการต่างๆ เช่น การให้บริการด้านวาณิชธนกิจ การจัดการออกจำหน่ายและการค้าตราสารแห่งหนี้ การเป็นตัวแทนเพื่อจำหน่าย (Selling Agent) หน่วยลงทุน ฯลฯ ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจะดำเนินการโดยยึดหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการดำเนินงาน 4 ประการ (พรนพ พุกกะพันธุ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์, 2544) ได้แก่

1. ต้องดำเนินการให้ได้มาถึงผลกำไร (Profitability) ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องดำเนินธุรกิจให้มีผลกำไรเพราะผลกำไรที่ได้จะต้องจ่ายเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นและเป็นรายจ่ายในการดำเนินงาน กิจกรรมที่มีผลกำไรมากก็จะเป็นกำไรสะสมทำให้เงินกองทุนของกิจการเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นหลักประกันที่ดีสำหรับผู้ฝากเงินและสร้างความเชื่อมั่นต่อธนาคาร

2. ต้องดำรงสภาพคล่อง (Liquidity) ในการจัดการทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์จะต้องคำนึงถึงสภาพคล่องเป็นสำคัญที่สุด ถ้าธนาคารพาณิชย์ขาดสภาพคล่อง ไม่สามารถจ่ายเงินให้แก่ลูกค้าที่มาเบิกถอนได้ความเชื่อมั่นที่มีต่อธนาคารจะหมดไป

3. ต้องยึดหลักความปลอดภัย (Safety) ตามปกติผู้ฝากเงินจะต้องการถึงความปลอดภัยของธนาคารพาณิชย์ที่ตนนำเงินไปฝากไว้เป็นอันดับแรก ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จะต้องระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อและเงินลงทุนต่างๆ ของธนาคารที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดเพื่อความปลอดภัยของผู้ฝากเงินเป็นสำคัญว่าเงินที่ฝากไว้จะได้รับดอกเบี้ย และธนาคารจะไม่ปิดกิจการเนื่องจากการบริหารงานผิดพลาด

4. ต้องยึดหลักความมั่นคงทางการเงิน (Solvency) โดยธนาคารจะต้องรักษาฐานะทางการเงินของธนาคารให้มั่นคงปลอดภัยจากการล้มละลาย ด้วยการบริหารงานให้ทรัพย์สินมีมูลค่ามากกว่าหนี้สินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้เงินกองทุนเพิ่มขึ้น ฐานะของกิจการก็จะมั่นคงมากขึ้นในที่สุด

ภาพที่ 2.1 การเงินของธนาคารทั่วไป

ที่มา : สุกฤตา สาเส้น . การบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.

2.3 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลาม

ธนาคารอิสลาม เป็นสถาบันการเงินที่มีการประกอบธุรกิจที่มีความแตกต่างกับธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป เฉพาะในส่วนของการประกอบธุรกิจหรือการให้บริการของธนาคารที่ไม่มีดอกเบี้ย เป็นผลตอบแทนและเน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมในผลตอบแทน ในการกู้ยืมธนาคารจะเป็นผู้รับความเสี่ยงของกิจการ เพราะธนาคารจะได้รับผลประโยชน์จากกำไรของกิจการภายหลัง ในระบบการกู้ยืมโดยมีดอกเบี้ยนั้นธนาคารจะมีความเสี่ยงต่อการขาดชำระหนี้ของผู้กู้ ธนาคารจึงต้องพิจารณาถึงความมั่นคงและหลักทรัพย์ที่ใช้ในการค้ำประกันของผู้กู้เป็นสำคัญ เพราะธนาคารจะได้รับการจ่ายดอกเบี้ยไม่ว่ากิจการของผู้กู้จะมีกำไรหรือขาดทุน ส่วนการให้กู้เงินแบบอิสลามจะมีความยืดหยุ่น

มากกว่าเพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ธุรกิจดำเนินการได้ตลอดไป นอกจากนั้นยังมีความเป็นไปได้ที่จะมีการช่วยเหลือกิจการที่มีกำไรน้อยหรือเกิดการขาดทุน โดยนำเงินจากกิจการของธนาคารที่มีกำไรเข้ามาช่วย แต่หากกิจการประสบกับการขาดทุนติดต่อกันนานธนาคารอาจจะปฏิเสธการช่วยเหลือในด้านเงินทุน และอาจส่งตัวแทนของธนาคารเข้าดูแลหรืออาจเปลี่ยนผู้บริหารชุดใหม่เข้าไปดำเนินการแทน หากพบว่าผู้บริหารชุดเดิมไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับการให้บริการด้านอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดอกเบี้ยจะมีการดำเนินงานเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา การโอนเงิน การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน เป็นต้น แต่ธนาคารอิสลามจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุนเฉพาะในธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับการต้องห้ามตามหลักศาสนาอิสลามเท่านั้น

2.4 ความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจระหว่างธนาคารอิสลามกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

2.4.1 การรับฝากเงินของธนาคารอิสลาม

ธนาคารมีหน้าที่รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการสนับสนุนการออมทรัพย์และการลงทุนของประชาชน โดยจัดให้มีการรับฝากเงินประเภทต่าง ๆ ไว้บริการแก่ผู้ฝาก ธนาคารอิสลามเปิดให้บริการด้านเงินฝาก 2 ประเภทหลัก คือ

1) การฝากเงินเพื่อรักษาทรัพย์ (Wadiah)

เป็นบัญชีเงินฝากที่ผู้ฝากต้องการให้ธนาคารเก็บรักษาเงินออมของตนไว้เพื่อความปลอดภัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (สุกฤตา สาเส้น, 2547) ได้แก่

1.1) เงินฝากรักษาทรัพย์ที่ผู้ฝากเงินไม่ยินยอมให้ธนาคารนำเงินฝากไปลงทุน ลักษณะเหมือนกับการฝากทรัพย์สินมีค่าซึ่งธนาคารจะดูแลความปลอดภัยให้ ธนาคารจะนำเงินที่ผู้ฝากเงินนำมาฝากไว้มาใช้กับกิจการของธนาคารไม่ได้ และธนาคารจะต้องคืนเงินเท่ากับจำนวนที่รับฝากไว้เมื่อลูกค้าทวงถามหรือเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการให้บริการเงินฝากประเภทนี้ ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมในการดูแลรักษาเงินฝาก

1.2) เงินฝากเพื่อรักษาทรัพย์ที่ผู้ฝากยินยอมให้ธนาคารนำเงินฝากไปลงทุนได้ เงินฝากประเภทนี้ธนาคารจะรับประกันการคืนเงินแก่ผู้ฝากครบตามจำนวนที่ฝาก และธนาคารจะไม่คิดค่าธรรมเนียมในการรักษาเงิน ผู้ฝากเงินจะได้รับผลตอบแทนจากส่วนแบ่งของผลกำไรจากการลงทุนในรูปของเงินปันผลซึ่งไม่มีการกำหนดอัตราที่แน่นอน และผู้ฝากอาจได้รับสิทธิพิเศษในการใช้บริการต่าง ๆ ของธนาคารซึ่งธนาคารเป็นผู้พิจารณาให้ตามความเหมาะสม

2) การฝากเพื่อการลงทุน (Mudarabah) เป็นบัญชีเงินฝากที่ผู้ฝากเงินมีเจตนาให้ธนาคารนำเงินของตนไปลงทุนหากำไร และยินดีที่จะรับผิดชอบต่อความเสี่ยงในการขาดทุนร่วมกับธนาคารตามสัดส่วนที่ได้ตกลงกันไว้อย่างชัดเจนแล้ว เนื่องจากบัญชีเงินฝากประเภทนี้มีความเสี่ยง ดังนั้นผู้ฝากประเภทร่วมลงทุนจึงมีสิทธิ์ได้รับส่วนแบ่งจากผลกำไรตอบแทนซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกำไรที่ได้จากการประกอบการของธนาคาร ปกติแล้วบัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุนจะกำหนดระยะเวลาการฝากเงินไว้เป็นการแน่นอน และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวธนาคารจะต้องทำการชำระบัญชี เพื่อกำหนดผลกำไรขาดทุนของการประกอบกิจการและจะจัดสรรแบ่งกันไปตามอัตราส่วนของเงินลงทุนที่เปิดบัญชีไว้กับธนาคาร ในกรณีที่กิจการที่ลงทุนมีผลกำไรผู้ฝากเงินก็จะได้รับเงินกำไรดังกล่าวไปในรูปของเงินปันผล ในกรณีที่กิจการมีผลการดำเนินการขาดทุนธนาคารก็จะหักเงินส่วนที่ขาดทุนนั้นออกจากเงินในบัญชีของผู้ฝากและหากมีเงินเหลือก็จะคืนให้แก่ผู้ฝาก

เงินฝากเพื่อการลงทุนอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามระยะเวลาในการร่วมลงทุนดังนี้

- บัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุนทั่วไป
- บัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุนเฉพาะ

ธนาคารอิสลามจะนำเงินฝากเพื่อการลงทุนไปใช้ในกิจการตามสัญญาร่วมลงทุนระหว่างผู้เปิดบัญชีกับธนาคารได้ โดยธนาคารจะเข้าเป็นผู้ประกอบการและผู้ฝากเงินจะเป็นผู้ลงทุนข้อตกลงในสัญญาร่วมลงทุน จะมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ธนาคารจะนำเงินฝากไปลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่ง โดยที่ธนาคารจะทำหน้าที่ดูแลและจัดการเกี่ยวกับเงินฝากนั้น และมีสิทธิ์ที่จะได้รับผลตอบแทนจากการทำหน้าที่ดังกล่าว ส่วนผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝากก็จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน

2. ธนาคารสามารถนำเงินฝากในบัญชีไปลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่งที่ธนาคารเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเองกรณีนี้ธนาคารจะต้องตกลงแบ่งปันผลกำไรระหว่างกันตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุน และในกรณีที่กิจการขาดทุน ธนาคารจะไม่ต้องรับผิดชอบในส่วนของการขาดทุนจากเงินลงทุนนั้น ภาระการขาดทุนดังกล่าวจะตกผู้ฝากเงินเท่านั้น

3. การร่วมลงทุนธนาคารจะลงเงินลงทุนของธนาคารเองพร้อมกับเงินฝากในบัญชีเงินฝากเพื่อลงทุน โดยธนาคารมีหน้าที่ดูแลจัดการแทนผู้ฝากเงิน การลงทุนในกรณีนี้ส่วนมากมักจะเกิดกับการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ซึ่งจะใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ธนาคารจะจัดทำหนังสือชี้ชวนให้ผู้สนใจจะเข้าร่วมลงทุนเข้าร่วมลงทุนกับตน ในส่วนของการแบ่งปันผลกำไรขาดทุนก็จะกันไป

ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมลงทุน การลงทุนกับธนาคารโดยการเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุนนี้ธนาคารมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ จะต้องแจ้งผลการประกอบการให้แก่ผู้ร่วมลงทุนทราบเป็นคราวๆ ไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ร่วมลงทุนทราบถึงสถานะและการประกอบการของกิจการที่ตนร่วมลงทุนนั้น โดยปกติแล้วธนาคารมักจะแจ้งให้ทราบในทุกระยะเวลา 6 เดือน ในกรณีที่เป็นการ ร่วมลงทุนแบบไม่มีกำหนดเวลา การถอนการลงทุนสามารถทำได้โดยผู้ฝากเงินต้องแจ้งให้ธนาคารทราบล่วงหน้าตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมลงทุน ในกรณีที่ผู้ลงทุนไม่ได้แจ้งแก่ธนาคารตามกำหนดเวลาเพื่อถอนการลงทุนดังกล่าว ผู้ฝากเงินอาจจะไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนหรืออาจจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ธนาคาร

จากระบบเงินฝากดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ธนาคารอิสลามมีความแตกต่างไปจากระบบพาณิชย์โดยทั่วไปตรงที่ธนาคารอิสลามมีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำมาก เนื่องจากธนาคารอิสลามไม่มีต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายทำให้ไม่ต้องประสบปัญหาการจ่ายดอกเบี้ยในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ

2.4.2 การหารายได้ของธนาคารอิสลาม

เนื่องจาก “อิสลามห้ามดอกเบี้ยแต่อนุมัติการค้าขาย” ดังนั้นในการแสวงหารายได้ของธนาคารส่วนใหญ่จึงมาจากรายได้จากค่าบริการ และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมโอนเงินภายในประเทศ ค่าธรรมเนียมโอนเงินระหว่างประเทศ ค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือค้ำประกัน ค่าธรรมเนียมการจัดการสินเชื่อ นอกจากนี้ธนาคารอิสลามยังมีช่องทางการหารายได้ด้วยวิธีการที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยดังต่อไปนี้

1) การขายสินค้าโดยการบวกเพิ่มราคาสินค้า (Cost-Plus or Mark up) หรือมูรอบะฮะฮ์ (Murabahah) ซึ่งเหมือนกับการซื้อขายทั่วไปซึ่งสามารถทำได้ทั้งเงินสดและเงินผ่อน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่เป็นสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ซึ่งธนาคารจะนำมาจำหน่ายให้แก่ลูกค้าในราคาต้นทุนบวกกำไรเป็นการซื้อขายไป วิธีการในทางปฏิบัติที่ทำกันอยู่ในปัจจุบันคือ ในกรณีที่ลูกค้าประสงค์จะซื้อสินค้าประเภทหนึ่งประเภทใด และต้องการที่จะขอสินเชื่อเพื่อการซื้อสินค้านี้ดังกล่าวกับธนาคารลูกค้าจะต้องแจ้งความประสงค์มายังธนาคาร หากธนาคารอนุมัติจะแจ้งราคาสินค้า (ราคาที่ธนาคารได้บวกกำไรเพิ่มไว้ด้วยแล้ว) ที่ธนาคารจะจำหน่ายให้ไปยังลูกค้า หากลูกค้าตกลงที่จะซื้อตามราคาที่ธนาคารเสนอ ธนาคารซื้อสินค้าและนำมาส่งมอบให้กับลูกค้าต่อไป การให้สินเชื่อในลักษณะนี้ ธนาคารมีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาถึงความสามารถในการชำระค่าสินค้าของผู้ซื้อ รวมทั้งต้องพิจารณาถึงความต้องการของสินค้าในตลาด เพื่อธนาคารจะได้มีทางออกในการจำหน่ายสินค้าแก่ลูกค้ารายอื่นได้ ในกรณีที่ผู้ปฏิเสธที่จะซื้อสินค้านั้น ส่วนสัญญาซื้อขายตามหลักศาสนา

อิสลาม ผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องรับทราบสัญญาที่ชัดเจนถึงลักษณะของสินค้า ต้นทุน กำไร ของสินค้าที่จะทำการซื้อขาย เงื่อนไขต่าง ๆ รวมทั้งจำนวนมูลค่าหนี้ และระยะเวลาของการชำระหนี้ในการทำธุรกรรมประเภทนี้ ธนาคารสามารถเรียกหลักประกันจากผู้ซื้อได้โดยไม่ต้องห้ามในศาสนา นอกจากนั้นแล้ว วิธีดังกล่าวนี้ยังสามารถปรับไปใช้ในการสั่งซื้อสินค้าเข้าต่างประเทศหรือส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศได้อีกด้วย

การซื้อขายอีกประเภทหนึ่งซึ่งถือเป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการก็คือ การสั่งซื้อสินค้านำมาขายโดยการจ่ายเงินให้แก่ผู้ผลิตสินค้าก่อน และผู้ผลิตทำสัญญาว่าจะส่งสินค้าตามลักษณะ คุณสมบัติ คุณภาพ จำนวน วันที่ส่งมอบ และสถานที่ส่งมอบตามที่ตกลงกันไว้ ส่วนใหญ่แล้วสินค้าประเภทนี้เป็นสินค้าที่ต้องใช้เวลาในการผลิตนาน เช่น สินค้าเครื่องจักร และสินค้าเกษตร

2) การให้เช่า หรือ อีญาเราะห์ เป็นธุรกรรมหรือสินเชื่ออีกรูปแบบหนึ่งที่ธนาคารอิสลามสามารถทำได้ โดยการซื้อสินค้าประเภททุน เช่น เครื่องจักร เครื่องกล และเครื่องมือต่างๆ ให้แก่นักธุรกิจและอุตสาหกรรมเช่าเป็นการหารายได้แทนการให้กู้ยืมเงินโดยการคิดดอกเบี้ย แต่ในระบบการให้เช่าของธนาคารอิสลามนั้นแตกต่างไปจากระบบเช่าที่ปฏิบัติโดยทั่วไป คือ ผู้ให้เช่าในฐานะที่ยังเป็นเจ้าของสิ่งให้เช่าจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาสินค้าที่ให้เช่าไป ในการให้เช่านี้ทั้งสองฝ่ายสามารถทำสัญญาตกลงกันได้ว่า เมื่อครบกำหนดสัญญาเช่าแล้วจะเช่าต่อหรือซื้อต่อไปหรือไม่ถ้าหากไม่ ธนาคารก็สามารถนำสิ่งให้เช่าไปขายให้กับผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นเช่าต่อไปวิธีการนี้สามารถช่วยนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการที่มีทุนน้อยให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

3) การลงทุนร่วมกันหรือให้สินเชื่อโดยการร่วมลงทุน (Musharikhah and Corporation) การให้สินเชื่อโดยการร่วมลงทุนดังกล่าว ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของธนาคารอิสลามซึ่งอาจจะเป็นการร่วมลงทุนทั้งระยะสั้น และระยะยาวระหว่างธนาคารและผู้ประกอบการ ในกรณีของการร่วมลงทุนแบบแบ่งปันผลกำไรขาดทุนโดยการร่วมลงทุนแบบการเข้าหุ้นส่วน (Musharikhah) ซึ่งเป็นรูปแบบการประกอบธุรกิจ โดยการตกลงเข้าทำสัญญากันระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่าย ซึ่งธนาคารอิสลามได้นำแนวคิดนี้ไปใช้ในกรณีที่จะให้ลูกค้าของธนาคารกู้ยืมเงินกล่าวคือ ธนาคารจะเข้าทำสัญญาเข้าหุ้นส่วนกับผู้กู้เพื่อร่วมกันประกอบกิจการ โดยมีข้อตกลงเรื่องการแบ่งผลกำไรขาดทุนและระยะเวลาในการลงทุนไว้ล่วงหน้า โดยปกติแล้วธนาคารจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินโดยจะเอาเงินมาร่วมลงทุนในโครงการ หรือธุรกิจที่ธนาคารเห็นว่าเป็นไปได้สูงในการทำกำไรและไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม ในการลงทุนร่วมกันนี้จะไม่มีการประกันกำไรผู้ประกอบการจะใช้ความรู้

ความสามารถในการประกอบการโดยจะได้รับส่วนแบ่งกำไร เป็นค่าตอบแทนในการดำเนินงานตามที่ตกลงกันไว้แต่แรกในฐานะหุ้นส่วน ในกรณีที่กิจการประสบกับภาวะขาดทุนทั้งสองฝ่ายต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยธนาคารจะรับผิดชอบการขาดทุนเงิน ส่วนผู้ประกอบการจะไม่ได้รับการตอบแทนใดๆ ในการดำเนินงาน ในการลงทุนประเภทนี้ธนาคารจะต้องมีส่วนร่วมรับรู้ ทั้งด้านรายรับและรายจ่ายในกิจการ สัญญาการเข้าหุ้นส่วนในลักษณะนี้ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่ผู้อื่นได้ เพราะธนาคารจะพิจารณาคุณลักษณะของผู้ร่วมลงทุน ซึ่งเป็นหุ้นส่วนในการลงทุนเป็นสาระสำคัญ

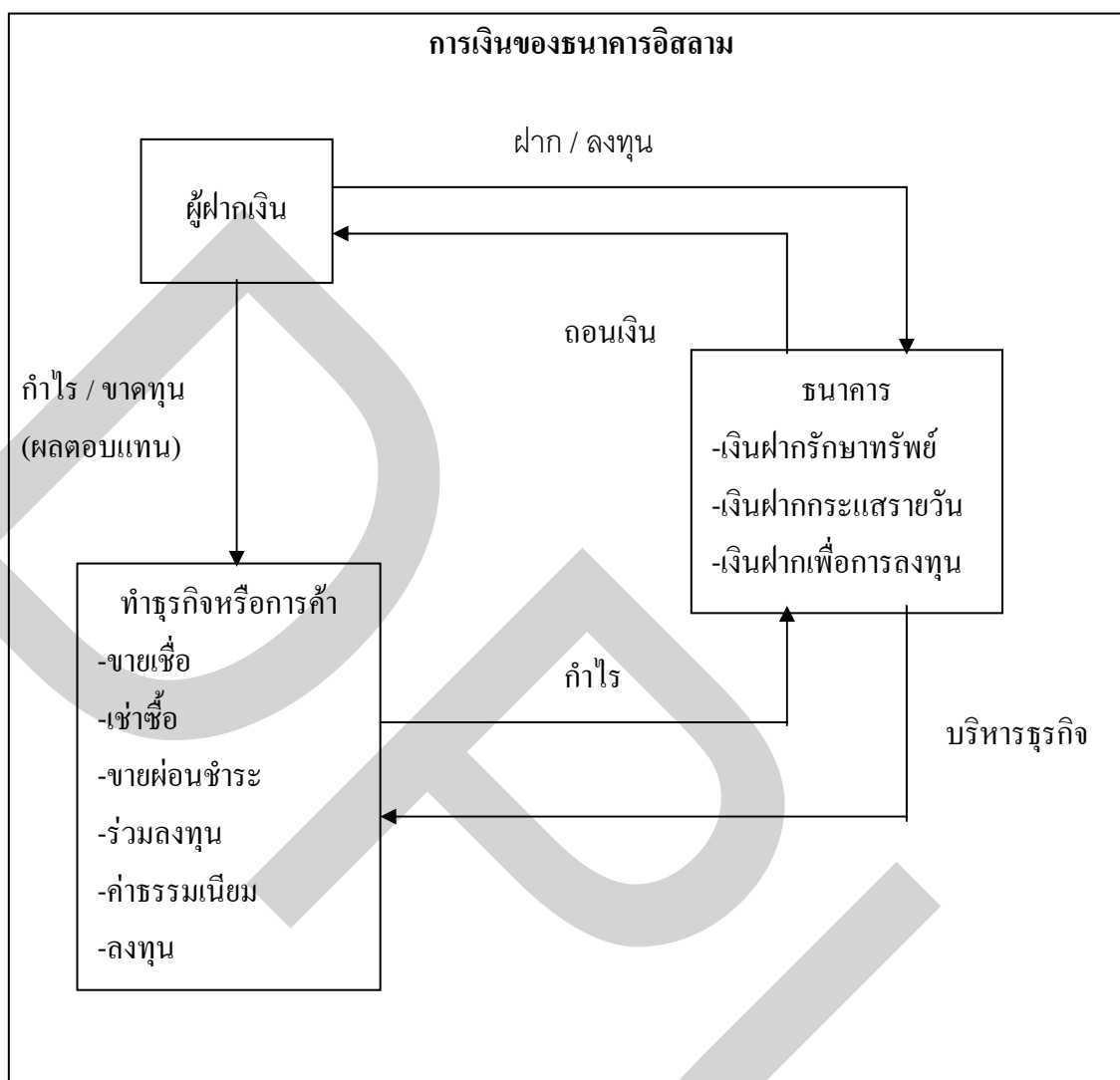
การหารายได้ของธนาคารอิสลาม นอกจากการพิจารณาถึงความสามารถในการใช้เงินคืนของผู้ยืมและผลประโยชน์ หรือกำไรที่ธนาคารจะได้รับจากการให้สินเชื่อเหมือนกับธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปแล้ว ธนาคารอิสลามจะต้องพิจารณาถึงประโยชน์ของการหารายได้หรือการให้สินเชื่อที่จะเกิดแก่ผู้ยืมและสังคมเป็นส่วนรวมและไม่ให้ยืมเงินเพื่อสนองความต้องการที่ฟุ่มเฟือยในการบริโภค และการประกอบกิจการที่ขัดกับหลักกฎหมายอิสลามเป็นการต้องห้าม

4) การให้สินเชื่อแบบให้เปล่า (Qarz – e – hasana) หรือการให้สินเชื่อเพื่อการกุศล เป็นการให้สินเชื่อเพื่อการสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส เพื่อที่จะได้มีการพัฒนาตนเองขึ้นให้ทัดเทียมกับบุคคลทั่วไป การให้สินเชื่อวิธีนี้แม้ว่าโดยหลักการแล้วจะเป็นหน้าที่ขององค์กรรัฐที่มีหน้าที่กับการประชาสงเคราะห์และจากกองทุนของชะกาด (การบริจาค) ในรัฐอิสลามก็ตาม ธนาคารอิสลามก็สามารถที่จะให้สินเชื่อในลักษณะนี้ได้เช่นเดียวกัน โดยธนาคารจะกันเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามโดยไม่มีดอกเบี้ยและกันเงินกำไรส่วนหนึ่งไว้เพื่อการให้สินเชื่อ

2.4.3 การประกอบธุรกิจอื่นของธนาคารอิสลาม

นอกจากการประกอบธุรกิจของธนาคารที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ธนาคารอิสลามยังสามารถที่จะให้บริการประเภทอื่นได้อีก ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขว่า การให้บริการดังกล่าวจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับการคิดดอกเบี้ย การประกอบธุรกิจอื่นของธนาคาร ได้แก่

- 1) ธุรกิจด้านปริวรรตเงินตรา เช่น การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
- 2) ธุรกิจด้านการเป็นที่ปรึกษาทางการเงินและจัดหาแหล่งเงินทุน
- 3) ธุรกิจด้านการค้าระหว่างประเทศ เช่น การออกหนังสือค้ำประกัน การรับรองอาวัล การออกเลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศและต่างประเทศ

ภาพที่ 2.2_การเงินของธนาคารอิสลาม

ที่มา: สุกฤตา สาเล็น. การบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.

2.5 ความแตกต่างของธนาคารอิสลามกับธนาคารพาณิชย์

หลักการดำเนินธุรกิจของธนาคารอิสลามนั้น จะมีความแตกต่างไปจากระบบธนาคารพาณิชย์ทั่วไป คือ

1. อิสลามห้ามเกี่ยวกับดอกเบี้ย เพราะ อิสลามถือว่าดอกเบี้ยเป็นส่วนหนึ่งของความไม่ยุติธรรม และเป็นภัยมากกว่าผลดี โดยเฉพาะในเวลาที่เศรษฐกิจตกต่ำ

2. ห้ามเกี่ยวกับธุรกรรมต้องห้ามตามหลักศาสนาซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นอบายมุข ถึงแม้ว่าจะสามารถสร้างรายได้ในรูปตัวเงินได้ก็ตาม แต่พินัยต่อสังคมของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขนั้นสร้างความเสียหายให้แก่สังคมมากกว่าตัวเงินที่ได้มา

3. สัญญาการทำธุรกรรมในระบบธนาคารอิสลาม มิใช่สัญญากู้เงินมูลหนี้การทำธุรกรรมในระบบอิสลาม จึงเป็นที่ชัดเจนตายตัว และจะไม่มีการเพิ่มมูลหนี้ขึ้นเนื่องมาจากการผิดนัดชำระ เช่น ในระบบการค้ำคอกเบี้ย หากลูกค้าผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาธนาคารจะนำหลักทรัพย์ค้ำประกันไปขายและนำเงินที่ขายได้มาชำระหนี้ที่ลูกค้ายังค้างชำระอยู่ ส่วนเงินที่เหลือจะคืนให้แก่ลูกค้าที่ค้างชำระ

4. ระบบธนาคารอิสลามสามารถควบคุมและป้องกันการใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ได้มากกว่าเพราะธนาคารอิสลามไม่ได้ให้เครดิตหรือให้สินเชื่อเป็นตัวเงินออกไป

5. ถ้าไรที่เกิดจากการประกอบกิจการของธนาคารอิสลามนั้น จะต้องจ่ายเป็นทานหรือที่เรียกว่า “ซะกาต” จำนวน 2.5% ตามข้อบังคับของศาสนาอิสลาม ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้สำหรับการสงเคราะห์สังคม เช่น ให้คนยากจน คนขัดสน คนมีหนี้สินล้นพ้นตัว และให้กับสาธารณกุศลอื่นๆ ซึ่งจะเป็นผลดีย้อนมาสู่ธนาคารในระยะยาว

ธนาคารอิสลามอาจให้ลูกค้าที่ดีเยี่ยมเงินในรูปของการเบิกเกินบัญชี โดยไม่คิดดอกเบี้ย เพื่อเป็นการช่วยเหลือลูกค้าในระยะเวลาสั้นๆ เรียกว่า “กัอ์รุรสะฮัน” หรือ “การให้ยืมที่ดี” เป็นการให้กู้ยืมแบบมีหลักประกัน เพื่อความปลอดภัยในทรัพย์สินของธนาคารและของผู้ฝาก

6. ธนาคารอิสลามมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของธนาคารว่าเป็นไปตามหลักศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง

2.6 หลักการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีทุนจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ 1,000 ล้านบาท เป็นธนาคารสากลที่ดำเนินกิจการตามหลักศาสนาอิสลามโดยไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและไม่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม

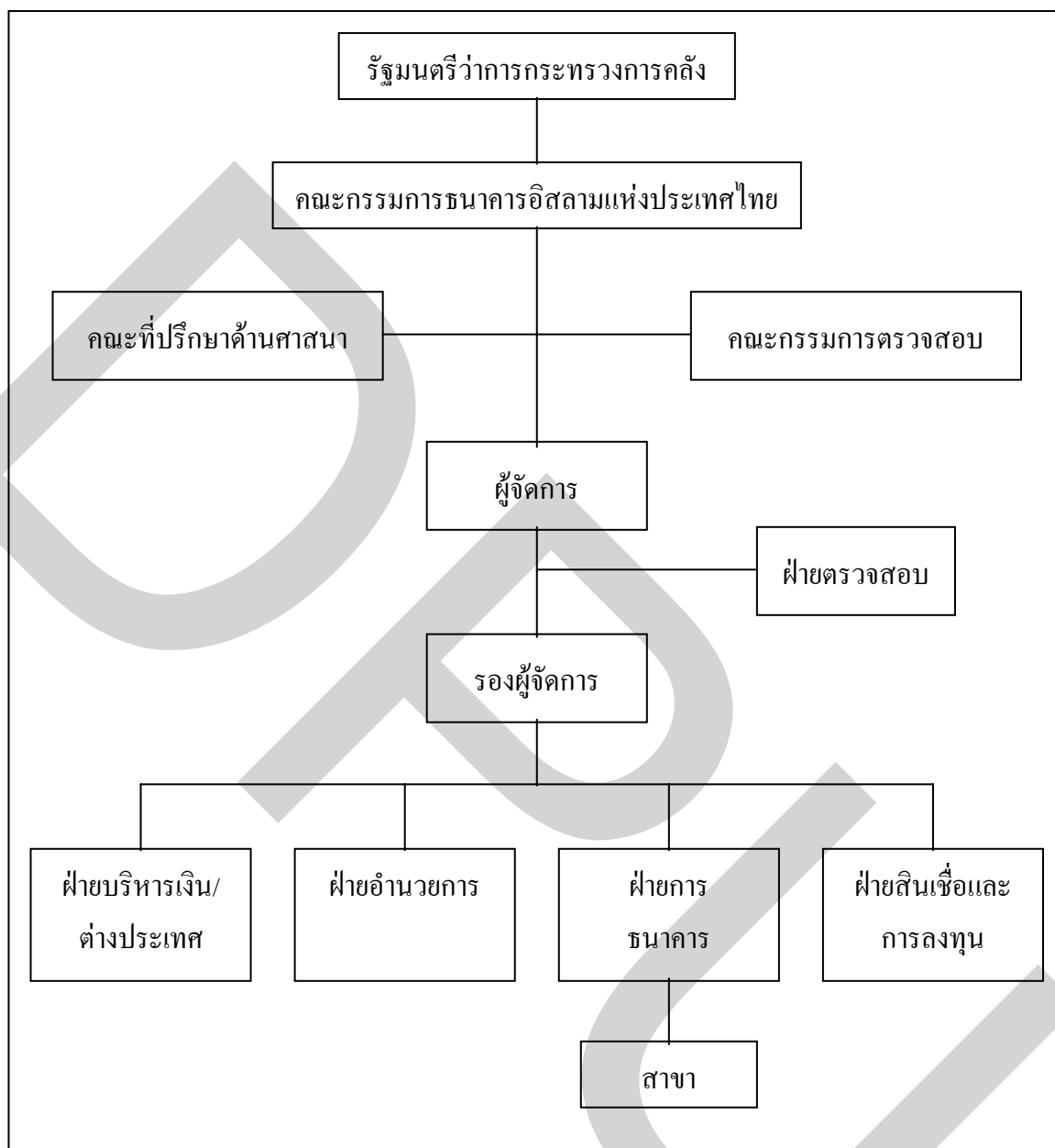
ภารกิจของธนาคารอิสลาม มีดังนี้

1. ให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามอย่างครบวงจรแก่ผู้ลงทุน ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป
2. ส่งเสริมให้มีการระดมเงินออม ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนทางธุรกิจที่มีต้นทุนต่ำ และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการลงทุนในภาคเศรษฐกิจ
3. เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
4. เป็นธนาคารเพื่อสังคมและชุมชน

วิสัยทัศน์ของธนาคาร

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องการที่จะเป็นธนาคารที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย มีความมั่นคง ทนสมัย บริการเป็นเลิศ ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนาอิสลามให้การแนะนำและการรับรองการดำเนินการของธนาคารว่าเป็นไปตามหลักศาสนาอย่างแท้จริง เพื่อความมั่นใจของชาวอิสลามที่ทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคาร

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ที่มา : สุกฤตา สาเส็น . การบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.

2.7 บริการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

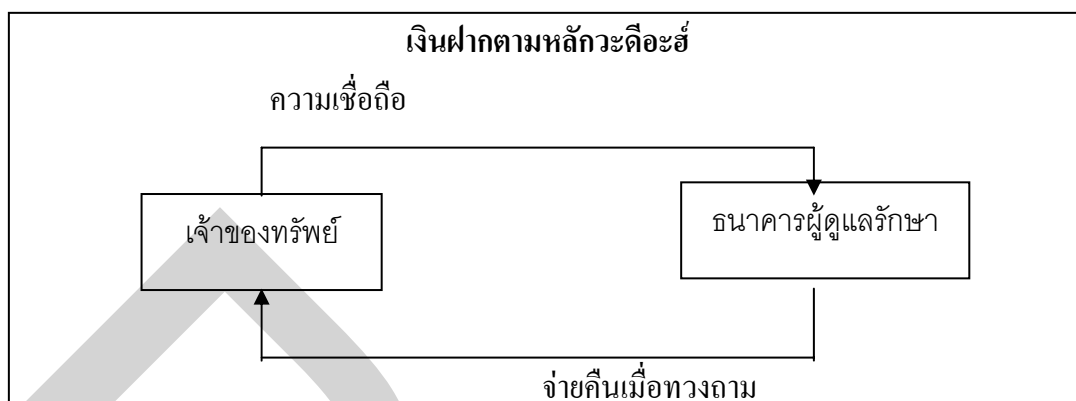
บริการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นบริการที่ดำเนินการภายใต้หลักอิสลาม (ชารีอะฮ์) โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลัก ซึ่งธนาคารเชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจต้องเติบโตเคียงคู่คุณธรรม และธนาคารมุ่งมั่นที่จะให้บริการอันเปี่ยมไปด้วยคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดไป ซึ่งบริการด้านต่าง ๆ ของธนาคารในปัจจุบัน มีดังนี้

2.7.1 ด้านเงินฝาก

1) เงินฝากรักษาทรัพย์ (วะดีอะฮ์)

ธุรกิจของธนาคารแตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป คือการยึดหลักของการรักษาทรัพย์โดยไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยภายใต้การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นรูปแบบการเงินใหม่ล่าสุดของเมืองไทย ที่ทำให้ลูกค้าไม่ต้องกังวลกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำลงทุกวัน เพราะธนาคารอาจให้ผลตอบแทนที่มากกว่าดอกเบี้ย บัญชีเงินฝากรักษาทรัพย์เป็นการรับฝากที่ธนาคารเป็นผู้ดูแลและรักษาเงินฝากให้เกิดความปลอดภัย โดยที่ธนาคารจะไม่กำหนดอัตราผลตอบแทนแก่ลูกค้า มีวัตถุประสงค์ในให้บริการดังต่อไปนี้

- 1.1 เพื่อสนับสนุนการออมของประชาชน
- 1.2 ให้บริการเก็บรักษาเงิน เพื่อความปลอดภัยในทรัพย์สินของผู้ฝาก
- 1.3 ธนาคารขออนุญาตผู้ฝากนำเงินไปทำประโยชน์
- 1.4 ธนาคารประกันการใช้เงินฝากเต็มจำนวนที่ฝาก
- 1.5 รับฝากได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
- 1.6 ผู้ฝากสามารถเลือกประเภทบัญชีได้ เช่น บัญชีเดี่ยว บัญชีร่วม
- 1.7 เงินขั้นต่ำที่นำมาเปิดบัญชีต้องไม่ต่ำกว่า 200 บาท และต้องมียอดคงเหลือในบัญชีไม่ต่ำกว่า 200 บาท
- 1.8 ธนาคารจะมอบสมุดคู่ฝากให้กับผู้ฝากเพื่อเป็นหลักฐานการฝากเงิน
- 1.9 ผู้ฝากสามารถใช้บริการ รับฝาก - ถอนเงินสด ได้หลายรูปแบบ จากสาขาของธนาคาร โดยนำสมุดคู่ฝากมาด้วยทุกครั้ง

ภาพที่ 2.4 เงินฝากตามหลักชะรีอะฮ์

ที่มา : สุกฤตา สาเส้น. การบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.

2) เงินฝากเพื่อการลงทุนทั่วไป (มูฎอรอบะฮ์)

เป็นการฝากเงินไว้กับธนาคาร โดยผู้ฝากยินยอมให้ธนาคารนำเงินไปลงทุนได้ สำหรับผู้ที่มีความต้องการที่จะลงทุนร่วมกับธนาคาร ธนาคารจะนำเงินของลูกค้าไปลงทุนในธุรกิจที่ไม่เกี่ยวกับอบายมุขใด ๆ โดยมีคณะกรรมการศาสนาเป็นผู้คัดกรองการดำเนินงาน เพื่อให้ลูกค้าจะมั่นใจได้ว่า ผลกำไรที่ลูกค้าได้รับนั้น มาจากการลงทุนในกิจการที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง เงินฝากเพื่อลงทุนทั่วไปหลักการให้บริการดังต่อไปนี้

2.1 สำหรับผู้ลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนจากการลงทุนที่มั่นคงและมีระยะเวลาแน่นอน

2.2 ธนาคารจะนำเงินฝากไปลงทุนในธุรกิจที่มีผลตอบแทนสูง มีความเสี่ยงต่ำ โดยบริหารสินเชื่อกับหลักการกระจายความเสี่ยง

2.3 ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน จะถูกจัดสรรให้ผู้ลงทุนตามสัดส่วนที่ได้ตกลงกันไว้ตามสัญญา

2.4 ธนาคารจะคำนวณผลตอบแทนทุกสิ้นเดือนและจ่ายผลตอบแทนเมื่อครบกำหนด

2.5 การฝากเงินรับฝากได้ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

2.6 ผู้ฝากสามารถเลือกประเภทบัญชีได้ เช่น บัญชีเดี่ยว บัญชีร่วม

2.7 เงินขั้นต่ำที่นำมาลงทุน ต้องไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท

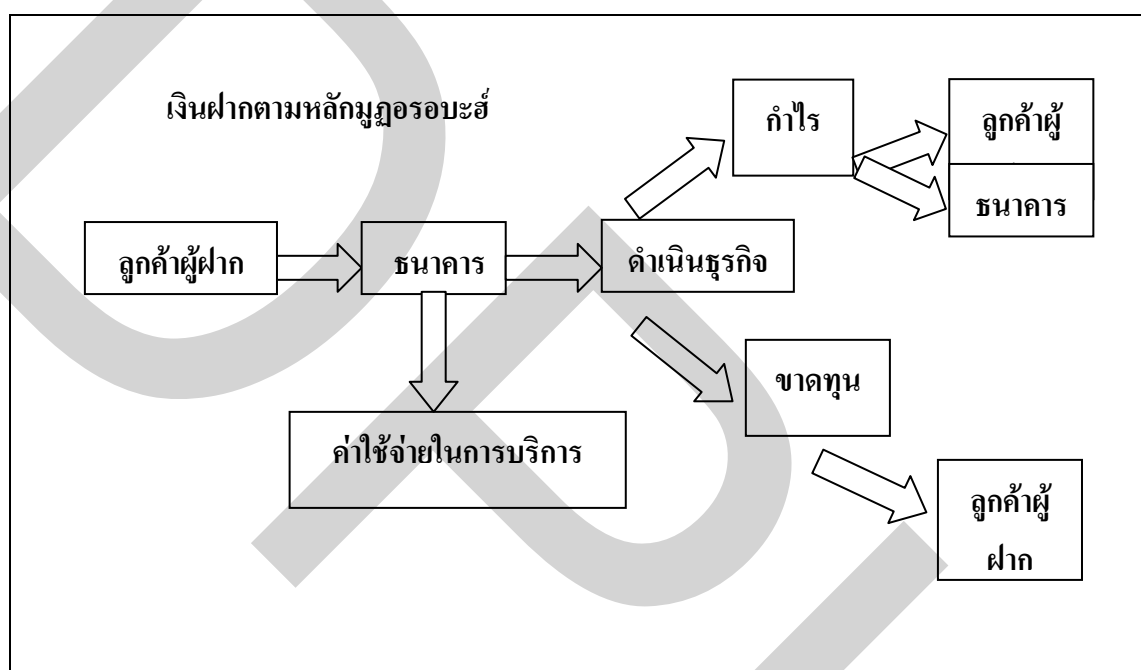
2.8 ผู้ลงทุนจะได้รับใบรับฝากเงิน (Certificate) แทนสมุดคู่มือฝาก

2.9 กรณีต้องการปิดบัญชีให้นำใบรับฝากเงินมาด้วย

2.10 กรณีต้องการต่อสัญญาการลงทุนตามเงื่อนไขเดิมให้แจ้งธนาคาร เมื่อเริ่มฝาก

2.11 ผู้ลงทุนต้องเปิดบัญชีเงินฝากรักษาทรัพย์ (วะคิอะฮ์) ควบคู่กับใบรับฝากเงิน เพื่อการลงทุนอีกหนึ่งบัญชี เพื่อรับโอนผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการลงทุนเมื่อครบกำหนดในสัญญาฝาก

2.12 ผู้ลงทุนจะถอนเงินฝากได้เมื่อครบกำหนดสัญญา

ภาพที่ 2.5 เงินฝากตามหลักมูลรอบะฮ์

ที่มา : สุกฤดา สาเส็น . การบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.

ปัจจุบันเงินฝากเพื่อการลงทุน(มูลรอบะฮ์) ของธนาคาร มีบริการเงินฝากเพื่อการลงทุนทั่วไปเพียงอย่างเดียว โดยมีเงื่อนไขในการจัดสรรกำไรให้กับผู้ฝากเงิน 60% ส่วนธนาคารจะได้รับ 40% ของกำไรที่ธนาคารได้รับจากการลงทุนก่อนหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยที่ธนาคารจะมีการคำนวณผลตอบแทนกำไรพร้อมทั้งประกาศให้ลูกค้าทราบทุกๆ เดือน แต่จะจ่ายผลตอบแทนแก่ลูกค้าที่มีเงินฝากเพื่อการลงทุนเมื่อครบกำหนดเท่านั้น

2.7.2 ด้านสินเชื่อ

บริการด้านสินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นระบบที่มีความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้าและสังคม มีบริการสินเชื่อรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) สินเชื่อรายย่อย

เป็นสินเชื่อสำหรับบุคคลทั่วไป ที่ช่วยแบ่งเบาภาระในการซื้อสินค้าให้กับลูกค้า เพราะมีบริการที่หลากหลายเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้า และธนาคารจะเพิ่มบริการสินเชื่ออย่างต่อเนื่องในอนาคต สินเชื่อรายย่อยที่ธนาคารเปิดดำเนินการแล้ว ได้แก่

1.1) สินเชื่อเพื่อซื้อยานพาหนะ

บริการสินเชื่อเพื่อซื้อยานพาหนะ เปิดให้บริการแก่ลูกค้าที่ต้องการเช่าซื้อยานพาหนะใหม่ ธนาคารจะกำหนดราคาเช่าซื้อจากราคาที่ธนาคารซื้อรถยนต์จากบริษัทที่จำหน่ายรถยนต์บวกด้วยกำไรของธนาคาร และให้ลูกค้าผ่อนชำระเป็นรายเดือนในจำนวนเงินที่แน่นอนภายในระยะเวลาที่ธนาคารกำหนด โดยมีหลักการให้สินเชื่อดังต่อไปนี้

- 1.1.1) ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน 4 ปี
- 1.1.2) มีหลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน
- 1.1.3) ลูกค้าวางเงินดาวน์ไม่น้อยกว่า 20%

1.2) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ได้แก่

- 1.2.1) เพื่อซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด หรือซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัย
- 1.2.2) เพื่อขยายต่อเติม หรือซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัย
- 1.2.3) เพื่อไถ่ถอนจำนองจากสถาบันการเงินอื่น ๆ (RE-FINANCE)

หลักการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย มีดังนี้

- 1. ธนาคารให้วงเงินสูงสุดไม่เกิน 80% ของราคาประเมิน
- 2. กำหนดระยะเวลาผ่อนชำระสูงสุดถึง 15 ปี

1.3) สินเชื่อเพื่อการอุปโภคส่วนบุคคล

บริการสินเชื่อการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคประเภท ได้แก่ การซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ ฯลฯ โดยมีหลักการให้สินเชื่อ ดังนี้

- 1.3.1) ระยะเวลาการผ่อนชำระไม่เกิน 12 เดือน
- 1.3.2) มีบุคคลค้ำประกัน

2) สินเชื่อธุรกิจ

เป็นสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการที่ต้องการลดภาระในการทำธุรกิจ ธนาคารมีบริการสินเชื่อสำหรับการดำเนินกิจการ ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินทุนหมุนเวียน ซื้อวัตถุดิบ ก่อสร้างโรงงาน เงินลงทุนในโครงการใหม่ ๆ หรือด้านอื่น ๆ ธนาคารพร้อมให้คำปรึกษาด้านสินเชื่อธุรกิจกับลูกค้า โดยที่ลูกค้าไม่ต้องกังวลกับภาวะดอกเบี้ย สำหรับสินเชื่อธุรกิจในปัจจุบันที่ธนาคารเปิดให้บริการประกอบด้วย

2.1) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเชิงพาณิชย์

วัตถุประสงค์ของการให้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเชิงพาณิชย์ ได้แก่

- 2.1.1) เพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัยเชิงพาณิชย์
- 2.1.2) เพื่อโครงการจัดสรรที่อยู่อาศัย

หลักการให้สินเชื่อดังต่อไปนี้

- 2.1.1) มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ
- 2.1.2) ยอดสินเชื่อไม่เกิน 80% ของราคาประเมิน
- 2.1.3) ระยะเวลาการผ่อนชำระไม่เกิน 10 ปี
- 2.1.4) สัดส่วนการลงทุนของลูกค้า 20% ของมูลค่าโครงการ

2.2) สินเชื่อเพื่อการซื้อวัตถุดิบ

เป็นการให้บริการสินเชื่อเพื่อการซื้อวัตถุดิบสำหรับใช้หมุนเวียนในธุรกิจ โดยที่ลูกค้าสามารถซื้อวัตถุดิบได้ทั้งในและนอกประเทศ (C/R, T/R) มีหลักการให้สินเชื่อ ดังต่อไปนี้

- 2.2.1) วงเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการบริการสินค้าคงคลังหรือปัจจัยการผลิต
- 2.2.2) มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการใช้วงเงิน
- 2.2.3) ระยะเวลาในการชำระไม่เกิน 12 เดือน

2.3) สินเชื่อเพื่อการลิสซิ่งรถยนต์และเครื่องจักร

เป็นการให้บริการเพื่อสนับสนุนการทำธุรกิจสำหรับนิติบุคคล มีหลักการให้สินเชื่อดังต่อไปนี้

- 2.3.1) ให้สินเชื่อกับนิติบุคคลเท่านั้น
- 2.3.2) ระยะเวลาของสัญญาตั้งแต่ 3 ถึง 4 ปี
- 2.3.3) มีหลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน
- 2.3.4) สัดส่วนของการเข้าซื้อเริ่มต้นของลูกค้า 20%

2.4) สินเชื่อเพื่อการลงทุน

เป็นการให้บริการสินเชื่อเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต ขยายโรงงาน หรือลงทุนในโครงการใหม่ ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการทำธุรกิจให้กับบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล มีหลักการให้สินเชื่อ ดังนี้

- 2.4.1) ให้สินเชื่อมีหลักค้ำประกันในการขอสินเชื่อ
- 2.4.2) ยอดสินเชื่อไม่ถึง 80% ของราคาประเมิน
- 2.4.3) ระยะเวลาการผ่อนชำระไม่เกิน 10 ปี
- 2.4.4) สัดส่วนการลงทุนของลูกค้า 20% ของมูลค่าโครงการ

2.7.3 ด้านการต่างประเทศ

เป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย การส่งออก และการนำเข้า ธนาคารมีบริการด้านสินเชื่อเพื่อการค้า เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ การส่งออกและการนำเข้าสินค้า เครื่องจักร การจัดหาวัตถุดิบ อะไหล่จากต่างประเทศ ธนาคารมีบริการด้านต่างประเทศ ดังนี้

1) ปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

เป็นบริการในการขายเงินตราต่างประเทศ และเช็คเดินทางต่างประเทศ บริการรับซื้อ-ขายเงินตราต่างประเทศ และเช็คเดินทางต่างประเทศสำหรับนักท่องเที่ยวหรือนักธุรกิจที่เดินทางเป็นประจำ และยังมีเงินสกุลเรียลไต้หวันรองรับชาวมุสลิมที่ใช้กรณีที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ยังประเทศซาอุดีอาระเบีย

2) Trade Service

ธนาคารมีบริการทางด้านสินเชื่อเพื่อการค้า เป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายการส่งออกและการนำเข้าสินค้าเครื่องจักรการจัดหาวัตถุดิบ อะไหล่ หรืออื่น ๆ

2.1) การนำเข้า เป็นบริการซึ่งทางธนาคารจะทำการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตตามคำขอของผู้ซื้อ โดยผ่านธนาคารของผู้ขายในต่างประเทศ

2.2) การส่งออก เป็นบริการซึ่งทางธนาคารจะทำการแจ้งการเปิดเครดิตหรือโอนเครดิตให้แก่ผู้ผลิตสินค้าตามคำขอของผู้ส่งสินค้า

2.3) หนังสือค้ำประกัน เป็นบริการซึ่งทางธนาคารออกให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อใช้ในการออกสินค้านำเข้า ขณะที่ยังไม่มีเอกสารส่งมาเรียกเก็บด้วยบริการโอนเงิน บริการทางด้านสินเชื่อ เพื่อการค้าเป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจของลูกค้า

2.8 บริการของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

หน้าที่หลักของธนาคารพาณิชย์ คือ การรับฝากเงิน แล้วนำเงินไปบริหารให้เกิดประโยชน์ในรูปเงินให้กู้ยืม สินเชื่อ การรับซื้อลดตั๋วเงิน ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายตลอดจนต้นทุนของเงินทุนโดยใช้ระบบดอกเบี้ยเป็นกลไกในการดำเนินการ โดยมีบริการต่างๆ ดังนี้

2.8.1 บริการด้านเงินฝาก

1) เงินฝากกระแสรายวัน คือเงินฝากที่ธนาคารใช้ใบฝากในการฝากเงิน และใช้เช็คในการถอนหรือคำสั่งจ่ายเงิน ผู้ฝากจะฝากและถอนเงินได้ในระหว่างเวลาทำการปกติของธนาคาร การเปิดบัญชี ธนาคารมักจะวางระเบียบค่อนข้างเข้มงวดในการเลือกลูกค้าที่มาเปิดบัญชี โดยทั่วไปควรจะเป็นบุคคลที่มีฐานะและความประพฤติดีน่าเชื่อถือซึ่งจะต้องให้มีผู้ที่ธนาคารเชื่อถือได้รับรอง หรือแนะนำ ควรเป็นผู้ประกอบธุรกิจการค้าที่ต้องใช้เงินหมุนเวียน หรือมีความจำเป็นต้องใช้เช็คในการจ่ายค่าสินค้าและไม่เคยมีชื่อหรือประวัติอยู่ใน Black List ของสมาคมธนาคารไทยเป็นต้น

2) เงินฝากออมทรัพย์ คือ เงินฝากประเภทที่ใช้สมุดคู่ฝากในการฝากและถอน การฝาก

ใช้ใบนำฝาก (Pay – in Slip) การถอนเงินใช้ใบถอนเงิน (Pay – out Slip) ของธนาคารพร้อมนำสมุดคู่ฝากประกอบการนำฝาก หรือถอนเงิน ในกรณีที่ผู้ฝากหรือเจ้าของบัญชีไม่สามารถจะมาฝาก หรือถอนเงินได้ด้วยตนเอง ก็สามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นกระทำการแทนเป็นคราว ๆ ไป การฝาก หรือถอนเงินจะทำเมื่อใดก็ได้ในระหว่างเวลาทำการของธนาคาร นอกจากนี้ในปัจจุบันสามารถทำรายการทั้งฝากและถอน โดยใช้บัตร ATM ได้อย่างสะดวก โดยหลังจากใช้บริการผ่าน ATM แล้ว นำสมุดคู่ฝากไปให้ธนาคารบันทึกรายการได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถที่จะมีคำสั่งประจำให้ธนาคารหักเงินจากบัญชีเพื่อชำระค่าบริการสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และบริการอื่น ๆ และบางธนาคารยังได้เพิ่มคุณค่าบริการของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์โดยมีการประกันชีวิตให้กับลูกค้าด้วย

3) เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาหรือเงินฝากประจำเป็นเงินฝากที่มีกำหนดระยะเวลา ถอนเงินที่แน่นอนตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในวันนำฝาก ผู้ฝากจะถอนเงินคืนได้เมื่อครบกำหนด ระยะเวลาที่ระบุไว้ ธนาคารจะออกสมุดคู่ฝาก หรือใบรับฝาก เพื่อให้เป็นหลักฐานในการนำมาถอนเงินคือเมื่อถึงกำหนด ผู้ฝากจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่กำหนด ถ้าหากผู้ฝากถอนเงินก่อนกำหนดเวลาที่ระบุไว้ ธนาคารอาจไม่จ่ายดอกเบี้ยให้ในกรณีที่ฝากไม่ครบ 3 เดือน หรือธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยลดหลั่นตามกำหนดเวลาที่ได้อ่อนก่อนกำหนด เงินฝากประจำมีประเภท 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และมากกว่า 12 เดือน นอกจากนี้ยังมีเงินฝากประจำระยะยาว ที่จะต้องฝากประจำเท่า ๆ กันทุกเดือน โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าปกติ โดยแต่ละประเภทก็จะมีเป้าหมายการฝากเงินที่แยกอย่างชัดเจน เช่น เงินฝากเพื่อการศึกษา เงินฝากเพื่อการเกษียณ

2.8.2 บริการด้านสินเชื่อ

การให้สินเชื่อเป็นธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์ที่สามารถทำรายได้ให้แก่กิจการ แต่ก่อนผู้บริหารธนาคารมีนโยบายในการระดมเงินฝาก แต่ในปัจจุบันนี้การดำเนินงานเปลี่ยนไป ธนาคารพาณิชย์ต่างมุ่งที่จะให้บริการสินเชื่อกับลูกค้าที่เชื่อถือได้ โดยลูกค้าต้องแสดงความประสงค์ที่จะใช้บริการสินเชื่อของธนาคาร พนักงานสินเชื่อของธนาคารก็จะพิจารณาการขอสินเชื่อตามเกณฑ์ของแต่ละธนาคาร โดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์ มีบริการสินเชื่อดังนี้

1) สินเชื่อภายในประเทศ

1.1) วงเงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft: O/D) ผู้ขอู้ต้องเปิดบัญชีกระแสรายวันกับธนาคาร โดยทำสัญญากำหนดวงเงินและระยะเวลาที่จะทำการเบิกบัญชี ในกรณีผู้ขอู้จะจ่าย

ดอกเบี้ยให้กับธนาคารเฉพาะขอส่วนที่เกินบัญชีเท่านั้นและจะต้องจ่ายคืนในงวดบัญชีของธนาคาร ทุกสิ้นเดือนมิถุนายนและธันวาคมของทุกปี

1.2) เงินกู้ระยะสั้น (Short Term Loan) เป็นการให้กู้ยืมเงินระยะสั้น โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืนเสร็จสิ้นภายใน 1 ปี วัตถุประสงค์ของการให้กู้ยืมเพื่อนำไปใช้หมุนเวียนในกิจการในระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์ใช้เงินเป็นหลักประกัน ซึ่งต้องพิจารณาลูกค้าอย่างรอบคอบ และกำหนดเงื่อนไขการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

1.3) เงินกู้ระยะยาว (Long Term Loan) เป็นการให้กู้ยืมซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี ขึ้นไป เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินถาวรของกิจการ เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เช่น อาคารสำนักงาน โรงงานและเครื่องจักร

1.4) การรับซื้อลดตั๋วเงิน (Clean Bills Discounted) การให้กู้ยืมโดยลูกค้ามอบตั๋วเงินซึ่งธนาคารมีสิทธิที่จะไปเรียกเก็บเงินจากผู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามตัวนั้น เมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ (โดยทั่วไปจะไม่เกิน 90 วัน) เพื่อนำเงินไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในธุรกิจ

1.5) วงเงินสนับสนุนผู้ซื้อรายย่อย (Mortgage Financing) คือสินเชื่อเพื่อการเคหะที่ธนาคารพิจารณาให้กู้แก่ผู้ซื้อรายย่อย ที่ธนาคารสนับสนุนเงินทุนแก่โครงการนั้นอยู่ หรือโครงการที่สถาบันการเงินอื่นสนับสนุน

1.6) หนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee) คือการที่ธนาคารเข้าผูกพันตนในฐานะผู้ค้ำประกันลูกค้าในการปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อผูกพันต่าง ๆ ต่อบุคคลอื่นอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าผู้ที่ธนาคารค้ำประกันปฏิบัติไม่ได้ตามสัญญา ธนาคารจะต้องรับผิดชอบชดเชยเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ตามหนังสือค้ำประกัน

1.7) เงินกู้ต่างประเทศ (Off – Shore Loan) เป็นการให้กู้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูป US DOLLAR ปัจจุบันสามารถให้กู้ผ่าน BIBF (Bangkok International Banking Facility) หรือผ่านสาขาต่างประเทศของธนาคาร การให้กู้ประเภทนี้ ธนาคารให้กู้เฉพาะกับลูกค้ารายใหญ่ที่มีรายรับเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลที่ให้กู้ เช่น ลูกค้าที่มีธุรกิจส่งออกและได้รับเงินค่าสินค้าเป็น US DOLLAR ควรให้กู้เป็น US DOLLAR และต้องเป็นลูกค้าที่เข้าใจ และมีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากค่าเงินที่ผันผวน เพราะเมื่อเกิดการบริหารผิดพลาดลูกค้าอาจขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน และไม่สามารถชำระหนี้ ธนาคารจะต้องเป็นผู้ชำระหนี้แทนทันทีที่ไม่สามารถตั้งบัญชีค้ำชำระได้เช่นเดียวกับเงินกู้บาทธนาคารจะได้รับผลประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย ซึ่งจะอิงกับ LIBOR (London Interbank

Offering Rate) หรือ SIBOR (Singapore Interbank Offering Rate) นอกจากนี้การให้กู้เงินต่างประเทศ ส่วนใหญ่ธนาคารจะเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพื่อเป็นรายได้ของธนาคารอีกทางหนึ่ง เช่น ค่า Management Fee เป็นต้น

1.8) วงเงินกู้ร่วม (Syndicated Loan) คือเงินกู้ระยะยาวที่ให้กู้ร่วมกันโดยสถาบันการเงินมากกว่า 1 สถาบันขึ้นไป โดยทั่วไปจะเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงเหตุผลที่ต้องการให้กู้ร่วมกัน เพราะลดความเสี่ยงของสถาบันการเงินผู้ให้กู้ลงได้ และไม่เกิน Limit ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดวงเงินในการปล่อยสินเชื่อแต่ละธนาคาร

1.9) การรับรอง/อาวัล ตัวเงิน คือการที่ธนาคารเข้าไปค้ำประกันรับรองการชำระเงินตามตัวเงินต่อผู้รับเงินตามตัวเงิน เพื่อเป็นประกันว่าตัวเงินดังกล่าวเมื่อถึงกำหนดชำระจะได้รับเงินแน่นอน ตัวเงินส่วนใหญ่ที่ธนาคารมีส่วนเกี่ยวข้องในการรับรอง/อาวัล ได้แก่ ตัวแลกเงิน และตั๋วสัญญาใช้เงิน

2) สินเชื่อต่างประเทศ

2.1) สินเชื่อเพื่อการนำเข้า (Import Financing)

2.1.1) สินเชื่อเพื่อการนำเข้า L/C + T/R

L/C คือตราสารที่ธนาคารเป็นผู้ออกตามคำสั่งของลูกค้า (ผู้ซื้อหรือผู้ส่งสินค้าเข้า) โดยแจ้งไปยังผู้รับประโยชน์ (ผู้ขายหรือผู้ส่งสินค้าออก) ผ่านทางธนาคารตัวแทนของธนาคาร ผู้ออก L/C เป็นการยืนยันพันธผูกพันว่า เมื่อผู้รับประโยชน์ได้ส่งสินค้าและนำหลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงการส่งสินค้าแล้ว มายื่นต่อธนาคารตามเงื่อนไขใน L/C ภายในเวลาที่กำหนด ธนาคารผู้ออก L/C ชำระเงินแก่ผู้รับประโยชน์

T/R คือตราสารที่ลูกค้าทำไว้ต่อธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือที่ธนาคารมีต่อลูกค้า และลูกค้าให้การรับรองว่าธนาคารมีสิทธิในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกเอากลับคืนมาหรือทำการจำหน่ายแทนได้ทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้น ลูกค้าจะทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายสินค้านั้นมาชำระให้ธนาคาร วัตถุประสงค์ของสินเชื่อเพื่อการนำเข้าเพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศ เพราะธนาคารได้นำฐานะทางเครดิตของตนเข้าแทนที่ฐานะของลูกค้า โดยธนาคารจะเข้าผูกพันในการชำระเงิน และผู้ขายจะเรียกร้องการชำระเงินจากธนาคารมิใช่จากผู้ซื้อ ผู้ขายจะได้ชำระเงินก็ต่อเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุใน L/C เท่านั้น

2.1.2) การค้ำประกันเพื่อการออกสินค้า: Shipping Guarantee หมายถึง หนังสือค้ำประกันที่ธนาคารออกมอบให้ไว้ต่อบริษัทเรือ ในกรณีที่เรือมาถึงก่อนที่ธนาคารจะได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องจากธนาคารในต่างประเทศ ธนาคารก็จะให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้า โดยธนาคารออกหนังสือค้ำประกันให้แก่บริษัทเรือ ขอให้ส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าโดยรับรองว่า ในกรณีที่บริษัทเรือได้มอบสินค้าตามที่ระบุในหนังสือค้ำประกัน ธนาคารจะรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายที่ส่งไปให้แก่บริษัทเรือและเมื่อได้รับใบตราส่ง (Bill Of Lading – B/L) แล้ว B/L ให้บริษัทเรือเพื่อแลก Shipping Guarantee คืนมา

2.2) สินเชื่อเพื่อการส่งออก

2.2.1) Packing Credit คือการให้สินเชื่อระยะสั้นแก่ผู้ส่งออกเพื่อนำไปเป็นเงินทุน หมุนเวียนในการจัดหาวัตถุดิบมาผลิตให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือจัดซื้อสินค้าและดำเนินการส่งสินค้าเหล่านั้นออกไปยังต่างประเทศ การให้สินเชื่อประเภทนี้ เป็นการให้กู้เงินโดยมีเอกสารประกอบซึ่งแยกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. Packing Credit Against L/C โดยทั่วไปจะให้ผู้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตาม L/C ระยะเวลาไม่เกินอายุของ L/C แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

2. Packing Credit Against Purchase Order โดยทั่วไปจะให้ผู้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของสัญญา ระยะเวลาไม่เกิน Shipment Date บวก 10 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

2.2.2) ตัวเงินขายส่งลด (EXIM Bank) เป็นการให้กู้ยืมระยะสั้น โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืน โดยทั่วไปไม่เกิน 180 วัน วัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้นให้กับลูกค้าในกิจการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุน เช่น การรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลผลิตทางอุตสาหกรรมต่อไป การให้กู้ยืมลักษณะนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้กู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำไปให้กู้ต่อครั้งหนึ่ง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดดอกเบี้ย 4-5 % แต่ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์จะเรียกเงินจากลูกค้าได้ไม่เกิน 10%

2.2.3) การรับซื้อตัวเงินที่เกิดจากการส่งออก คือการที่ลูกค้าได้ส่งออกสินค้าตามเงื่อนไขใน L/C ได้ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ลูกค้าจะนำตัวเงินดังกล่าวมาขายลดต่อธนาคาร โดยธนาคารจะนำเงินเข้าบัญชีให้ลูกค้าทันที โดยไม่ต้องรอเรียกเก็บก่อนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการให้สินเชื่อ

3) บริการด้านปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

3.1 ซื้อธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศ ธนาคารให้บริการขายธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศในสกุลเงินที่ลูกค้าต้องการตามอัตราแลกเปลี่ยนประจำวันธนาคารมีเงินสกุลต่างประเทศประมาณ 30 ประเทศ ให้ผู้ประสงค์จะแลกเงินตราต่างประเทศเพื่อการใช้จ่ายระหว่างการเดินทาง เมื่อลูกค้ากลับจากการเดินทางและมีเงินตราต่างประเทศเหลือนำมาขายธนาคารได้

3.2 บริการเช็คเดินทาง Traveler Cheque (T/C) มีเช็คเดินทางให้เลือกกว่า 10 สกุลเงินหลัก

3.3 การส่งจ่ายเงินตามตั๋วแลกเงิน ในเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก ผ่านตัวแทนของธนาคาร

3.4 การโอนเงินผ่านเครือข่ายดาวเทียม ระบบ S.W.I.F.T ทั้งการโอนไปและโอนมา Outward/Inward Remittance ซึ่งจะให้ความสะดวกและรวดเร็วมาก

4. สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs

SMEs (Small and Medium Enterprises) หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ครอบคลุมกิจการ 3 ประเภทหลักคือ

4.1 กิจการผลิต (ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ รวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรมแปรรูป)

4.2 กิจการค้า คือ การค้าส่ง ค้าปลีก การนำเข้าและส่งออก

4.3 กิจการบริการ คือด้านการท่องเที่ยว โรงแรม รับเหมาก่อสร้าง และอื่นๆ

5. บริการอิเล็กทรอนิกส์

การแข่งขันทางเทคโนโลยีที่มากขึ้นทำให้ธนาคารพาณิชย์มีการให้บริการลูกค้าในลักษณะบริการอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นเพื่อสร้างความสะดวก และประทับใจแก่ลูกค้า ได้แก่

5.1 บริการเงินด่วน ATM เป็นการให้บริการโดยผ่านเครื่องบริการเงินด่วน ATM ซึ่งผู้ใช้บริการต้องบัตร ATM ทำรายการโดยผ่านเครื่อง ATM สามารถใช้บริการได้ทุกวันไม่มีวันหยุด ตลอด 24 ชั่วโมง สามารถทำรายการสอบถามยอดเงินในบัญชี ถอนเงินสด ฝากเงินสด

โอนเงินในบัตรเดียวกัน โอนเงินให้บุคคลอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ได้มีการ POOL ATM ให้บัตรของ
ทุกธนาคารสามารถใช้เครื่อง ATM ของธนาคารอื่นได้

5.2 บริการธนาคารทางโทรศัพท์ หรือ TELE-Banking ผู้ใช้บริการสามารถใช้
โทรศัพท์ในการติดต่อใช้บริการกับคอมพิวเตอร์ของธนาคาร เพื่อสอบถามยอดคงเหลือในบัญชี
โอนเงินระหว่างบัญชี โอนเงินจากบัญชีของตนเองไปยังบุคคลอื่น อายัดเช็คสั่งจ่ายเงิน ชำระค่า
สินค้าและบริการ สอบถามราคาหลักทรัพย์ที่เคลื่อนไหว หรือขอ Statement บัญชีเดินสะพัดเป็นต้น

5.3 บริการธนาคารผ่าน Internet หรือ Internet Banking เป็นการติดต่อใช้บริการ
โดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเชื่อมโยงกับศูนย์ข้อมูลของธนาคารโดยผู้ให้บริการสามารถ
เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ เหมือนหนึ่งมีธนาคารอยู่ที่บ้าน เช่น สอบถามยอดเงินคงเหลือ การโอนเงิน
ระหว่างบัญชี การอายัดเช็คสั่งจ่ายเงิน การขอสมุดเช็ค การขออนุมัติวงเงินสินเชื่อ การชำระค่า
สินค้าและบริการต่าง ๆ การสั่งซื้อสินค้าผ่าน Internet โดยตัดบัญชีเงินฝากของคนที่ฝากไว้ที่
ธนาคาร

6. Trade Service

ธนาคารมีบริการทางด้านสินเชื่อเพื่อการค้า เป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกในการทำธุรกิจของลูกค้า ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย การส่งออกและการนำเข้าสินค้า
เครื่องจักร การจัดหาวัตถุดิบ อะไหล่ หรืออื่น ๆ

6.1 การนำเข้า เป็นบริการซึ่งทางธนาคารจะทำการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ตาม
คำขอ ของผู้ซื้อ โดยผ่านธนาคารของผู้ขายในต่างประเทศ

6.2 การส่งออก เป็นบริการซึ่งทางธนาคารจะทำการแจ้งการเปิดเครดิตหรือโอน
เครดิตให้แก่ผู้ผลิตสินค้าตามคำขอของผู้ส่งสินค้า

6.3 หนังสือค้ำประกัน เป็นบริการซึ่งทางธนาคารออกให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อใช้
ในการออกสินค้านำเข้า ขณะที่ยังไม่มีเอกสารส่งมาเรียกเก็บด้วยบริการ โอนเงิน บริการทางด้าน
สินเชื่อ เพื่อการค้าเป็นการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจของลูกค้า

7. บริการอื่น ๆ

แต่ละธนาคารได้พยายามคิดค้นบริการพิเศษอื่น ๆ ให้กับลูกค้าเพื่อแสวงหารายได้
จากค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมจากการใช้บริการต่าง ๆ และผู้ให้บริการก็ได้รับประโยชน์จาก
บริการที่น่าเสนอ เช่น

- 7.1 บริการคุ้มครองอุบัติเหตุสำหรับลูกค้าที่ใช้บริการของธนาคาร
- 7.2 บริการประกันชีวิตสำหรับลูกค้าในอัตราเบี้ยประกันพิเศษ หรืออาจจะไม่ต้องเสียค่าเบี้ยประกันโดยธนาคารจะจ่ายแทนผู้ฝากเงิน และผู้ฝากเงินจะได้รับดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ
- 7.3 บริการรับชำระค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา
- 7.4 บริการรับชำระค่าสินค้าและบริการอื่น ๆ เช่น ค่าเบี้ยประกัน ค่าบัตรเครดิต ค่าลงทะเบียนนักศึกษา ชำระภาษีรถยนต์ ภาษีบุคคลธรรมดา ภาษีการค้า
- 7.5 บริการจ่ายเงินเดือน จ่ายผลตอบแทน จ่ายเงินปันผล จ่ายเงินบำนาญ
- 7.6 บริการการเงินอัตโนมัติ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุกฤตา สาเส้น (2547) ศึกษาเรื่องการบริหารทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการบริหารทางการเงินและแนวโน้มในการดำเนินงานของกิจการพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับการยอมรับว่ามีการบริหารงานถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม และได้รับการยอมรับในด้านรูปลักษณ์ของธนาคาร

กิ่งกาญจน์ ไพธมภ์ (2546) วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยการนำอัตราส่วนทางการเงินมาวิเคราะห์ประกอบกับการพิจารณาด้านการประหยัดต่อขนาดในการดำเนินงาน เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพบว่าการปรับมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจส่งผลให้สัดส่วนของเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากลดลง ธนาคารบริหารสินทรัพย์และหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพโดยเพิ่มความเข้มงวดและความระมัดระวังในการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจ การมีสภาพคล่องที่เพียงพอทำให้ธนาคารมีความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในเกณฑ์ดี ธนาคารเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยการเพิ่มรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยพร้อมทั้งลดต้นทุนการผลิตทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงาน

นริสา วิรัชพันธุ์ (2545) ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการหารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการของธนาคารพาณิชย์ไทย : กรณีศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษารูปแบบบริการทางการเงินที่ก่อให้เกิดรายได้ ค่าธรรมเนียมและบริการ ผลการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูลสถิติตั้งแต่ปี 2520 – 2543 กำหนดหาอัตราเปลี่ยนแปลงและวิเคราะห์

ถดถอยเชิงพหุ พบว่ารูปแบบบริการทางการเงินที่ก่อให้เกิดรายได้ค่าธรรมเนียมมาจากกลุ่มการลงทุน กลุ่มประกัน กลุ่มบัตร กลุ่มรับชำระและจ่ายเงิน กลุ่มเรียกเก็บ กลุ่มเงินโอนในประเทศ กลุ่มบริการเงินอัตโนมัติ กลุ่มรับรองและกลุ่มค้าประกัน กลุ่มแลกเปลี่ยนและเงินโอนต่างประเทศ กลุ่มการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอื่นๆ จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการหารายได้ ค่าธรรมเนียมและบริการ ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อ อัตราส่วนสินทรัพย์รวมพบว่าธนาคารมีแหล่งที่มาของรายได้อื่นนอกจากดอกเบี้ย เช่น ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ โดยปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ไทยเริ่มให้ความสนใจกับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนหลักการดำเนินงานของธนาคารอิสลามได้ว่า ธนาคารสามารถดำเนินกิจการได้โดยไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย

ยอด หนูไทร (2544) วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ระหว่างปี 2538 – 2542 โดยศึกษาเฉพาะธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พบว่าทุกธนาคารประสบปัญหาในเรื่องความมั่นคง ความเจริญเติบโตและประสิทธิภาพในการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันและอัตราส่วนที่คำนวณได้ใกล้เคียงกันเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนด้านสภาพคล่องและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรดีกว่าธนาคารอื่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนด้านการเจริญเติบโตดีกว่าธนาคารอื่นและธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานดีกว่าธนาคารอื่น

กุลนิษฐ์ คมวัชรพงศ์ (2541) ศึกษาเรื่องผลกระทบของโครงสร้างตลาดและหาประสิทธิภาพต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย จากการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาพบว่า โครงสร้าง การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย มีลักษณะเป็นตลาดที่มีผู้แข่งขันน้อยราย ก่อนข้างไปในเชิงผูกขาด ซึ่งมีผลทำให้กิจการธนาคารเป็นกิจการที่ได้รับผลกำไรค่อนข้างมาก นอกจากนั้นพบว่าภายหลังนโยบายการเงินเสรี ธนาคารพาณิชย์มีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่สูญเสียส่วนแบ่งตลาดด้านเงินฝากไปให้กับธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังสูญเสียส่วนแบ่งด้านเงินฝากให้กับบริษัทเงินทุนเนื่องจากบริษัทเงินทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ ผลจากการศึกษาพบว่า กำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถอธิบายได้โดยสมมุติฐานโครงสร้างพฤติกรรมและผลการดำเนินงาน

สมมุติฐานอำนาจตลาดโดยเปรียบเทียบและสมมุติฐานโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดการทรัพยากร

เรื่องโรจน์ มิตรภานนท์ (2541) ศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงระดับความเพียงพอของเงินกองทุนความสามารถในการทำกำไรและระดับสภาพคล่องของธนาคาร เพื่อให้ผู้ฝากเงินและประชาชนทั่วไปได้ทราบข้อเท็จจริงและเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน ทำการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของธนาคารไทย 15 แห่ง ในระหว่างปี 2537 – 2539 นำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณใน 4 ด้าน คือ ความเพียงพอของเงินทุน, คุณภาพของสินทรัพย์, ความสามารถในการทำกำไรและระดับสภาพคล่อง โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มธนาคารขนาดเล็กโดยเฉลี่ยมีระดับความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมแต่มีสภาพคล่องต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม

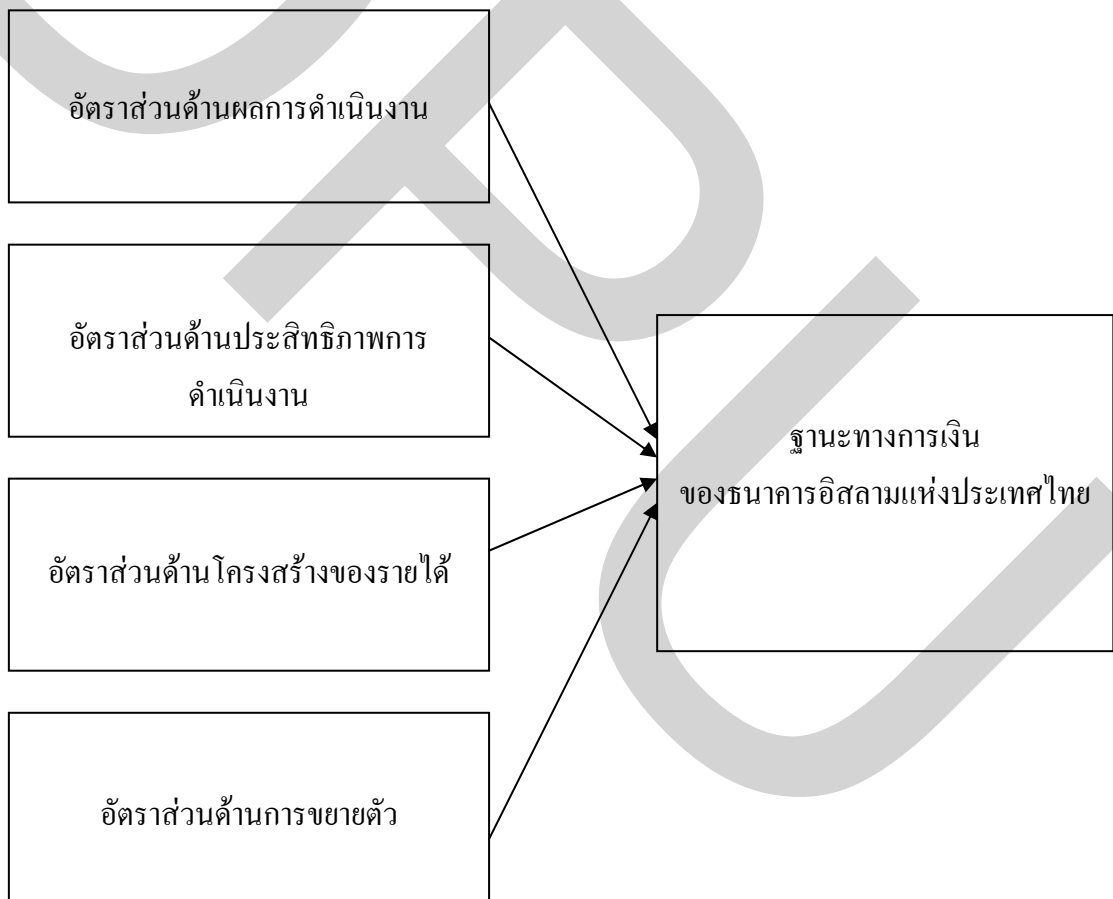
สุทธิมาลย์ ธนอุยกุล (2534) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยหาอัตราความก้าวหน้าเทียบเป็นอัตราร้อยละ หาค่าเฉลี่ยคำนวณหาอัตราส่วนของการให้สินเชื่อต่อเงินฝาก เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง สภาพคล่องต่อเงินฝาก สินทรัพย์ประจำต่อเงินลงทุนและทำการเปรียบเทียบฐานะทางการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับธนาคารอื่น พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) มีการดำเนินงานที่ดี มีการนำเสนอรูปแบบการให้บริการใหม่ๆ และมีความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินกิจการ ฐานะทางการเงินของธนาคาร อยู่ในระดับที่สามารถคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้คนอื่นได้ดี ซึ่งจะเห็นได้จากตัวเลขของสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก เงินสดและเงินฝากธนาคารมีอัตราค่อนข้างสูง นอกจากนี้ธนาคารยังมีการขยายเงินกองทุนเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับการขยายตัวของกิจการ โดยสามารถรักษ้อัตราส่วนระหว่างกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ในด้านการลงทุน ธนาคารมีการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและหลักทรัพย์ที่รัฐบาลค้ำประกันเป็นส่วนใหญ่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ไตรมาส 2 และไตรมาส 4 ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม 2548 มีกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 3.1 แบบจำลองกรอบแนวคิดในการศึกษา.

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2548 มาประยุกต์ใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วน

3.2.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ในการศึกษาฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากอัตราส่วนทางการเงินเปรียบเทียบระหว่างอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป 2 รูปแบบ ดังนี้

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) คือการนำข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของธนาคารจากผลการทดสอบค่าทางสถิติและจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ มานำเสนอเพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์อื่น

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) คือการนำข้อมูลตัวเลข ที่ได้จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนในงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2548 มาทำการวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนดังต่อไปนี้

2.1) อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน

2.1.1) อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง

2.1.1.1) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม

(Liquid Assets to Total Assets Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนของสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายของแต่ละธนาคาร ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากก็แสดงว่าในจำนวนสินทรัพย์ทั้งหมดเป็นสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนว่าธนาคารนั้นมีสภาพคล่องทางการเงินมากด้วย สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{(\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} \times 100)}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.1.1.2) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน (Liquid Assets to Volatile Liabilities Ratio) เป็นอัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้ จากการเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องมาเป็นเงินสด เพื่อชำระหนี้สินของธนาคาร ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่า ธนาคารมีสภาพคล่องสูง สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน} = \frac{(\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} \times 100)}{\text{หนี้สิน}}$$

2.1.1.3) อัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวม (Total Deposit to Total Liabilities) อัตราส่วนนี้แสดงถึงสัดส่วนของเงินฝากเมื่อเทียบกับหนี้สินที่มีอยู่ อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งเป็นผลดีต่อสภาพคล่องของธนาคารเพราะแสดงว่าธนาคารมีฐานเงินฝากมาก หนี้สินของธนาคารที่มาจากเงินฝากมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากหนี้สินทั่วไป คือ มีลักษณะหมุนเวียนเข้า-ออกทดแทนกันอยู่เสมอ ดังนั้นจึงมีเงินฝากจำนวนหนึ่งที่คงอยู่กับธนาคารเป็นประจำเสมือนเป็นฐานของยอดเงินฝากธนาคารที่ธนาคารไม่มีความจำเป็นต้องชำระคืน เรียกว่า core deposits ดังนั้นการที่ธนาคารมีสัดส่วนของเงินฝากในปริมาณสูงแสดงถึงธนาคารมีแนวโน้มที่จะมียอดเงินฝากที่ธนาคารยังไม่ต้องมีความจำเป็นในการชำระคืนในสัดส่วนที่สูงและมีหนี้สินที่มีพันธะที่จะต้องชำระคืนตามกำหนดเวลาในสัดส่วนน้อย สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวม} = \frac{(\text{เงินฝากรวม} \times 100)}{\text{หนี้สินรวม}}$$

2.2) อัตราส่วนคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน

2.2.1) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (Loan to Deposit ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการนำเงินฝากที่มีไปปล่อยสินเชื่อ เพื่อสร้างรายได้ดอกเบี้ยให้กับธนาคารชดเชยกับค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก ดังนั้นหากอัตราส่วนนี้มีค่าสูงก็แสดงว่าธนาคารมีแหล่งรายได้สำหรับจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มาก สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก} = \frac{(\text{เงินให้สินเชื่อ} \times 100)}{\text{เงินฝาก}}$$

2.2.2) อัตราส่วนเงินกองทุนขั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม (Leverage Capital Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสัดส่วนในมูลค่าของสินทรัพย์ที่เป็นส่วนของเจ้าของ อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี เพราะแสดงว่าการที่ธนาคารลงทุนในสินทรัพย์ไปนั้นธนาคารได้ใช้แหล่งลงทุน

จากธนาคารเองในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ซึ่งไม่ต้องผูกพันกับพันธสัญญาในการใช้เงินตามกำหนดเวลา สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนขั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{(\text{เงินกองทุนขั้นที่ 1} \times 100)}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.2.3) อัตราส่วนการสำรองหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (Allowance for Bad Debt to Net Loans Ratio) เนื่องจากการที่เงินให้สินเชื่อของธนาคารบางส่วนมีโอกาสเป็นสินเชื่ออ้อยอคงภาพ ธนาคารต่าง ๆ จึงต้องมีการสำรองหนี้สงสัยจะสูญไว้ ดังนั้นอัตราส่วนนี้จะสะท้อนถึงนโยบายในการดำเนินธุรกิจ ถ้าอัตราส่วนมีค่ามากก็แสดงว่าธนาคารเน้นนโยบายการดำเนินธุรกิจแบบระมัดระวัง อย่างไรก็ตามการสำรองหนี้สงสัยจะสูญก็มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันด้วย ดังนั้นค่าอัตราส่วนนี้ก็อาจจะสะท้อนถึงผลการดำเนินงานได้ด้วย สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสำรองหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{(\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ} \times 100)}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

2.3) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

2.3.1) อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม

(Interest income to Total Assets) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของธนาคาร อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี เพราะแสดงว่าธนาคารสามารถบริหารสินทรัพย์ก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสูง สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{(\text{รายได้ส่วนที่เป็นดอกเบี้ย} \times 100)}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.3.2) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่มีดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม (Non – interest income to Total Asset) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของธนาคารในการบริหารสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่ไม่มีดอกเบี้ย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงว่าธนาคารมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์สูงก่อให้เกิดรายได้ที่ไม่มีดอกเบี้ยสูงสามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{(\text{รายได้ส่วนที่มีใช้ดอกเบี้ย} \times 100)}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.3.3) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม (Non interest expense to Total Assets) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ว่า ธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการในส่วนที่มีใช้ดอกเบี้ย เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และ อุปกรณ์ ฯลฯ เป็นสัดส่วนเท่าไรของสินทรัพย์ อัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำยิ่งดี เพราะแสดงว่า ธนาคารมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดี สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{(\text{ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย} \times 100)}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร

2.2.1) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าธนาคารแต่ละแห่งสามารถสร้างรายได้สุทธิจากสินทรัพย์ทั้งหมดได้มากน้อยเพียงใด ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากก็ยิ่งดี เนื่องจากแสดงว่ามีความสามารถในการสร้างรายได้สุทธิจากสินทรัพย์มาก สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{(\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} \times 100)}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}}$$

2.2.2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return to Equity: ROE) เป็นอัตราส่วนที่บอกให้ทราบถึงความสามารถในการสร้างรายได้สุทธิจากส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าอัตราส่วนที่มาก แสดงว่ามีความสามารถในการสร้างรายได้สุทธิจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากด้วย สามารถแสดงสูตรการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{(\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} \times 100)}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

2.3) อัตราส่วนโครงสร้างรายได้ (Revenue Structure) เป็นอัตราส่วนระหว่างรายได้แต่ละประเภท ได้แก่ รายได้ดอกเบี้ย รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียม

รายได้จากกำไรจากการปริวรรตเงินตราและรายได้อื่น ๆ หารด้วยรายได้ทั้งหมดของธนาคาร
อัตราส่วนโครงสร้างรายได้ ประกอบด้วย

$$\begin{aligned} 2.3.1) \text{ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้ทั้งหมด} \\ = \frac{(\text{รายได้ดอกเบี้ยรับ} \times 100)}{\text{รายได้ทั้งหมด}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2.3.2) \text{ อัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมต่อรายได้ทั้งหมด} \\ = \frac{(\text{รายได้ค่าธรรมเนียม} \times 100)}{\text{รายได้ทั้งหมด}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2.3.3) \text{ อัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้ทั้งหมด} \\ = \frac{(\text{กำไรจากการปริวรรตเงินตรา} \times 100)}{\text{รายได้ทั้งหมด}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2.3.4) \text{ อัตราส่วนรายได้อื่น ๆ ต่อรายได้ทั้งหมด} \\ = \frac{(\text{รายได้อื่น} \times 100)}{\text{รายได้ทั้งหมด}} \end{aligned}$$

2.4) อัตราการขยายตัว (Growth Rate) แสดงถึงการขยายตัวของผลการดำเนินงานของธนาคารในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะสะท้อนถึงแนวโน้มของผลการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร อัตราส่วนการขยายตัว ประกอบด้วย

$$\begin{aligned} 2.4.1) \text{ อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ} \\ = \frac{(\text{เงินให้สินเชื่อปีปัจจุบัน} - \text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}) \times 100}{\text{เงินให้สินเชื่อ ปีก่อน}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2.4.2) \text{ อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม} \\ = \frac{(\text{สินทรัพย์รวมปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์รวมปีก่อน}) \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมปีก่อน}} \end{aligned}$$

2.4.3) อัตราการขายตัวของเงินฝาก

$$= \frac{(\text{เงินฝากปีปัจจุบัน} - \text{เงินฝากปีก่อน}) \times 100}{\text{เงินฝากปีก่อน}}$$

2.4.4) อัตราการขายตัวของกำไรสุทธิ

$$= \frac{(\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน}) \times 100}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}$$

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2548 รายครึ่งปี (6 เดือน) ทำการศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยแบ่งอัตราส่วนที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านผลการดำเนินงาน ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้านโครงสร้างรายได้และด้านอัตรากำไรสุทธิ

4.1 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมีผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของ ไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/47, 2/48 และ 4/48 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนฐานะทางการเงินของไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/47, 2/48 และ 4/48 ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่งประเทศไทย		ธ.ธนชาติ		ธ.กรุงเทพ	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน						
1. อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง						
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	2.36	0.78	18.59	17.93	9.12	1.80
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน	3.46	1.10	24.27	25.48	10.29	2.06
อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	95.07	7.33	77.52	8.45	91.48	1.57

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่งประเทศไทย		ธ.ธนชาติ		ธ.กรุงเทพ	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
2. คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)						
อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	44.28	24.79	67.03	8.55	78.49	1.85
อัตราส่วนเงินกองทุนขั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	29.27	18.69	11.51	2.61	7.08	0.40
อัตราส่วนสำรองเผื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ	0.32	0.15	3.15	1.06	10.93	2.78
3. ความสามารถในการทำกำไร (%)						
อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.82	0.65	2.73	1.09	2.55	1.55
อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.19	0.12	0.46	0.38	0.95	0.57
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	3.57	0.96	1.00	0.41	1.50	0.89
ประสิทธิภาพในการทำกำไร (%)						
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA)	3.14	0.99	0.47	0.26	0.99	0.36
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	15.06	11.43	3.84	1.60	11.39	3.56
โครงสร้างรายได้ (%)						
รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	71.50	23.06	86.87	4.74	72.68	2.29
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	27.72	19.64	3.46	1.39	18.16	0.69
กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	1.22	3.08	0.02	0.15	4.10	0.27
รายได้อื่นต่อรายได้รวม	1.99	2.01	0.30	0.23	1.19	0.39

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่งประเทศไทย		ธ.ธนชาติ		ธ.กรุงเทพ	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
อัตราการขยายตัว						
อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ	171.57	105.44	3.91	25.05	1.89	4.64
อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม	59.40	62.62	41.07	51.02	0.64	2.20
อัตราการขยายตัวของเงินฝาก	79.64	52.50	51.20	84.14	0.95	2.65
อัตราการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ	68.85	125.18	15.87	79.23	34.90	82.38

จากตารางที่ 4.1 พบว่าอัตราส่วนสภาพคล่องแสดงค่าร้อยละของอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมผันแปรในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน โดยธนาคารธนชาติมีสภาพคล่องมากที่สุด รองลงมาคือธนาคารกรุงเทพและธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ สภาพคล่องจะมีความผันแปรในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม โดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราเงินฝากต่อหนี้สินรวมมากที่สุด รองลงมาคือธนาคารกรุงเทพและธนาคารธนชาติ อัตราส่วนคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุนพบว่าอัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากและอัตราส่วนสำรองเผื่อนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อมีความผันแปรในทิศทางเดียวกัน แต่อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์มีความผันแปรในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งธนาคารกรุงเทพมีอัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.49 รองลงมาคือธนาคารธนชาติคิดเป็นร้อยละ 67.03 และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 44.28 ขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วน เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.27 อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรพบว่า อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิอัตราส่วนรายได้ที่มีโชดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความสามารถในการทำกำไรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.82 0.19 และ 3.57 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับประสิทธิภาพในการทำกำไร

การศึกษาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการทำกำไรต่ำสุด โดยมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นร้อยละ -3.14 และ -15.06 ตามลำดับ

การศึกษาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนด้านโครงสร้างรายได้ พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม และรายได้อื่นต่อรายได้รวมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.72 และ 1.99 รองลงมาคือ ธนาคารกรุงเทพ มีอัตราส่วนร้อยละ 18.16 และ 1.19 และธนาคารธนชาติ มีอัตราส่วนร้อยละ 3.46 และ 3.30 ตามลำดับ

การศึกษาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนด้านการขยายตัว พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมี อัตราการขยายตัวมากที่สุดโดยมีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม อัตราการขยายตัวของเงินฝาก และอัตราการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ คิดเป็นร้อยละ 171.57 59.40 79.64 และ 68.85 ตามลำดับ

4.1.1 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจากอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจากอัตราส่วนทางการเงิน จำแนกเป็นรายครึ่งปี มีรายละเอียดนำเสนอดังภาพที่ 7 ถึง 25 ดังนี้

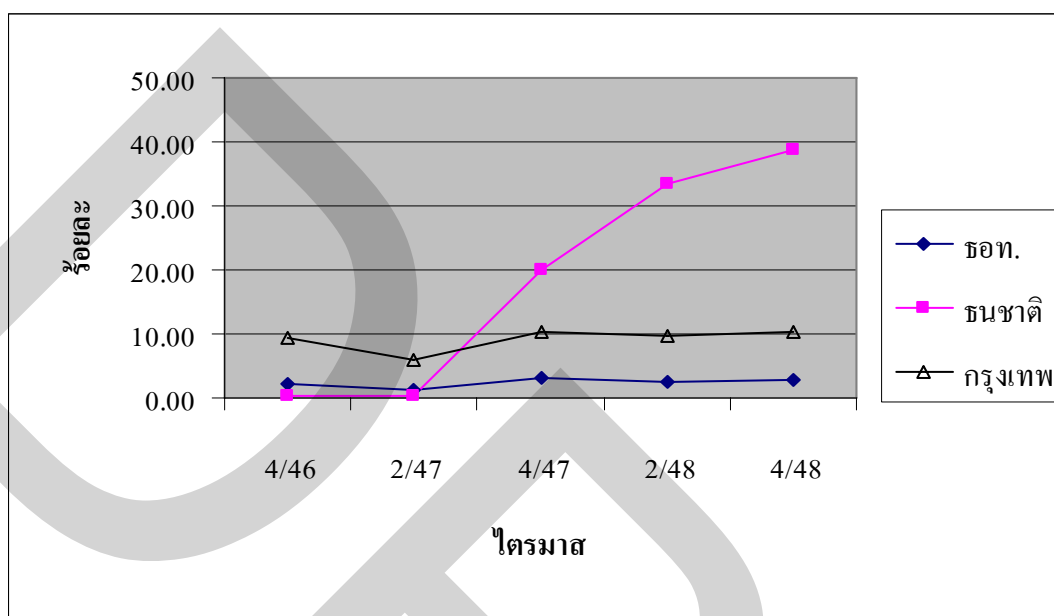
1. การศึกษาอัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน

การศึกษ้อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2548 รายครึ่งปี (6 เดือน) แบ่งอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 วิเคราะห์อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ด้านสภาพคล่องใช้อัตราส่วนในการวิเคราะห์ 3 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม (Liquid Assets to total Assets) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนและอัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1.1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม (Liquid Assets to Total Assets Ratio)

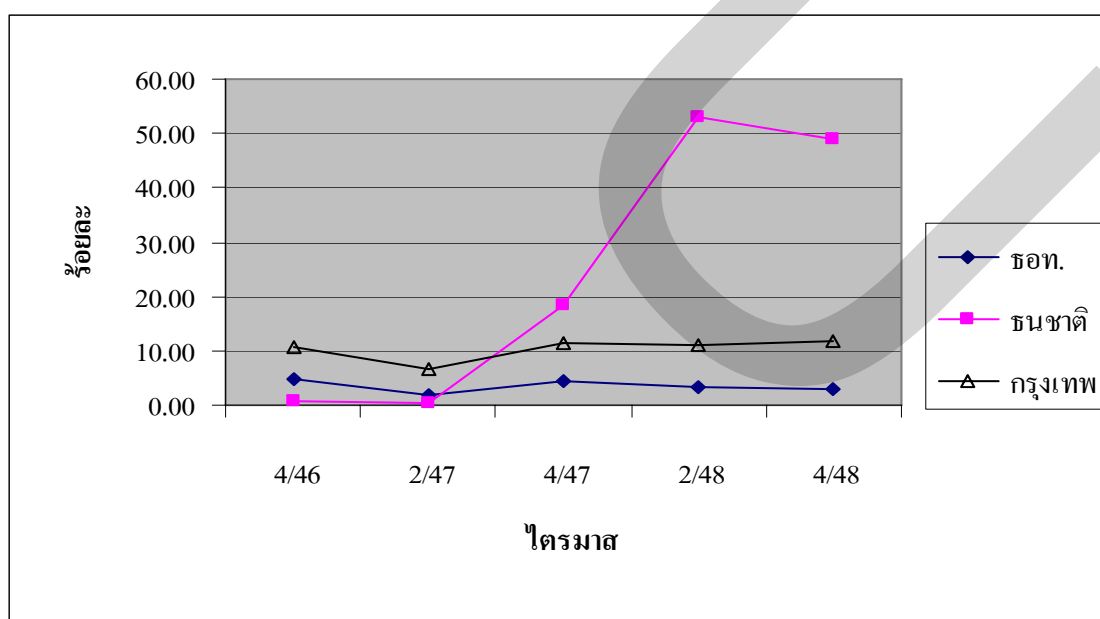
ภาพที่ 4.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม

จากภาพที่ 4.1 พิจารณาสัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ระหว่างไตรมาส 4 ปี 2546 ถึงไตรมาส 2 ปี 2547 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องร้อยละ 2.08 และ 1.18 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนเดียวกันของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีอัตราร้อยละ 0.46 และ 0.36 ในช่วงเวลาเดียวกันจากไตรมาส 4 ปี 2547 ถึงไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นสูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมร้อยละ 38.65 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนร้อยละ 2.76 เนื่องจากธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อยู่ในช่วงการเตรียมความพร้อมด้านสภาพคล่อง เพื่อรองรับแผนการปรับโครงสร้างการประกอบธุรกิจสถาบันการเงินของกลุ่มธนชาติจึงเร่งหาแหล่งเงินทุนทั้งด้านเงินฝากและด้านเงินกู้ยืม รวมทั้งชะลอการปล่อยสินเชื่อ ส่งผลให้ธนาคารมีสภาพคล่องส่วนเกินสูงเกินปกติโดยได้รับผลกระทบจากนโยบายภายในของธนาคาร

พิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารทั้งสองมีแนวโน้มของอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมในทิศทางเดียวกัน แต่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราร้อยละที่ต่ำกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในทุกไตรมาสที่ทำการศึกษา ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนร้อยละ 10.22 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราส่วนร้อยละ 2.76 ซึ่งเป็นผลจากลักษณะการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย จึงไม่มีสินทรัพย์สภาพคล่องที่เป็นเงินฝากระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ยทำให้อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปในช่วงระหว่างไตรมาส 4 ปี 2546 ถึงไตรมาส 2 ปี 2547 หากคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้เงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยแล้วอัตราส่วนดังกล่าวยังอยู่ในระดับสูงเนื่องจากธนาคารมีเงินฝากที่มีระยะเวลาในการถอนคืนค่อนข้างแน่นอน การรักษาสินทรัพย์สภาพคล่องเกินความจำเป็น อาจทำให้ธนาคารเสียโอกาสในการนำเงินไปลงทุนเพื่อก่อให้เกิดกำไรได้

1.1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน (Liquid Assets Volatile Liabilities)

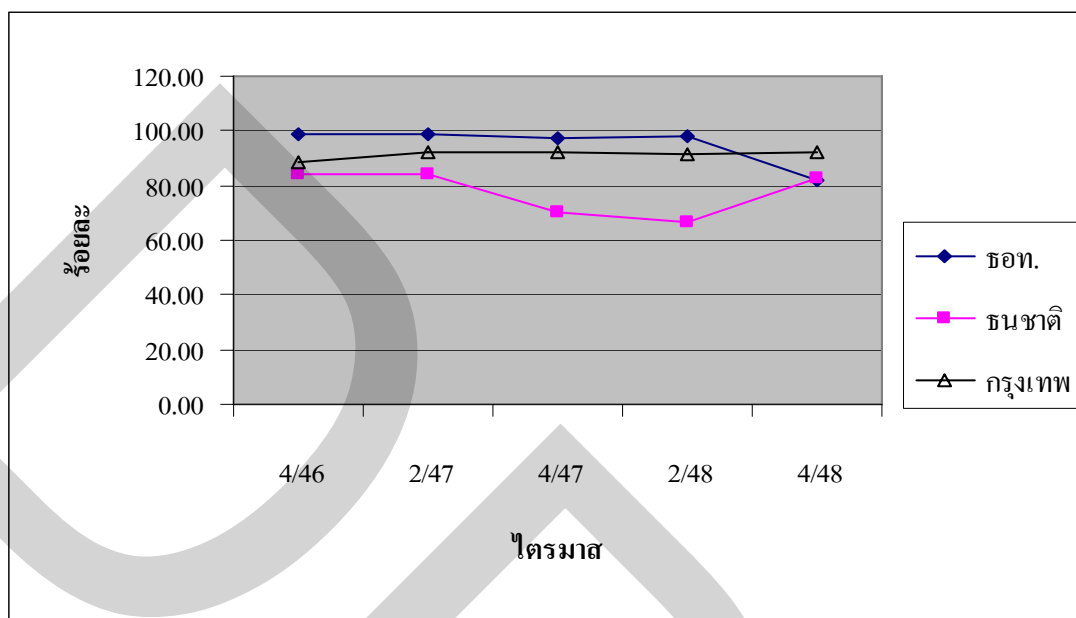
ภาพที่ 4.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน

จากภาพที่ 4.2 พิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า จากไตรมาส 4 ปี 2546 ถึงไตรมาส 2 ปี 2547 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมที่ร้อยละ 4.72 และ 1.18 ตามลำดับ ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ ร้อยละ 0.60 และ 0.48 ซึ่งต่ำกว่า แต่กลับมีค่าร้อยละของอัตราส่วนดังกล่าวเพิ่มขึ้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2547 จนถึงไตรมาส 4 ปี 2548 เนื่องจากนโยบายภายในของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ทำให้ไม่สามารถใช้เป็นอัตราส่วนในการเปรียบเทียบครั้งนี้ได้

พิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินรวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสภาพคล่องที่ดีขึ้นโดยลำดับ จากปริมาณเงินฝากจากการขยายสาขา ในขณะที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีทิศทางการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนที่ดีกว่า เมื่อสิ้นสุดช่วงเวลาที่ทำการศึกษ พบว่า ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินรวมที่ร้อยละ 3.02 ในขณะที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสูงกว่าที่ร้อยละ 11.70 เนื่องจากเป็นธนาคารขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคงสูงทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารสภาพคล่องได้ดีกว่า

จากการศึกษาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันและมีค่าของอัตราส่วนใกล้เคียงกันโดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปเล็กน้อย เพราะเงินฝากธนาคารส่วนใหญ่เป็นเงินฝากเพื่อลงทุนซึ่งมีกำหนดการถอนคืนที่ค่อนข้างแน่นอน จึงไม่มีความจำเป็นในการรักษาอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมในระดับสูงเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่จะต้องสำรองสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับการถอนเงินของลูกค้าในแต่ละวัน

1.1.3 อัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวม (Total Deposit to Total Liabilities)

ภาพที่ 4.3 อัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวม

จากภาพที่ 4.3 พิจารณอัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราส่วนสูงกว่าเกือบทุกช่วงของ ณ ไตรมาส 4 ปี 2546 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย แสดงค่าของอัตราส่วนที่ร้อยละ 98.95 เนื่องจากธนาคารมีเงินฝากเพิ่มขึ้นมากจากการขยายสาขา ในขณะที่มีผลิตภัณฑ์สินเชื่อบริการไม่มาก ทำให้อัตราการได้มาและการใช้ไปของเงินฝากไม่สัมพันธ์และธนาคารอยู่ในระหว่างการปรับปรุงโดยการเพิ่มผลิตภัณฑ์ด้านสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 82.01 ซึ่งลดลงจากไตรมาส 2 ปี 2548 ในระดับสูงเนื่องจากมีการรับโอนกิจการบริหารทางการเงินตามหลักภาวะดีจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

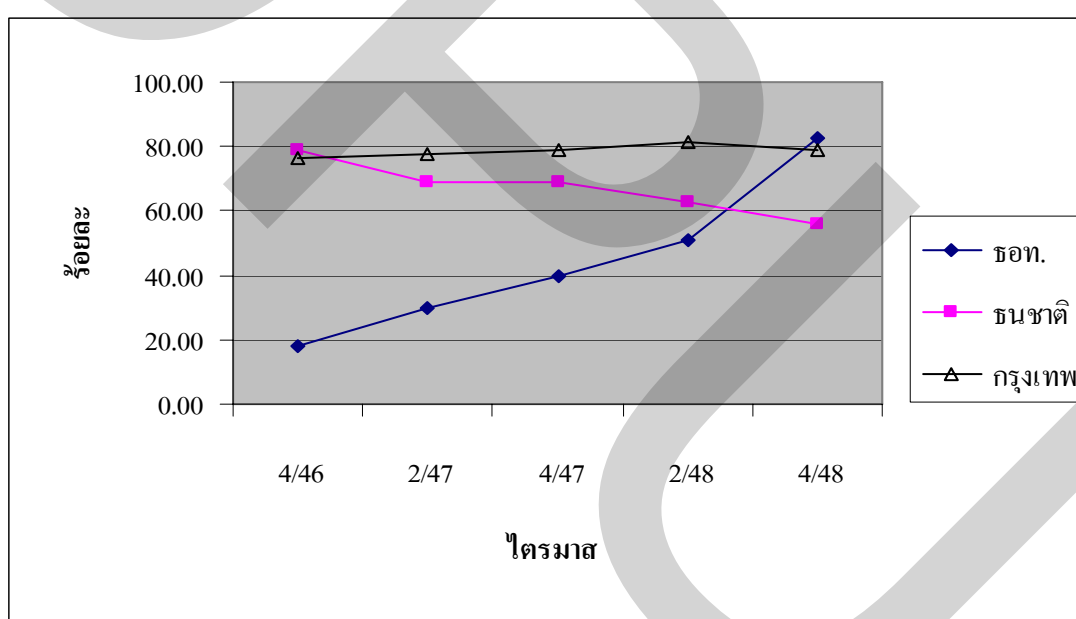
พิจารณอัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปรากฏว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยแสดงค่าร้อยละของอัตราส่วนสูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เล็กน้อย ในช่วงระหว่างไตรมาส 4 ปี 2546 ถึงไตรมาส 2 ปี 2548 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวมร้อยละ 92.24 ซึ่งสูงกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 82.01

จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนเงินฝากต่อหนี้สินรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไป พบว่า มีอัตราร้อยละในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีหนี้สินไม่มากเนื่องจากใช้เงินลงทุนจากส่วนของเจ้าของเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีความจำเป็นในการรักษาสภาพคล่องต่อหนี้สินรวมในอัตราสูงเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.2 การวิเคราะห์ด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน

การวิเคราะห์ฐานะการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน ใช้อัตราส่วนในการวิเคราะห์ 3 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ ดังนี้

1.2.1. อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (Loan to Deposit Ratio)

ภาพที่ 4.4 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

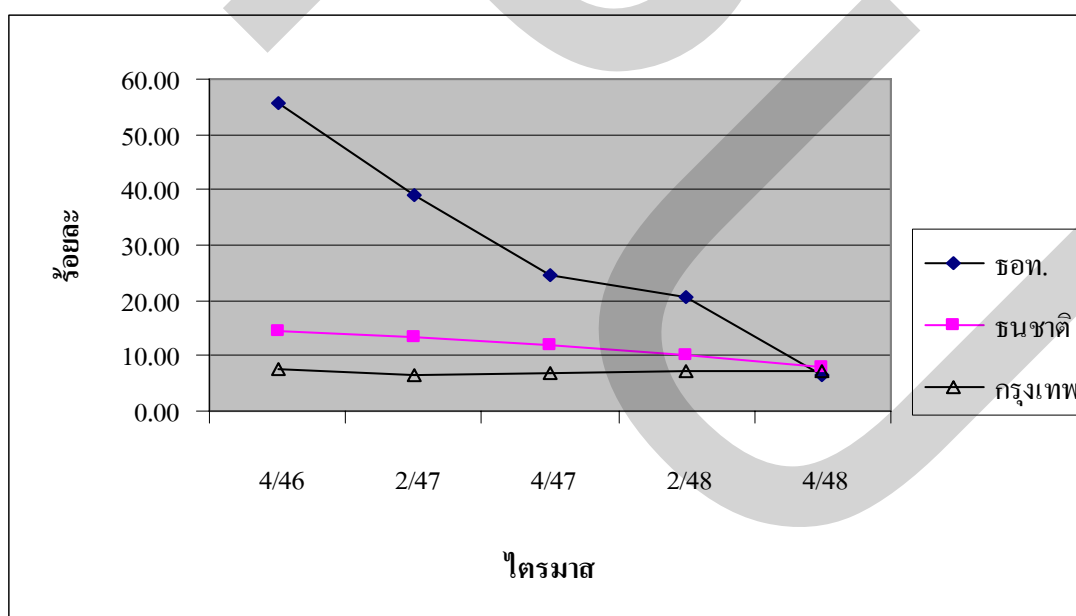
จากภาพที่ 4.4 พิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราร้อยละที่ต่ำกว่าอัตราส่วนของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ณ ไตรมาส 4 ปี 2546 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 17.76 ในขณะที่ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 78.89 แต่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีแนวโน้มของอัตราส่วนที่สูงขึ้น ส่วนธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีแนวโน้มของ

อัตราส่วนในทิศทางตรงข้าม ทำให้ในไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 82.86 ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 5

พิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีค่าร้อยละของอัตราส่วนสูงกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และมีการปรับตัวขึ้นลงเล็กน้อยตามภาวะเศรษฐกิจ ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีการปรับตัวในอัตราสูง เนื่องจากธนาคารมีการพัฒนา ส่วนไตรมาส 4 ปี 2548 อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นจากการรับโอนสินเชื่อจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จำนวนหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปและธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยพยายามรักษาระดับของอัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากในอัตราสูงเนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของธนาคาร โดยเฉพาะธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นธนาคารที่มุ่งให้บริการด้านสินเชื่อเป็นหลัก

1.2.2 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม (Leverage Capital Ratio)

ภาพที่ 4.5 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม

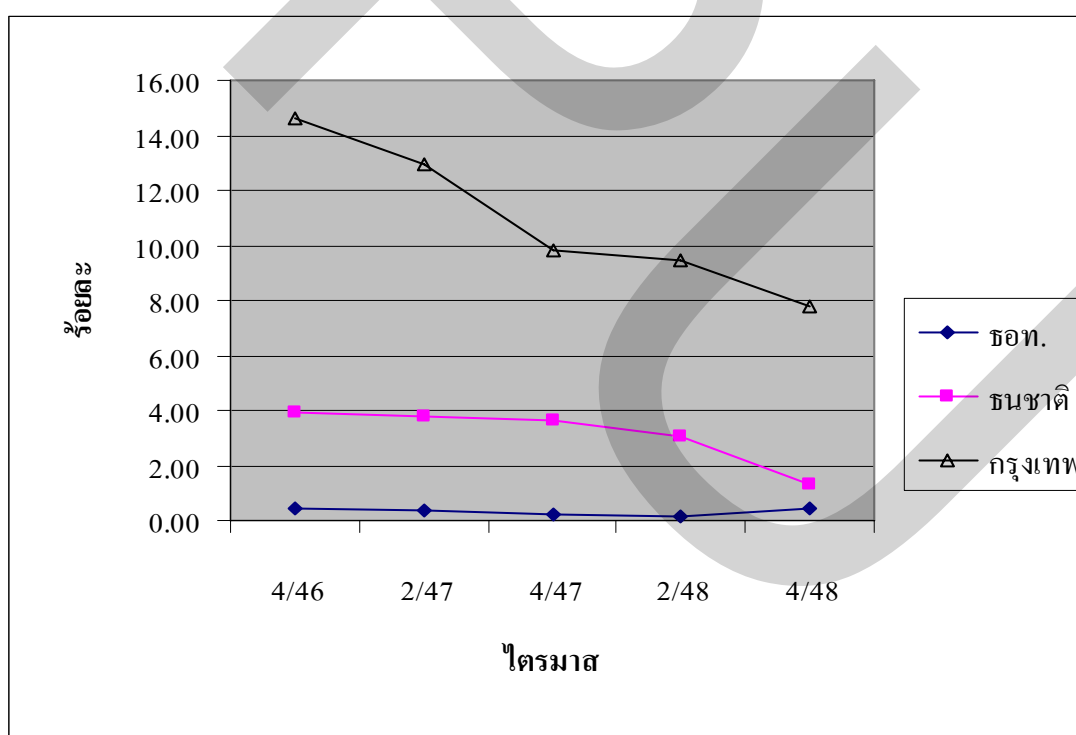
จากภาพที่ 4.5 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมสูงที่อัตราร้อยละ 55.55 และลดลงโดยตลอดจากผลขาดทุนในการดำเนินงานของธนาคาร ทำให้ ณ สิ้นปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 6.49 ส่วน

ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม ณ ไตรมาส 4 ปี 2546 ที่ร้อยละ 14.48 และมีอัตราร้อยละที่ลดลงเป็นร้อยละ 7.92 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมในระดับต่ำกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมีอัตราส่วนร้อยละ 7.57 และมีการปรับขึ้นลงเล็กน้อยตลอดช่วงระยะการศึกษา โดยมีอัตราร้อยละเท่ากับ 7.14 ในไตรมาส 4 ปี 2548

จากการศึกษาพบว่า ณ ไตรมาส 4 ปี 2547 ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปและธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราร้อยละของอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมในระดับเดียวกัน ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอยู่ในระหว่างการเริ่มดำเนินการในช่วงแรก ทำให้การดำเนินงานยังไม่สามารถทำได้เต็มประสิทธิภาพเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.2.3 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (Provision for Loan Losses to Total Loan)

ภาพที่ 4.6 อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ

จากภาพที่ 4.6 พิจารณาอัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูงต่อเงินให้สินเชื่อระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีการตั้งสำรองเพื่อหนี้สูงในระดับต่ำกว่าร้อยละ 1 ตลอดช่วงระยะเวลาในการศึกษา ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราสำรองเพื่อหนี้สูงต่อเงินให้สินเชื่อในอัตราร้อยละที่สูงกว่า เนื่องจากธนาคารดำเนินการเกี่ยวกับสินเชื่อเป็นหลักทำให้มีความเสี่ยงในด้านหนี้สูงสูงกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

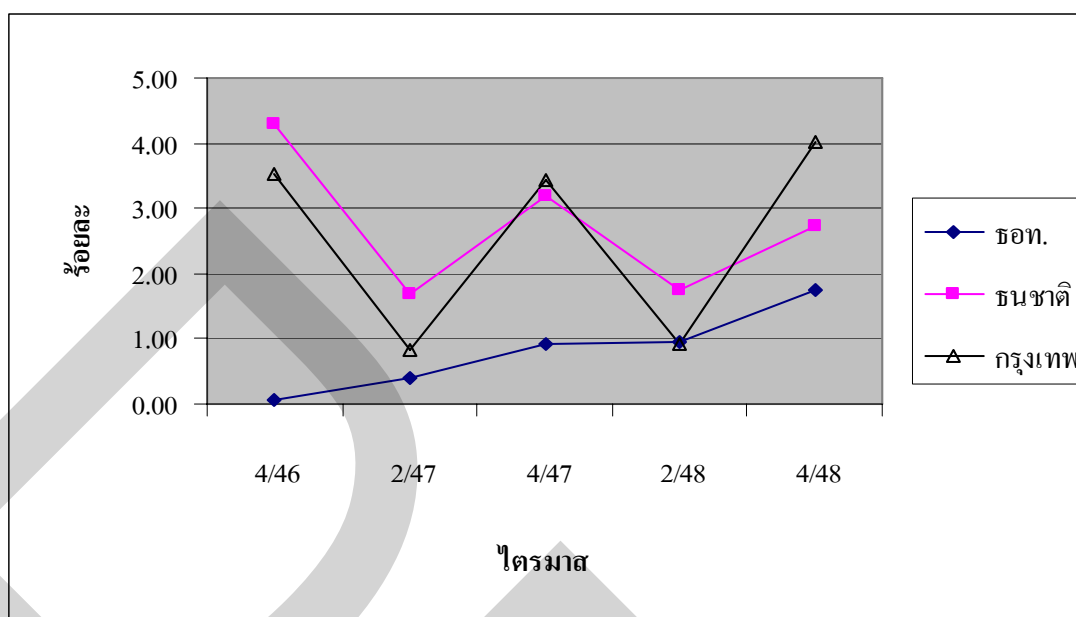
พิจารณาอัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูงต่อเงินให้สินเชื่อระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูงในอัตราร้อยละ 14.61 ในไตรมาส 4 ปี 2546 และลดลงเรื่อยๆ จนมีอัตราส่วนร้อยละ 7.80 ในไตรมาส 4 ปี 2548

จากการศึกษาพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีปัญหาด้านหนี้สูงในระดับต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เนื่องจากมีเงื่อนไขในการให้สินเชื่อที่แตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ทำให้มีความเสี่ยงในด้านหนี้สูงน้อย โดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยใช้แนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทยในการปฏิบัติเกี่ยวกับหนี้สูงเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.3 อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ใช้อัตราส่วนในการวิเคราะห์ 3 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนรายได้ที่มีค่าใช้จ่ายต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายต่อสินทรัพย์ มาใช้ในการพิจารณาดังนี้

1.3.1 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ (Interest Income to Total Assets)

ภาพที่ 4.7 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ

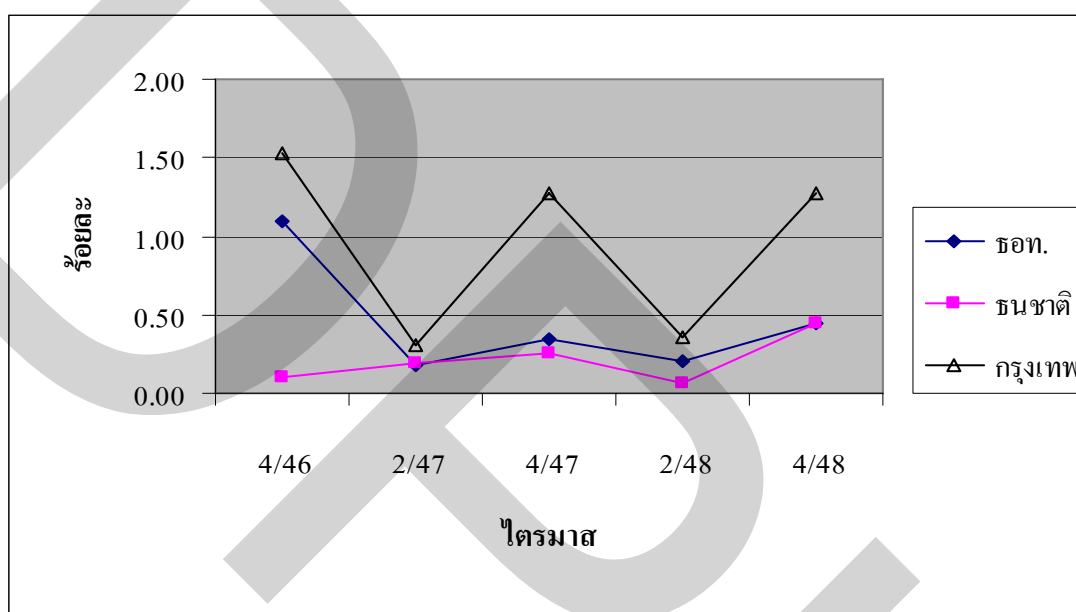
จากภาพที่ 4.7 พิจารณาอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย ณ ไตรมาส 4 ปี 2546 สูงในอัตราร้อยละ 4.30 และมีอัตราลดลงทุกปี ทำให้มีอัตราส่วนเท่ากับร้อยละ 2.72 ในไตรมาส 4 ปี 2548 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิในอัตราร้อยละ 0.05 แต่มีอัตราที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีค่าเท่ากับร้อยละ 1.76 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548

พิจารณาอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิเท่ากับร้อยละ 3.54 และมีการปรับขึ้นลงเล็กน้อยระหว่างปี ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนร้อยละ 4.02 ในขณะที่อัตราส่วนในไตรมาส 2 ปี 2547 และไตรมาส 2 ปี 2548 ใกล้เคียงกัน

จากการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมาก อันเนื่องมาจากธนาคารมีรายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทางการเงินเป็นส่วนใหญ่ และเป็นช่วงการเริ่มลงทุนทำให้ต้องใช้ระยะเวลาคืนทุน และธนาคารมีการบันทึกรายได้เฉพาะส่วนที่เป็นค่าดำเนินการของธนาคารตามอัตราที่กำหนดไว้ โดยแยกบันทึกรายได้ในส่วนของผู้ฝาก / ผู้ลงทุนในบัญชีเจ้าหนี้เสมือนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ไทยบันทึกรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสุทธิ ส่วนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปบันทึกดอกเบี้ยทั้งหมดเป็นรายได้ ทำให้มีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยสูงกว่า

1.3.2 อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ (Non- interest Income to Total Assets)

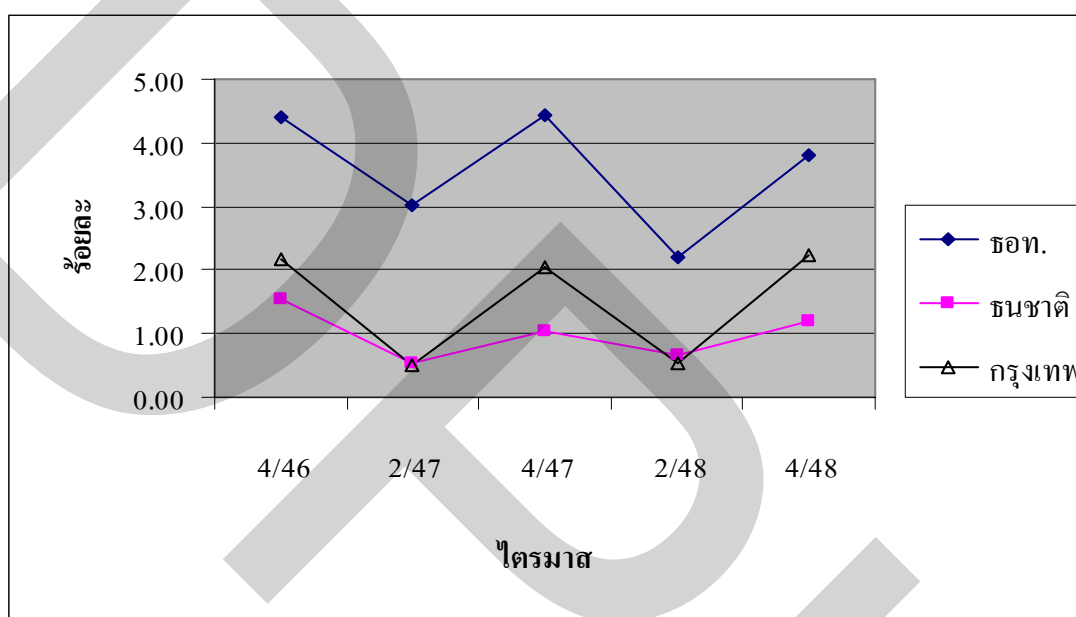
ภาพที่ 4.8 อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ

จากภาพที่ 4.8 พิจารณอัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า มีอัตราส่วนร้อยละที่ใกล้เคียงกันในหลายไตรมาสและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันระหว่างไตรมาส 2 ปี 2547 ถึงไตรมาส 4 ปี 2548 โดยในไตรมาส 4 ปี 2548 ทั้งสองธนาคารมีอัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิเท่ากันที่ร้อยละ 0.44

พิจารณอัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าไตรมาส 4 ปี 2546 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เพียง 1.10 ส่วนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนร้อยละ 1.53 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ธนาคารกรุงเทพมีอัตราส่วนที่ลดลงเล็กน้อยโดยมีอัตราส่วนในไตรมาส 4 ปี 2547 และ ไตรมาส 4 ปี 2548 เท่ากันที่ร้อยละ 1.27

จากการศึกษา พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตรารายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยสูงในช่วงไตรมาส 2 ปี 2547 จากนั้นมีการปรับตัวของอัตราส่วนในทิศทางเดียวกับอัตราส่วนของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

1.3.3 อัตราค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ

ภาพที่ 4.9 อัตราค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์

จากภาพที่ 4.9 พิจารณาอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สูงในอัตราร้อยละ 4.41, 4.44 และ 3.79 ในไตรมาสที่ 4 ปี 2546 ไตรมาสที่ 4 ปี 2547 และไตรมาสที่ 4 ปี 2548 ตามลำดับ ส่วนธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 1.54, 1.04 และ 1.21 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

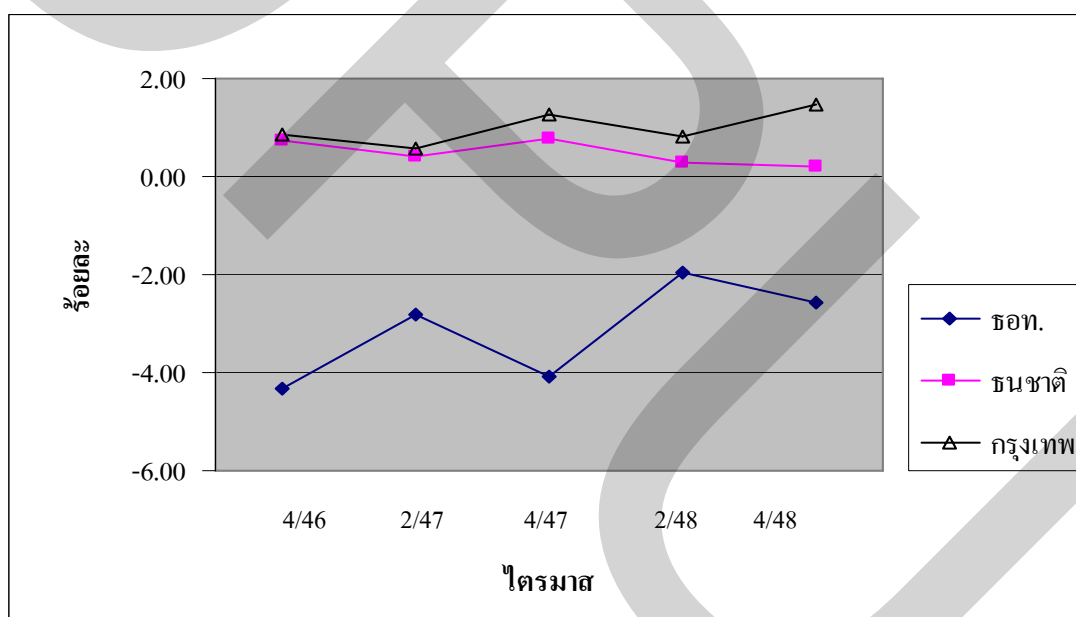
พิจารณาอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ ระหว่าง ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนสูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ทุกไตรมาสที่ทำการศึกษา แต่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนลดลงในไตรมาส 4 ปี 2547 และมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นในไตรมาส 4 ปี 2548 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในไตรมาส 4 ปี 2547 และลดลงในไตรมาส 4 ปี 2548 โดยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 3.79

จากการศึกษา พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ ดอกเบี้ยที่เกี่ยวกับอาคาร อุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานและค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบ เทคโนโลยีและสารสนเทศสูง เนื่องจากธนาคารขยายสาขาอย่างต่อเนื่อง ส่วนธนาคารพาณิชย์ทั่วไป มีความเพียงพอในด้านสาขาที่พร้อมให้บริการ จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

2. การศึกษาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในการพิจารณาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ใช้อัตราส่วนในการวิเคราะห์ 2 อัตราส่วนได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

2.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA)

ภาพที่ 4.10 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

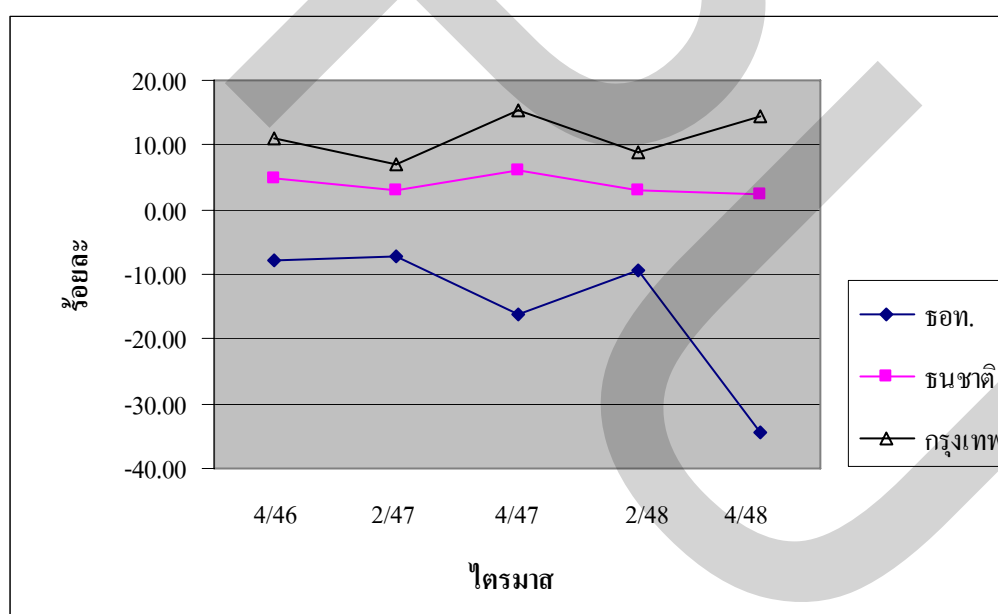
จากภาพที่ 4.10 พิจารณาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่ร้อยละ 0.72 0.76 และ 0.19 ณ ไตรมาสที่ 4 ปี 2546 ไตรมาสที่ 4 ปี 2547 และไตรมาสที่ 4 ปี 2548 ตามลำดับ โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาส 4 ปี 2546 ถึงไตรมาส 4 ปี 2547 และมีอัตราส่วนลดลงตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2547 ถึงไตรมาส 4 ปี 2548

ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่ดีขึ้น แต่มีค่าติดลบทุกไตรมาสที่ทำการศึกษา เพราะธนาคารมีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

พิจารณาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) มีความพร้อมในการดำเนินการส่วนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังอยู่ในช่วงการเริ่มก่อตั้งและการขยายสาขาทำให้มีค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยสูงกว่าปกติและส่งผลให้เกิดการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจะมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ปรับตัวขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจและการแข่งขันในขณะที่สินทรัพย์ค่อนข้างคงที่ส่วนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังมีค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายดำเนินการปกติในจำนวนสูง ทำให้อัตราส่วนมีค่าเป็นลบ

2.2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

ภาพที่ 4.11 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

จากภาพที่ 4.11 พิจารณาอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ในช่วงที่ทำการศึกษา ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีผลขาดทุนทุกปี ทำให้ไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ได้ ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 4.80 2.90 6.19 2.97 และ 2.36 ในไตรมาสที่ 4 ปี 2546 ไตรมาส 2 ปี 2547 ไตรมาส 4 ปี 2547 ไตรมาส 2 ปี 2548 และไตรมาส 4 ปี 2548

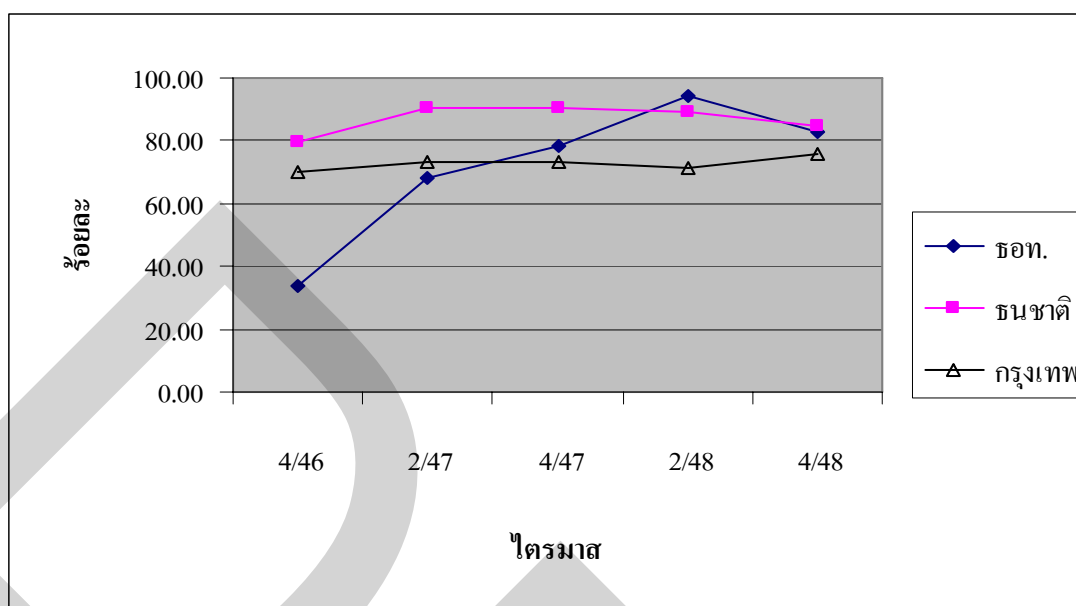
พิจารณาอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่อัตราร้อยละ 11.11 ในไตรมาส 4 ปี 2548 จากนั้นเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 15.33 ในไตรมาส 4 ปี 2547 และลดลงเล็กน้อยในไตรมาส 4 ปี 2548 โดยมีอัตราร้อยละ 14.58 ส่วนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงค่าติดลบเนื่องจากยังอยู่ในภาวะขาดทุนจากการดำเนินงาน

จากการศึกษา พบว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่มีขนาดใหญ่ มีสาขามากและมีความมั่นคงสูง จะมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ได้มาซึ่งผลกำไรสูงกว่า และมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าในภาวะเศรษฐกิจแบบเดียวกัน ส่วนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังอยู่ในระหว่างการลงทุนทั้งด้านการขยายสาขา และการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งต้องรอระยะเวลาที่จะเกิดรายได้ตามพันธสัญญากับลูกค้า ทำให้รายได้ยังไม่มากพอที่จะรองรับค่าใช้จ่ายและเกิดผลขาดทุน และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้

3. การศึกษาอัตราส่วนด้านโครงสร้างรายได้ (Revenue Structure)

การวิเคราะห์ด้านโครงสร้างของรายได้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2548 ใช้ 3 อัตราส่วนในการวิเคราะห์ได้แก่ อัตราส่วนรายดอกเบี้ยต่อรายได้รวม อัตรารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม อัตรากำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม และรายได้อื่นต่อรายได้รวม ในการพิจารณา

3.1 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม (Interest income to Total Income)

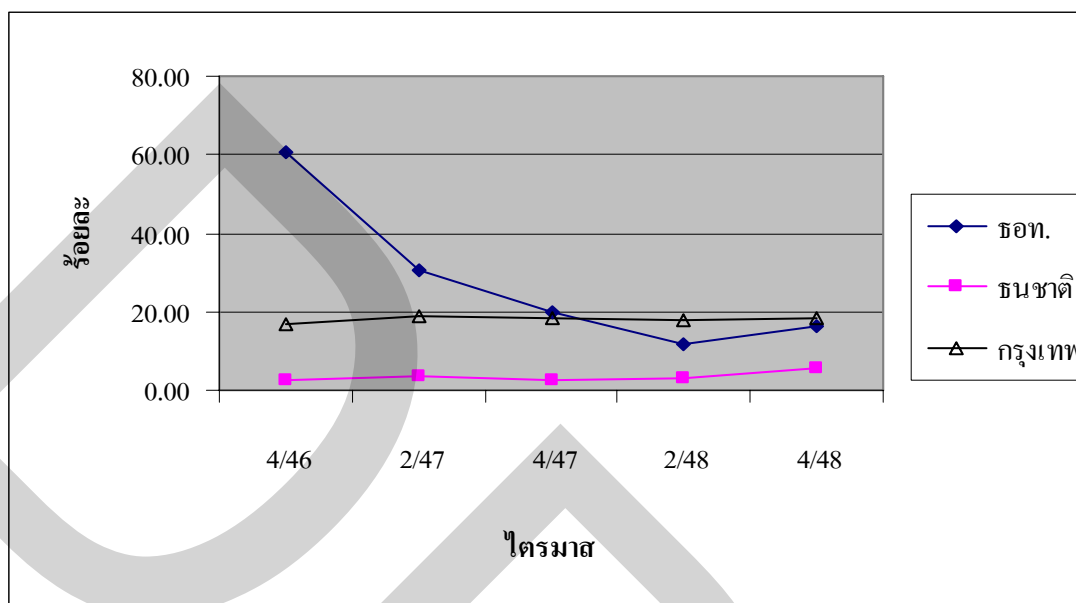
ภาพที่ 4.12 อัตราส่วนรายได้ต่อยอดรวม

จากภาพที่ 4.12 พิจารณอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย ณ ไตรมาส 4 ปี 2546 สูงในอัตราร้อยละ 79.57 และมีอัตราลดลงทุกปี ทำให้มีอัตราส่วนเท่ากับร้อยละ 84.58 ในไตรมาส 4 ปี 2548 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิในอัตราร้อยละ 33.70 แต่มีอัตราที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีค่าเท่ากับร้อยละ 82.69 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548

พิจารณอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิในไตรมาส 4 ปี 2546 เท่ากับร้อยละ 69.77 และมีการปรับขึ้นลงเล็กน้อยระหว่างระยะเวลาที่ทำการศึกษา ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนร้อยละ 76.00

จากการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมาก ในช่วงแรกที่ทำการศึกษาเนื่องจากธนาคารมีรายได้จากสัญญาเช่าซื้อและสัญญาเช่าทางการเงินเป็นส่วนใหญ่ และเป็นช่วงการเริ่มลงทุนทำให้มีรายได้ทยอยเข้าตามเงื่อนไขการฝากเงิน

3.2 อัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม

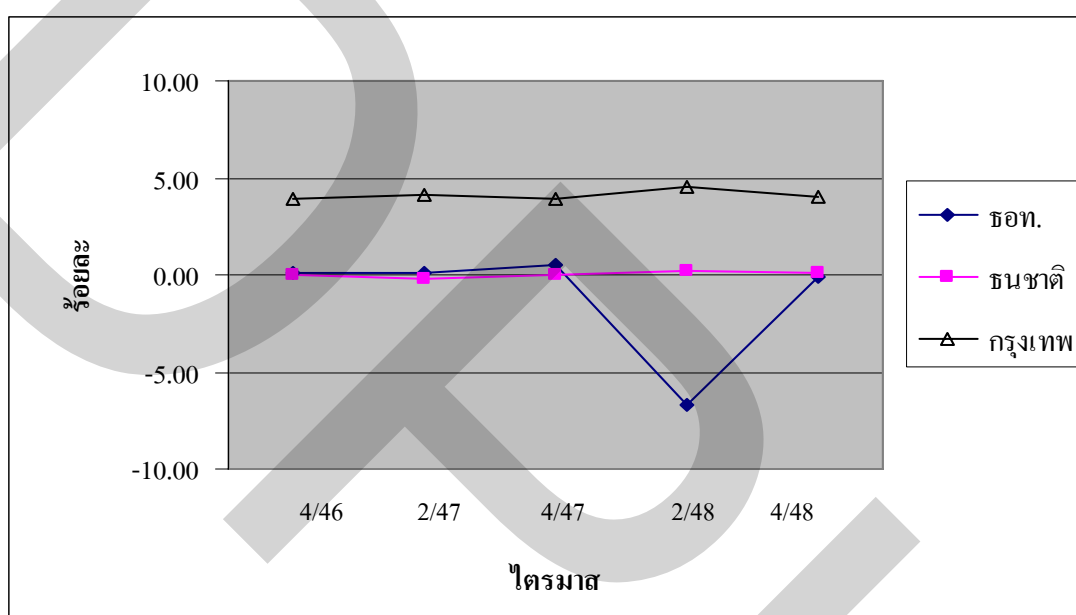
ภาพที่ 4.13 อัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม

จากภาพที่ 4.13 พิจารณาสัดส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมในไตรมาส 4 ปี 2546 สูง ที่อัตราร้อยละ 60.57 และลดลงในไตรมาสต่อมา โดยมีอัตราการลดลงในครึ่งปีแรกและครึ่งปีหลังใกล้เคียงกัน ไตรมาส 4 ปี 2546 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 16.31 ส่วนธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 2.35 ในไตรมาส 4 ปี 2546 และมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราส่วน ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ที่ร้อยละ 5.77 ซึ่งยังต่ำกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

พิจารณาสัดส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมในอัตราสูง ที่ร้อยละ 17.01 ในไตรมาส 4 ปี 2546 จากนั้นปรับตัวขึ้นลงเล็กน้อยโดยมีอัตราส่วน ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ที่ร้อยละ 18.48 ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมสูงในช่วงแรก เนื่องจากเป็นระยะที่ธนาคารทยอยเปิดให้บริการทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้มีรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการในสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับรายได้รวม แต่ธนาคาร

อิสลามแห่งประเทศไทยมีรายได้จากเงินให้สินเชื่อและสัญญาเช่าทางการเงินเข้ามาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามสัญญาที่ครบกำหนดทำให้รายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมลดลง ส่งผลให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนที่ร้อยละ 16.31 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ซึ่งต่ำกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่มีอัตราส่วนร้อยละ 18.48 เล็กน้อย

3.3 อัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม

ภาพที่ 4.14 อัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม

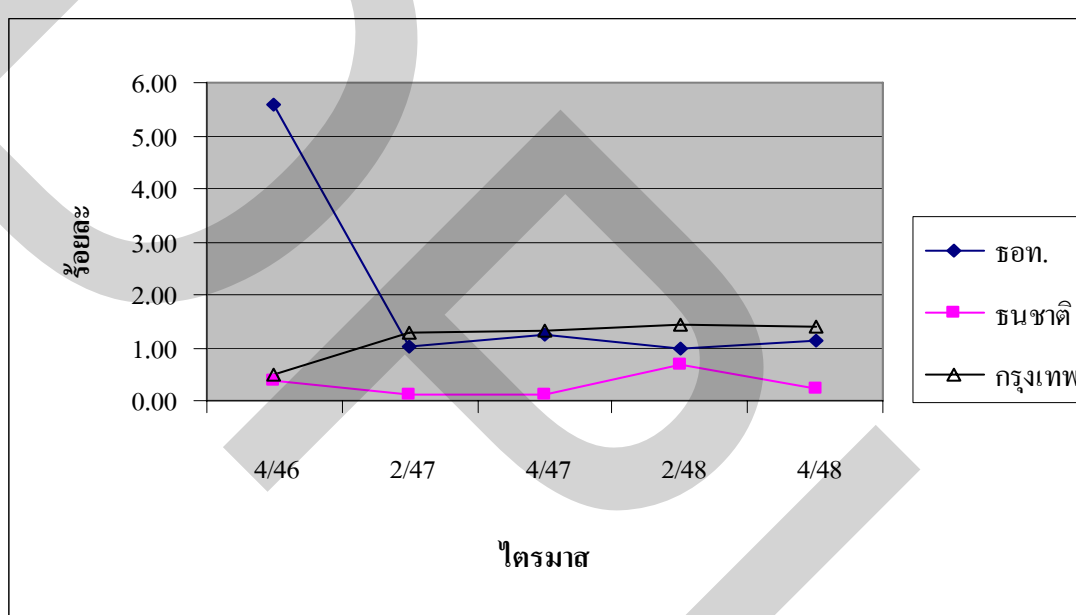
จากภาพที่ 4.14 พิจารณาอัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ทั้งสองธนาคารมีอัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตในอัตราที่ต่ำ และมีค่าติดลบในบางไตรมาสโดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเล็กน้อยในไตรมาส 2 ปี 2548 และไตรมาส 4 ปี 2548 ส่วนธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างไตรมาส 2 ปี 2547 ถึงไตรมาส 4 ปี 2547

พิจารณาอัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมเป็นบวกตลอด โดยมีอัตราส่วนร้อยละ 3.87 3.91

และ 4.02 ในไตรมาสที่ 4 ปี 2546 ไตรมาสที่ 4 ปี 2547 และไตรมาสที่ 4 ปี 2548 ตามลำดับ โดยมีอัตราส่วนในครึ่งปีแรกสูงกว่าครึ่งปีหลัง

จากการศึกษาพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีเงินรับฝากที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศด้านเดียว ส่วนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมีการถือครองเงินสกุลต่างประเทศจำนวนสูงทั้งด้านเงินรับฝากและเงินกู้ทำให้สามารถชดเชยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ดีกว่า

3.4 รายได้อื่นต่อรายได้รวม

ภาพที่ 4.15 อัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวม

จากภาพที่ 4.15 พิจารณอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมสูงกว่า ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา โดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวม ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ในอัตราร้อยละ 1.14 ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนที่ร้อยละ 0.24

พิจารณอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ระหว่างไตรมาส 2 ปี 2547 ถึงไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสูงกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย โดยมี

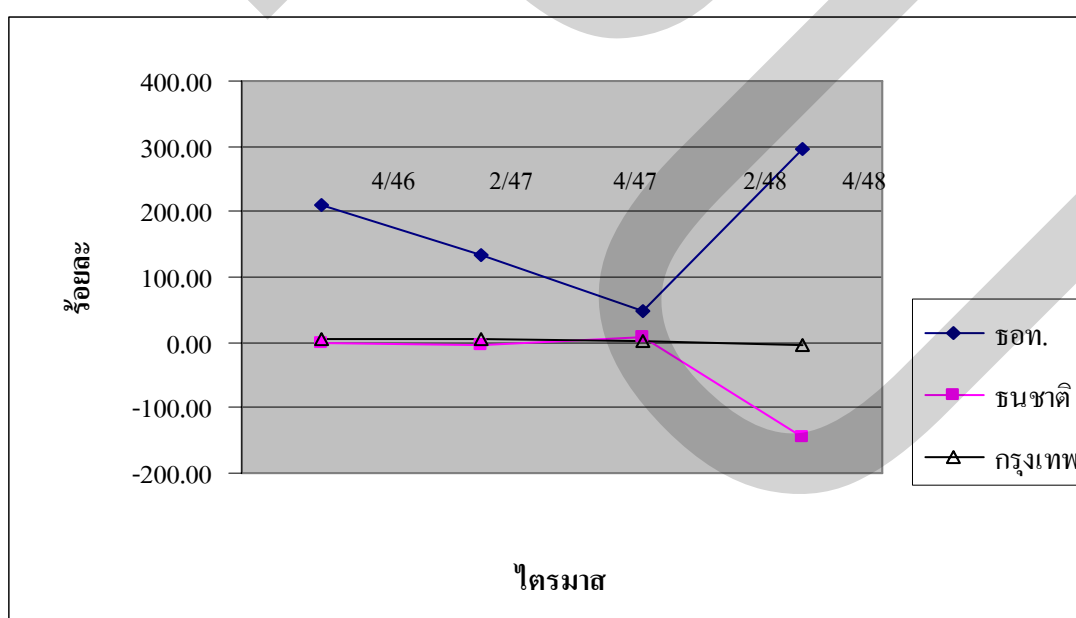
อัตราส่วนเพิ่มขึ้นสูงทุกช่วงครึ่งปี (ไตรมาส 2 ปี 2546 และไตรมาส 2 ปี 2547) ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราส่วนสูงใกล้เคียงกันและมีอัตราส่วนลดลงในไตรมาส 2 ปี 2548

จากการศึกษา พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมใกล้เคียงกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ แต่ยังรักษาระดับอัตราส่วนได้ไม่ดีเท่ากับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

4. การศึกษาอัตราการขยายตัว (Growth Rate)

การวิเคราะห์อัตราการขยายตัวในด้านต่างๆของธนาคาร เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้สามารถทราบถึงแนวโน้มด้านโครงสร้างของธนาคารที่จะบ่งบอกถึงฐานะทางการเงินของธนาคารในอนาคตได้ ในครั้งนี้จะทำการศึกษาจากอัตราส่วนการขยายตัว 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม อัตราการขยายตัวของเงินฝาก และอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ จากการศึกษ้อัตราการขยายตัวด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

4.1. อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ

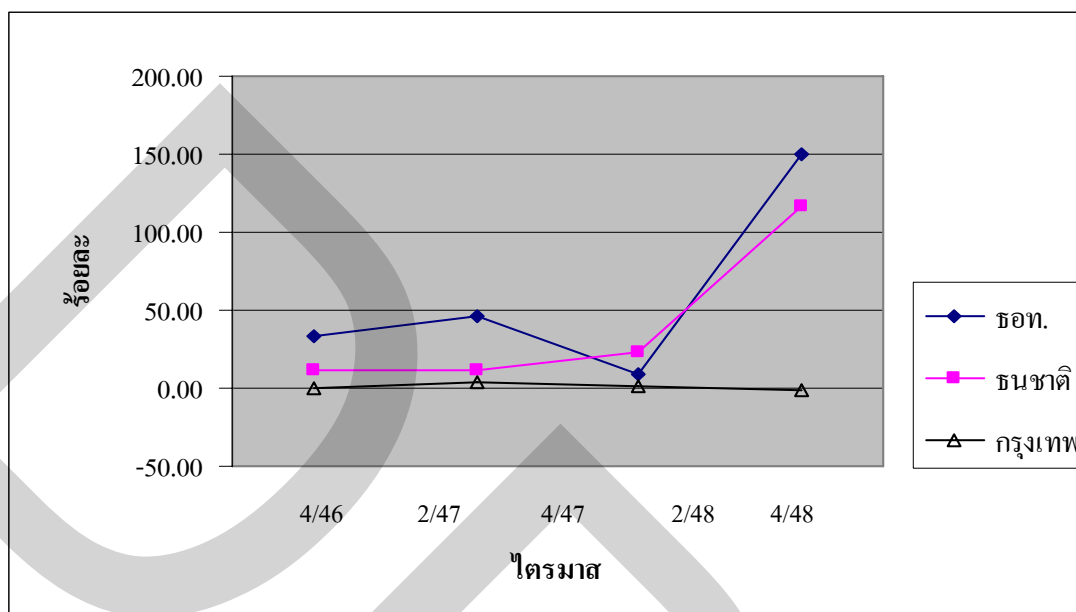
ภาพที่ 4.16 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ

จากภาพที่ 4.16 พิจารณาอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อในไตรมาส 2 ปี 2547 สูงถึงร้อยละ 208.69 ของเงินให้สินเชื่อในไตรมาส 4 ปี 2546 และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 4 ปี 2547 ร้อยละ 134.11 ในไตรมาส 4 ปี 2547 เนื่องจากธนาคารมีความพร้อมในการดำเนินงานด้านสินเชื่อและมีผลิตภัณฑ์ด้านสินเชื่อครอบคลุมธุรกรรมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงมากขึ้น ในไตรมาส 2 ปี 2548 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อขยายตัวในอัตราที่ลดลงที่อัตราร้อยละ 48.11 ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับโอนสินทรัพย์จากธนาคารกรุงไทยชำระหนี้ในวันที่ 30 มิถุนายน 2548 ทำให้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นกว่าทุกไตรมาสที่ผ่านมา โดยมีอัตราส่วนขยายตัวถึงร้อยละ 295.38 ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าและมีอัตราการขยายตัวลดลงอย่างเห็นได้ชัดในไตรมาส 4 ปี 2548

พิจารณาอัตราการขยายตัวของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อสูงมากเนื่องจากเป็นช่วงที่ธนาคารขยายสินเชื่อในระยะการเริ่มกิจการของธนาคาร ส่วนธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัว ณ ไตรมาส 2 ปี 2547 เท่ากับ 5.63 และมีอัตราการขยายตัวลดลงเล็กน้อยในไตรมาสต่อ ๆ มา ส่วนในไตรมาส 4 ปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวลดลงจากไตรมาส 2 ปี 2548 ที่อัตราร้อยละ 4.84

จากการศึกษาพบว่า ระยะการดำเนินงานของธนาคารมีผลต่อการขยายตัวของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่ออย่างสูง โดยเฉพาะธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงในช่วงการเริ่มให้บริการด้านสินเชื่อ ส่วนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมีอัตราการขยายตัวเปลี่ยนแปลงตามอัตราดอกเบี้ย โดยธนาคารขนาดใหญ่มีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อโดยรวมมากกว่าธนาคารขนาดเล็ก

4.2 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม

ภาพที่ 4.17 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม

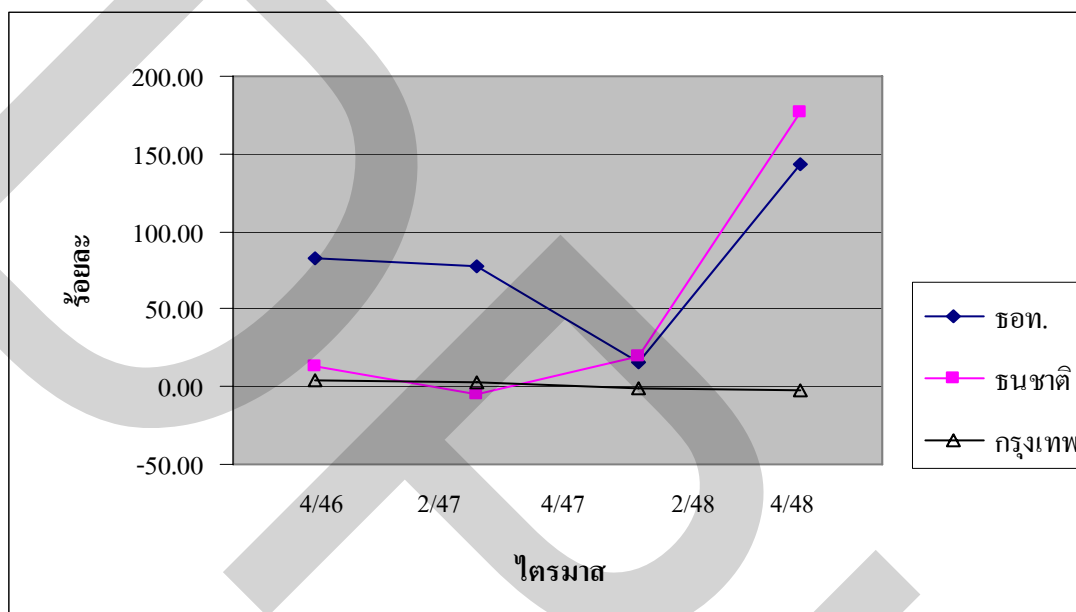
จากภาพที่ 4.17 พิจารณอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวมสูงกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ในไตรมาส 2 ปี 2547 ไตรมาส 4 ปี 2547 และไตรมาส 4 ปี 2548 โดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 33.03, 45.85 และ 150.38 ในขณะที่ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ที่อัตราร้อยละ 11.75, 11.96 และ 117.17 ตามลำดับ ส่วนไตรมาส 2 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ที่ร้อยละ 8.34 ซึ่งต่ำกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

พิจารณอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ในอัตราร้อยละที่ต่ำกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมาก และในบางไตรมาสธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ต่ำกว่าไตรมาสที่ผ่านมา

จากการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์จากการเพิ่มขึ้นของรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินและจากเงินให้สินเชื่อเป็นหลัก ส่วนการ

เพิ่มขึ้นของอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เกิดจากการเพิ่มขึ้นของการให้สินเชื่อ ในขณะที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ในไตรมาส 2 ปี 2547 และไตรมาส 4 ปี 2548 ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าขึ้นเล็กน้อย

4.3 อัตราการขยายตัวของเงินฝาก

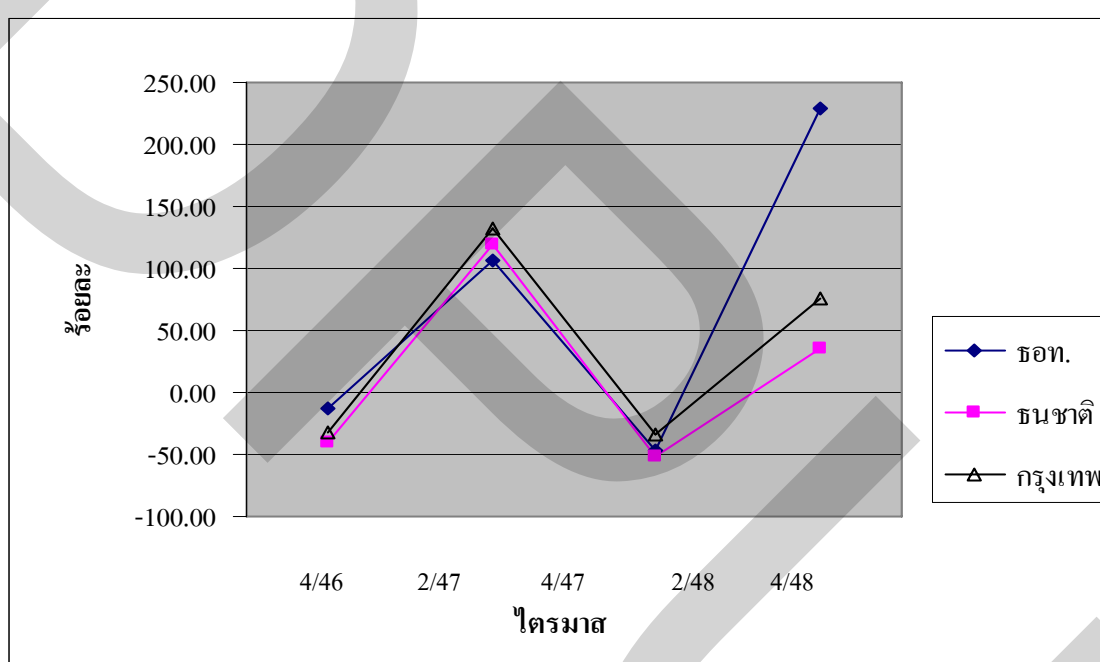
ภาพที่ 4.18 อัตราการขยายตัวของเงินฝาก

จากภาพที่ 4.18 พิจารณาอัตราส่วนการขยายตัวของเงินฝากระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวในไตรมาส 2 ปี 2547 สูงขึ้นจากไตรมาส 4 ปี 2547 ถึงร้อยละ 82.42 ในขณะที่ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวในช่วงระยะเวลาเดียวกันที่อัตราร้อยละ 13.63 ซึ่งต่ำกว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมาก ไตรมาส 2 ปี 2548 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเงินฝากในไตรมาส 2 ปี 2548 ที่ร้อยละ 15.19 ซึ่งลดต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของเงินฝากในครึ่งปีแรกของปี 2547

พิจารณาอัตราการขยายตัวของเงินฝากระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในทุกไตรมาสที่ทำการศึกษา และในปี 2548 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของเงินฝากลดลงจากปี 2547

จากการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเงินฝากสูงจากการขยายสาขาอย่างต่อเนื่อง และได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของเงินฝากที่รับโอนจากธนาคารกรุงไทยชาร์ิอะฮ์ ทำให้อัตราการขยายตัวของเงินฝากสูงขึ้นกว่าไตรมาสอื่นๆ อัตราการขยายตัวของเงินฝากของธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสเดิมเกือบทุกไตรมาส ยกเว้นไตรมาส 4 ปี 2547 ในขณะที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีการขยายตัวของอัตราเงินฝากเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2547 แต่มีอัตราการขยายตัวของเงินฝากลดลงจากไตรมาสในปี 2548

4.4 อัตราการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ

ภาพที่ 4.19_อัตราการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ

จากภาพที่ 4.19 พิจารณาอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวที่ดีกว่าทุกไตรมาส

พิจารณาอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าทั้ง 2 ธนาคารมีอัตราการขยายตัวในทิศทางเดียวกันและมีอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิใกล้เคียงกัน

จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 3 ธนาคารมีอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิในทิศทางเดียวกันในอัตราการขยายตัวที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นไตรมาส 4 ปี 2548 ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่มีอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ณ ไตรมาส 4 ปี 2548 สูงกว่าไตรมาส 2 ปี 2547 ในอัตราสูงกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

4.1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปจากการทดสอบค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.2 – 4.3

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงิน ไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/4 , 2/48 และ 4/48 ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่ง ประเทศไทย		ธ.ธนชาติ		df	t	p- value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน							
1. อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง							
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	2.36	0.78	18.59	17.93	4.015	2.023	0.130
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน	3.46	1.10	24.27	25.48	4.015	1.824	0.142
อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	95.07	7.33	77.52	8.45	8.000	3.508	0.008
2. คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)							
อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	44.28	24.79	67.03	8.55	8.000	1.941	0.088
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	29.27	18.69	11.51	2.61	4.156	2.103	0.069
อัตราส่วนสำรองเผื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ	0.32	0.15	3.15	1.06	8.000	5.881	0.000

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่งประเทศไทย		ธ.ธนชาติ		df	t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
3. ความสามารถในการทำกำไร (%)							
อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.82	0.65	2.73	1.09	8.000	3.382	0.010
อัตราส่วนรายได้ที่มีไขดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.19	0.12	0.46	0.38	8.000	1.483	0.176
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีไขดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	3.57	0.96	1.00	0.41	8.000	5.524	0.001
โครงสร้างรายได้ (%)							
รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	71.50	23.06	86.87	4.74	8.000	1.460	0.182
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	27.72	19.64	3.46	1.39	4.040	2.755	0.051
กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	1.22	3.08	0.02	0.15	4.019	0.893	0.422
รายได้อื่นต่อรายได้รวม	1.99	2.01	0.30	0.23	4.107	0.864	0.134
อัตรการขยายตัว							
อัตรการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ	171.57	105.44	3.91	25.05	6.000	3.238	0.018
อัตรการขยายตัวของสินทรัพย์รวม	59.40	62.62	41.07	51.02	6.000	0.454	0.666
อัตรการขยายตัวของเงินฝาก	79.64	52.50	51.20	84.14	6.000	0.574	0.587
อัตรการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ	68.85	125.18	15.87	79.23	6.000	0.715	0.501

จากตารางที่ 4.2 พบว่า

1. การวิเคราะห์ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสูงกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนไม่ต่างกัน

1.2 อัตราส่วนด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน อัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากและอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมไม่ต่างกัน

1.3 อัตราส่วนด้านความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสูงกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราส่วนรายได้ที่มีใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิไม่ต่างกัน

2. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไรของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. การวิเคราะห์ด้านโครงสร้างรายได้ อัตรากำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม อัตราส่วนค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม และอัตราส่วนรายได้อื่นต่อรายได้รวมไม่ต่างกัน

4. การวิเคราะห์ด้านอัตราการขยายตัวของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสูงกว่าธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม อัตราการขยายตัวของเงินฝากและอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิไม่ต่างกัน

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงิน ไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/4 , 2/48 และ 4/48
ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่ง ประเทศไทย		ธ.กรุงเทพ		df	t	p- value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน							
1. อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง							
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	2.36	0.78	9.12	1.80	8.000	7.704	0.000
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน	3.46	1.10	10.29	2.06	8.000	6.542	0.000
อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	95.07	7.33	91.48	1.57	8.000	1.071	0.315
2. คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)							
อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	44.28	24.79	78.49	1.85	4.044	3.078	0.036
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	29.27	18.69	7.08	0.40	4.004	2.654	0.057
อัตราส่วนสำรองเผื่อหนี้สูญต่อเงินให้ สินเชื่อ	0.32	0.15	10.93	2.78	4.023	8.522	0.001
3. ความสามารถในการทำกำไร (%)							
อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.82	0.65	2.55	1.55	5.357	2.313	0.065
อัตราส่วนรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	0.19	0.12	0.95	0.57	4.374	2.892	0.040
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์สุทธิ	3.57	0.96	1.50	0.89	8.000	3.545	0.008
ประสิทธิภาพในการทำกำไร (%)							
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA)	3.14	0.99	0.99	0.36	5.053	8.718	0.000
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	15.06	11.43	11.39	3.56	8.000	4.938	0.001

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

อัตราส่วน	ธ.อิสลามแห่ง ประเทศไทย		ธ.กรุงเทพ		df	t	p- value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
โครงสร้างรายได้ (%)							
รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	71.50	23.06	72.68	2.29	4.079	0.114	0.915
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	27.72	19.64	18.16	0.69	4.010	1.088	0.335
กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	1.22	3.08	4.10	0.27	4.063	3.843	0.018
รายได้อื่นต่อรายได้รวม	1.99	2.01	1.19	0.39	8.000	0.876	0.406
อัตรการขยายตัว							
อัตรการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ	171.57	105.44	1.89	4.64	3.012	3.216	0.048
อัตรการขยายตัวของสินทรัพย์รวม	59.40	62.62	0.64	2.20	3.007	1.876	0.157
อัตรการขยายตัวของเงินฝาก	79.64	52.50	0.95	2.65	6.000	2.994	0.024
อัตรการขยายตัวของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ	68.85	125.18	34.90	82.38	6.000	0.453	0.666

จากตารางที่ 4.3 พบว่า

1. การวิเคราะห์ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินรวมไม่ต่างกัน

1.2 ด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากและอัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อไม่ต่างกัน

1.3 ด้านความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนรายได้ที่มีโชดอกเบียดต่อสินทรัพย์สุทธิ และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดอกเบียด ต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย สูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตรารายได้ที่เป็นคอกเบียดต่อสินทรัพย์สุทธิไม่ต่างกัน

2. การวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. การวิเคราะห์ด้านโครงสร้างรายได้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต่ำกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนรายได้คอกเบียดต่อรายได้รวม รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวมและรายได้อื่นต่อรายได้รวมไม่ต่างกัน

4. การวิเคราะห์ด้านอัตรการขยายตัวของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งอัตรการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อและอัตรการขยายตัวของเงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสูงกว่าธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอัตรการขยายตัวของสินทรัพย์รวมและอัตรการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิไม่ต่างกัน

จากตารางที่ 4.2 – 4.3 สามารถสรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน

1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง พบว่าอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวมอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียนและอัตราส่วนเงินรับฝากต่อหนี้สินรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน

1.2 อัตราส่วนด้านคุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนรารองเผื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน ส่วนอัตรการเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากไม่ต่างกัน

1.3 อัตราส่วนด้านความสามารถในการทำกำไร พบว่า อัตราส่วนรายได้ที่เป็นคอกเบียดต่อสินทรัพย์สุทธิ อัตราส่วนรายได้ที่มีโชดอกเบียดต่อสินทรัพย์สุทธิและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดอกเบียดต่อสินทรัพย์สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน

2. ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน

3. ด้านโครงสร้างรายได้ พบว่า อัตราส่วนกำไรจากการปริวรรตของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน ส่วนอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม และรายได้อื่นต่อรายได้รวมไม่ต่างกัน

4. ด้านอัตรการขยายตัว พบว่า อัตราส่วนการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม อัตราการขยายตัวของเงินฝากและอัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต่างกัน

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เริ่มเปิดดำเนินการในเดือนมิถุนายน 2546 และมีการขยายสาขาอย่างต่อเนื่องทำให้มีจำนวนเงินฝากสูง ในขณะที่การปล่อยสินเชื่อยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากอุปสรรคในการทำธุรกรรมทางการเงินที่ต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ทำให้ต้องใช้เวลาในการแก้ไข เพื่อให้ขั้นตอนในการทำธุรกรรมเป็นไปตามหลักการอิสลาม ธนาคารจึงมีเงินส่วนใหญ่ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เพื่อรอความพร้อมในการนำเงินไปลงทุนและเพื่อสำรองไว้ใช้ในการดำเนินงาน ส่งผลให้ธนาคารมีสภาพคล่องสูงซึ่งธนาคารได้ดำเนินการแก้ไขโดยนำเงินไปลงทุนระยะยาว เพื่อลดสภาพคล่องในระยะแรกของการดำเนินการจำนวน 65 ล้านบาท แม้ธนาคารจะประสบปัญหาด้านสภาพคล่อง แต่ธนาคารยังมีความมั่นคงสูงจากการที่ธนาคารมีอัตราเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวมในอัตราสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งสามารถรองรับผลขาดทุนที่เกิดจากการดำเนินงานในช่วงแรกได้ระดับหนึ่ง เนื่องจากในระยะดังกล่าวธนาคารยังได้รับผลตอบแทนจากการให้สินเชื่อและสัญญาเช่าทางการเงินจำนวนไม่มาก แต่ธนาคารมีรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการในอัตราสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แสดงถึง ความสามารถของธนาคารในการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าได้กว้างขวางและเป็นที่ยอมรับแก่ชาวมุสลิมซึ่งเป็นลูกค้าส่วนใหญ่ของธนาคาร

5.1.2 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

เนื่องจากธนาคารอยู่ในระหว่างการเตรียมการด้านต่าง ๆ การขยายสาขาและการพัฒนาระบบงาน ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ธนาคารมีผลการดำเนินงานขาดทุนตลอดช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา จากการพัฒนาที่ยังมีความพร้อมไม่เต็มที่ ทำให้ธนาคารยังไม่สามารถตอบสนองผลประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นให้เป็นที่น่าพอใจได้ โดยทั่วไปผลการดำเนินการที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่องเกิดจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขยายสาขา และจากการรับโอนกิจการบริหารทางการเงินตามหลักชา

ริอะฮ์ จาก ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในระหว่างปี 2548 ทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยขาดทุนมากขึ้น

5.1.3 ด้านโครงสร้างรายได้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีโครงสร้างรายได้ต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เฉพาะการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย ส่วนการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ไม่ต่างกัน หากพิจารณาพบว่ารายได้หลักของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้แก่ รายได้จากการให้สินเชื่อและสัญญาเช่าทางการเงิน ซึ่งเปรียบเทียบกับรายได้ดอกเบี้ยซึ่งเป็นรายได้หลักของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และมีรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการ เป็นรายได้รองเช่นเดียวกัน จากโครงสร้างที่แตกต่างทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภาวะการแข่งขันเรื่องดอกเบี้ยไม่รุนแรงเท่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และสามารถวางแผนการดำเนินงานได้ดีกว่าเนื่องจากสามารถประมาณรายได้หลักจากการดำเนินงานได้ล่วงหน้า

5.1.4 ด้านอัตราการขยายตัวของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเงินฝากเพิ่มขึ้นในอัตราสูง ในขณะที่การขยายตัวของสินเชื่อยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้ธนาคารมีสภาพคล่องส่วนเกิน ซึ่งธนาคารกำลังดำเนินการเร่งขยายสินเชื่อ เพื่อให้สามารถนำสภาพคล่องไปสร้างรายได้ให้อยู่ในจุดคุ้มทุนและสามารถสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยเร็ว ส่วนการขยายตัวของสินทรัพย์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกช่วงการศึกษาจากการขยายสาขาอย่างต่อเนื่อง และผลจากการรับโอนสินทรัพย์จากการซื้อกิจการบริการทางการเงินตามหลักซาริอะฮ์ จาก บมจ. ธนาคารกรุงไทยประกอบกับการเติบโตของกิจการ ทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์สูงกว่าปกติ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ด้านผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จากผลการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีแนวโน้มว่าจะมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสกฤตา สาเส้น (2547) ที่ทำการศึกษารื่องการบริหารของการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม พบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับ

การยอมรับว่ามีการบริหารงานถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามและได้รับการยอมรับในด้าน
รูปลักษณ์ของธนาคาร

5.2.2 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จากผลการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นธนาคารรูปแบบใหม่ที่
เพิ่งเริ่มก่อตั้ง ทำให้ประสบปัญหาเรื่องส่วนแบ่งตลาดและประสิทธิภาพในการทำกำไร เนื่องจาก
การบริการตามหลักการอิสลามของธนาคารอิสลามยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในบุคคลทั่วไป ทำให้
มีอุปสรรคในการขยายฐานลูกค้า ประกอบกับการลงทุนขยายสาขาทำให้ธนาคารมีค่าใช้จ่ายสูงและ
ประสบภาวะขาดทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของโครงสร้างตลาดและการหา
ประสิทธิภาพต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยของ กุลนิษฐ์ คมวัชรพงศ์ (2541) ซึ่งพบว่า กำไรของ
ธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถอธิบายได้โดยสมมุติฐานโครงสร้างพฤติกรรมและผลการดำเนินงาน

5.2.3 ด้านโครงสร้างรายได้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่ารายได้หลักของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นไปตามอัตรา
การแบ่งผลกำไรที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทำให้ธนาคารสามารถควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและ
การบริหารงานได้มากกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานของธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) ของกึ่งกาญจน์ ไพรสมณ์ (2546) ซึ่งพบว่า
อัตราดอกเบี้ย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนในการดำเนินงาน และการบริหารงานให้มี
ประสิทธิภาพตามศักยภาพและความสามารถของธนาคาร

5.2.4 ด้านอัตราการขยายตัวของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน
ที่ดีจากการนำเสนอรูปแบบการบริการที่หลากหลายและเป็นไปตามหลักศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง
ทำให้ธนาคารมีอัตราการขยายตัวของเงินฝากและสินเชื่อในอัตราสูง ทำให้ธนาคารมีแนวโน้มที่จะมี
การดำเนินงานที่ดีขึ้นในอนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

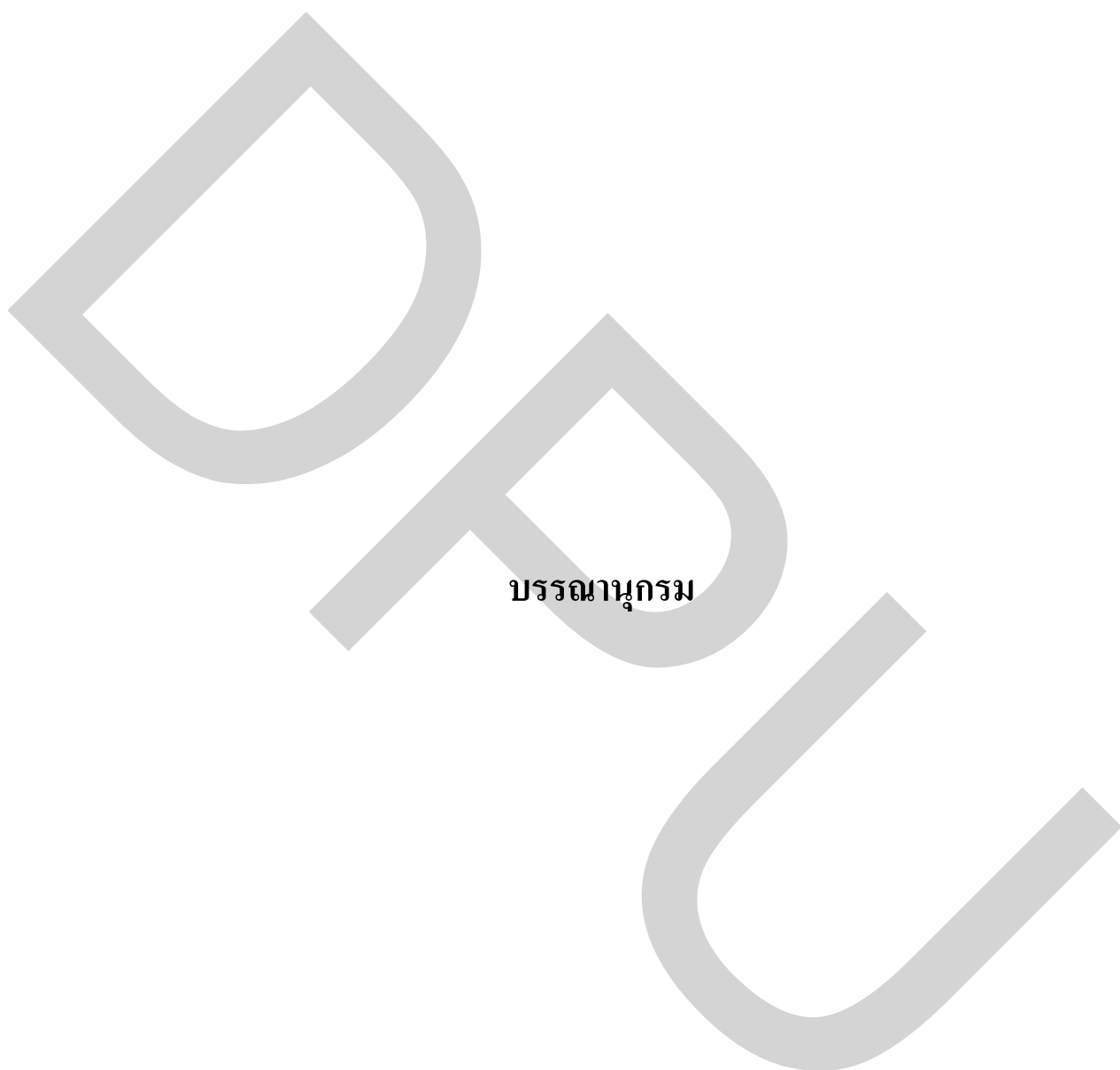
จากการรับโอนกิจการบริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์ของ บมจ. ธนาคารกรุงไทย เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 และมีการเพิ่มขึ้นอีก 18 สาขา รวม 27 สาขา ส่งผลให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความมั่นคง มีบริการที่หลากหลายและเครือข่ายรองรับในการให้บริการแก่ลูกค้านำไปสู่การสร้างรายได้และปริมาณธุรกิจที่เพิ่มขึ้น ธนาคารจึงมีความพร้อมในการขยายธุรกรรมทางการเงินมากขึ้น ธนาคารควรชะลอการขยายสาขา โดยมุ่งพัฒนาด้านเครือข่ายสาขา และการบริการโดยการพัฒนาและเพิ่มปริมาณทั้งด้านเงินฝากและสินเชื่อ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พัฒนาด้านทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบริการทางการเงินตามหลักอิสลามให้สาธารณชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง เพื่อขยายฐานลูกค้าเพื่อสร้างรายได้และผลตอบแทนที่น่าพอใจแก่ลูกค้าและผู้ถือหุ้น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทย ให้เจริญก้าวหน้าโดยการสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่ต้องการทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าแม้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะมีผลการดำเนินงานขาดทุน อย่างต่อเนื่องแต่เมื่อทำการศึกษาพบว่าสาเหตุหลักของการขาดทุนจากการขยายสาขา ซึ่งเป็นการลงทุนที่จะสร้างผลตอบแทนที่ดีในอนาคตมิได้เกิดจากการบริหารงานที่บกพร่องนอกจากนี้ การใช้ทุนของธนาคารในการดำเนินการ ทำให้ไม่มีภาระผูกพันรู้ในการจ่ายชำระคืนในกำหนดเวลา ธนาคารมีความมั่นคงพอควร นอกจากนี้ธนาคารยังมีธุรกรรมทางการเงินที่หลากหลาย โดยเฉพาะการเข้าซื้อโดยมีการผ่อนชำระด้วยจำนวนเงินและระยะเวลาที่แน่นอน ทำให้ผู้ให้บริการสามารถลดความกังวลในด้านอัตราดอกเบี้ย และสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ ในด้านเงินฝากที่ธนาคารมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น บัญชีเงินฝากเพื่อการลงทุน เหมาะสำหรับนักลงทุนที่ต้องการบริหารจัดการเงินทุนที่ดีดำเนินการแทนโดยได้รับผลตอบแทนที่แน่นอนและมีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากธนาคารมีการกลั่นกรองป้องกันความเสี่ยงที่ดี ในฐานะที่ธนาคารเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนและมีส่วนร่วม ในผลตอบแทน ซึ่งในปีที่ผ่านมาธนาคารมีอัตราผลตอบแทนด้านเงินฝากเพื่อการลงทุนเฉลี่ยสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจึงเป็นธนาคารรูปแบบใหม่และทางเลือกใหม่ของผู้ที่ต้องการทำธุรกรรมทางการเงินที่น่าสนใจอีกธนาคารหนึ่งของชาวมุสลิมและบุคคลทั่วไปทุกชาติศาสนา

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ มีช่วงเวลาในการศึกษาจำกัด โดยทำการศึกษาฐานะทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ระหว่าง 1 กรกฎาคม 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2548 เท่านั้น จึงยังไม่สามารถศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงจากการรับโอนกิจการบริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์ จากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ระหว่างปี 2548 ซึ่งทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดด มีสาขาขึ้น จาก 9 สาขา เป็น 27 สาขาพร้อมกับได้รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินอีกจำนวนหนึ่ง จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจทำให้ฐานะทางการเงินของธนาคารเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นหากมีการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบอัตราส่วนต่างๆ ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยในช่วงก่อนและหลังการรับโอนกิจการบริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์ จากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อเปรียบเทียบฐานะการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอีกครั้ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ธนิดา จิตรีนนมรัตน์. (2543). การบริหารการเงิน(รวมหลัก &ทฤษฎีและการศึกษา) (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บริษัทสำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติจำกัด. (2544). การจัดทำกระแสเงินสด (ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่). กรุงเทพมหานคร.
- พรชนก รัตนไพจิตร.(2547) การบัญชีบริษัทและกระแสเงินสด. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรนพ พุกกะพันธุ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. (2544). กรุงเทพมหานคร : การบริหารธนาคารพาณิชย์ (The commercial bank management). โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์
- พรรณราย แสงวิเชียร. (2537). การวิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เอกสารอื่นๆ

- กึ่งกาญจน์ ไพธณห์. (2546). การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) รายงานการศึกษาอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นรสา วิรัชพันธุ์. (2545) ความสามารถในการหารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการของธนาคารพาณิชย์ไทย : กรณีศึกษา ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน). การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์

- กุลฤดี เหมมัน. (2541). การศึกษาแนวทางการจัดตั้งธนาคารอิสลาม (ISLAMJC BANK) เต็มรูป
ในประเทศไทย. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไทรรงค์ วันอารีย์. (2546). ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินอิสลามและพฤติกรรมการณ์
ของลูกค้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภักษ์ หวังศิลปคุณ. (2547). การประเมินประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคารอาคาร
สงเคราะห์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยอด หนูไทร. (2544). การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย
ขนาดใหญ่ ระหว่างปี 2538-2542. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
เกษตร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุทัศน วุฒิพุกย์. (2544). การวิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉรา ประเสริฐบัญชาชัย. (2544). ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Brealey, Richard A. and Myers, Stewart C. (2000). **Principles of Corporate Finance** (6 th ed.).
San Francisco : Irwin Mcgraw – Hill.
- Brigham, Eugene F. and Houston, Joelf F. (1998). **Fundamentals of Financial Management**
(6 th ed.). Sydney : The Dryden Press.
- Brigham, Eugene F. and gropski, Louish C. (1997). **Financial Managament Theory and
Practice** (6 th ed.). New York : The Dryden Press.

Brigham, Eugene F. (1995). **Fundamentals of Financial Management** (7th ed.). New York :
the Dryden Press.

Realey, Richard and Myers, (1984). **Stewart. Principles of Corporate Finance** (2nd ed.).
New York :Mc Grow – Hill Book.

Van Home,James C. (1998).**Financial Managment and Policy** (11th ed.).
London : Prentice – Hall International (UK) Limited.

ภาคผนวก ก

**อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
(มหาชน) ไตรมาสที่ 4/46 2/47 4/47 2/48 และ 4/48**

ตารางภาคผนวก ก ที่ 1 อัตราส่วนแสดงฐานะทางการเงินของไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/47, 2/48 และ 4/48 ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

	อัตราส่วนทางการเงิน 5 ไตรมาส				
	3-4/46	1-2/47	3-4/47	1-2/48	3-4/48
1. อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน					
1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง					
1.1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	2.08	1.18	3.32	2.54	2.76
1.1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน	4.72	1.96	4.35	3.25	3.02
1.1.3 อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	98.95	98.78	97.25	98.35	82.01
1.2 คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)					
1.2.1 อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	17.76	30.06	39.70	51.04	82.82
1.2.2 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	55.55	38.93	24.62	20.74	6.49
1.2.3 อัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ	0.46	0.39	0.20	0.13	0.43
1.3 ความสามารถในการทำกำไร (%)					
1.3.1 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	0.05	0.41	0.92	0.95	1.76
1.3.2 อัตราส่วนรายได้ที่มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	1.10	0.18	0.35	0.21	0.44
1.3.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	4.41	3.03	4.44	2.20	3.79
2. ประสิทธิภาพในการทำกำไร (%)					
2.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA)	-4.33	-2.82	-4.01	-1.97	-2.58
2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	-7.79	-7.26	-16.28	-9.49	-34.47
3. โครงสร้างรายได้ (%)					
3.1 รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	33.70	68.45	78.48	94.19	82.69
3.2 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	60.57	30.43	19.73	11.54	16.31
3.3 กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	0.14	0.10	0.54	-6.71	-0.15
3.4 รายได้อื่นต่อรายได้รวม	5.58	1.01	1.24	0.98	1.14
4. อัตราการขยายตัว					
4.1 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ		208.69	134.11	48.11	295.38
4.2 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม		33.03	45.85	8.34	150.38
4.3 อัตราการขยายตัวของเงินฝาก		82.42	77.25	15.19	143.69
4.4 อัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ		-13.18	107.00	-46.79	228.38

ตารางภาคผนวก ก ที่ 2 อัตราส่วนแสดงฐานะทางการเงินของไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/47,
2/48 และ 4/48 ของธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน)

	อัตราส่วนทางการเงิน 5 ไตรมาส				
	3-4/46	1-2/47	3-4/47	1-2/48	3-4/48
1. อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน					
1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง					
1.1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	0.46	.036	0.49	33.43	38.65
1.1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สิน หมุนเวียน	0.60	0.48	0.45	53.09	48.87
1.1.3 อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	84.19	83.90	70.29	66.50	82.70
1.2 คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)					
1.2.1 อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	78.89	68.89	68.91	62.65	55.83
1.2.2 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	14.48	13.29	11.87	10.01	7.92
1.2.3 อัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ	3.91	3.79	3.62	3.08	1.33
1.3 ความสามารถในการทำกำไร (%)					
1.3.1 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	4.30	1.68	3.19	1.76	2.72
1.3.2 อัตราส่วนรายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	1.10	0.18	0.35	0.21	0.44
1.3.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีโชดดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	1.54	0.52	1.04	0.67	1.21
2. ประสิทธิภาพในการทำกำไร (%)					
2.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA)	0.72	0.39	0.76	0.29	0.19
2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	4.80	2.90	6.19	2.97	2.36
3. โครงสร้างรายได้ (%)					
3.1 รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	79.57	90.52	90.22	89.46	84.58
3.2 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	2.35	3.61	2.46	3.12	5.77
3.3 กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	0.00	-0.19	-0.05	0.17	0.15
3.4 รายได้อื่นต่อรายได้รวม	0.38	0.10	0.13	0.67	0.24
4. อัตราการขยายตัว					
4.1 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ		-0.78	-4.97	8.87	146.32
4.2 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม		11.75	11.96	23.40	117.17
4.3 อัตราการขยายตัวของเงินฝาก		13.63	-5.00	19.75	176.41
4.4 อัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ		-40.23	11-27	-51.81	36.24

ตารางภาคผนวก ก ที่ 3 อัตราส่วนแสดงฐานะทางการเงินของไตรมาสที่ 4/46, 2/47, 4/47,
2/48 และ 4/48 ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

	อัตราส่วนทางการเงิน 5 ไตรมาส				
	3-4/46	1-2/47	3-4/47	1-2/48	3-4/48
1. อัตราส่วนด้านผลการดำเนินงาน					
1.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง					
1.1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม	15.11	90.87	12.42	9.72	10.22
1.1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน	16.91	102.04	13.83	11.05	11.70
1.1.3 อัตราเงินรับฝากต่อหนี้สินรวม	88.72	92.46	92.31	91.66	92.24
1.2 คุณภาพสินทรัพย์และเงินกองทุน (%)					
1.2.1 อัตราเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	76.14	77.60	78.66	81.17	78.86
1.2.2 อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์รวม	7.57	6.53	6.86	7.29	7.14
1.2.3 อัตราส่วนสำรองเพื่อหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ	14.61	12.96	9.83	9.44	7.80
1.3 ความสามารถในการทำกำไร (%)					
1.3.1 อัตราส่วนรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	3.54	0.84	3.45	0.91	4.02
1.3.2 อัตราส่วนรายได้ที่มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	1.53	0.31	1.27	0.36	1.27
1.3.3 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม	2.16	0.50	2.05	0.54	2.23
2. ประสิทธิภาพในการทำกำไร (%)					
2.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (ROA)	0.84	0.56	1.26	0.82	1.46
2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	11.11	7.15	15.33	8.76	14.58
3. โครงสร้างรายได้ (%)					
3.1 รายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม	69.77	73.06	73.00	71.58	76.00
3.2 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม	17.01	18.77	18.47	18.06	18.48
3.3 กำไรจากการปริวรรตต่อรายได้รวม	3.87	4.15	3.91	4.55	4.02
3.4 รายได้อื่นต่อรายได้รวม	0.50	1.29	1.33	1.43	1.39
4. อัตราการขยายตัว					
4.1 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ		5.63	4.04	2.72	-4.84
4.2 อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์รวม		-0.19	3.22	1.45	-1.92
4.3 อัตราการขยายตัวของเงินฝาก		3.64	2.65	-0.46	-2.04
4.4 อัตราการขยายตัวของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ		-32.96	131.47	-34.30	75.40

งบกำไรขาดทุน

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 46, 30 มิ.ย. 47, 31 ธ.ค. 47, 30 มิ.ย. 48 และ 31 ธ.ค. 48

(ล้านบาท)

	31 ธ.ค. 46	30 มิ.ย. 47	31 ธ.ค. 47	30 มิ.ย. 48	31 ธ.ค. 48
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล					
เงินให้สินเชื่อ	32,473.67	16,241.97	35,255.91	19,189.09	41,461.79
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	3,505.51	1,334.22	2,844.17	2,079.84	4,164.54
เงินลงทุน	12,093.62	5,382.31	10,145.54	4,887.02	10,403.81
รวมรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	48,072.80	22,958.50	48,245.62	26,155.95	56,030.14
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย					
เงินฝาก	13,085.25	4,901.99	9,952.71	5,210.46	11,337.47
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	402.05	208.34	444.59	330.13	841.25
เงินกู้ยืมระยะสั้น	3,256.03	745.01	768.64	39.95	57.16
เงินกู้ยืมระยะยาว	6,776.14	2,506.07	4,369.22	1,825.90	3,583.99
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	23,519.47	8,361.41	15,535.16	7,406.44	15,819.87
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	24,553.33	14,597.09	32,710.46	18,749.51	40,210.27
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ (โอนกลับ)	- 1,140.22	- 186.30	- 5,902.93	2,425.27	9,862.82
ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	5,872.79	2,248.34	10,073.67	- 368.47	- 5,554.32
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิฯ	19,820.76	12,535.05	28,539.72	16,692.71	35,901.77
รายได้ที่มีค่าใช้จ่าย					
กำไร(ขาดทุน) จากเงินลงทุนสุทธิ	5,474.28	462.41	1,334.76	361.99	- 828.01
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	328.69	183.33	- 91.77	336.73	433.55
ค่าธรรมเนียมและบริการ					
การรับรอง รับอาวัล และค่าประกัน	334.08	85.62	163.71	83.50	180.27
อื่น ๆ	11,387.71	5,791.06	12,043.41	6,473.92	13,444.83
กำไร(ขาดทุน) จากการปริวรรตเงินตราสุทธิ	2,665.09	1,314.92	2,586.03	1,481.00	2,963.14
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	289.00	326.14	927.33	214.01	475.96
รายได้อื่น	345.86	395.55	877.12	517.82	1,024.05
รวมรายได้ที่มีค่าใช้จ่าย	20,824.71	8,559.03	17,840.59	9,468.97	17,693.79
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิหลังหักหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้และรายได้ที่มีค่าใช้จ่าย	40,645.47	21,094.08	46,380.31	26,161.68	53,595.56

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 46, 30 มิ.ย. 47, 31 ธ.ค. 47, 30 มิ.ย. 48 และ 31 ธ.ค. 48

(ล้านบาท)

	31 ธ.ค. 46	30 มิ.ย. 47	31 ธ.ค. 47	30 มิ.ย. 48	31 ธ.ค. 48
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
ค่าใช้จ่ายที่มีโชคกเบี้ย					
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	8,407.51	4,200.54	8,867.28	4,643.62	9,828.85
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	4,640.62	2,266.29	4,711.71	2,621.88	5,437.69
ค่าภาษีอากร	2,292.72	953.41	2,035.05	1,298.82	2,476.71
ค่าธรรมเนียมและบริการ	2,919.64	1,580.21	3,186.16	1,133.65	2,646.38
ค่าตอบแทนกรรมการ	33.00	16.95	35.55	29.78	59.15
เงินสมทบกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	4,049.30	2,095.77	4,275.17	2,237.21	4,460.39
ขาดทุนจากการด้อยค่าของทรัพย์สินรอการขาย	-	292.44	-	423.67	-
ค่าใช้จ่ายอื่น	6,947.87	2,076.17	5,649.22	2,195.97	6,172.36
รวมค่าใช้จ่ายที่มีโชคกเบี้ย	29,290.66	13,481.78	28,760.14	14,584.60	31,081.53
กำไร(ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	11,354.81	7,612.30	17,620.17	11,577.08	22,514.03
ภาษีเงินได้	-	-	-	-	2,207.98
กำไรก่อนส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในบริษัทย่อย	11,354.81	7,612.30	17,620.17	11,577.08	20,306.05
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	11,354.81	7,612.30	17,620.17	11,577.08	20,306.05
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	7.69	3.99	9.23	6.07	10.64
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	1,477.18	1,908.50	1,908.60	1,908.71	1,908.74

ภาคผนวก ข

**งบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารชนชาติ จำกัด
(มหาชน) และ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)**

ภาคผนวก ค

พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติ

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545

พระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

“ตราสารทางการเงิน” หมายความว่า

(๑) ตัวเงินคลัง

(๒) พันธบัตร

(๓) ตัวเงิน

(๔) หุ้น หุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นหรือหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้หรือใบสำคัญแสดงการเข้าซื้อซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้

(๕) ใบสำคัญแสดงสิทธิในเงินปันผลจากตราสาร

(๖) ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการลงทุน ซึ่งผู้ประกอบกิจการจัดการลงทุนไม่ว่าในหรือนอกประเทศเป็นผู้ออก

(๗) ตราสารอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

“เงินกองทุน” หมายความว่าทุนที่ชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้มมูลค่าหุ้น ทุนสำรอง เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิ กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรแล้ว เงินสำรองจากการตีราคาหลักทรัพย์และทุนอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

- (๑) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (๒) ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
- (๓) บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๔) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๕) สถาบันการเงินอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“บัญชีชะกาด” หมายความว่า บัญชีที่ธนาคารจัดตั้งขึ้น เพื่อบริจาดและรับดำเนินการบริจาดตามหลักการของศาสนาอิสลาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

“คณะที่ปรึกษา” หมายความว่า คณะที่ปรึกษานาการอิสลามแห่งประเทศไทย

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า ที่ปรึกษานาการอิสลามแห่งประเทศไทย

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่าผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้งและเงินทุน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า “ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย” และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ ให้ธนาคาร ตั้งสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจัดตั้งสาขาหรือสำนักงานผู้แทน ณ ที่ใดภายในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้

การจัดตั้งสาขา หรือสำนักงานผู้แทนตามวรรคหนึ่ง และการย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาของธนาคาร จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีก่อน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญหนึ่งร้อยล้านหุ้นมูลค่าหุ้นละสิบบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลังหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

การลดทุนของธนาคารต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีก่อน และมีให้นำมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ

ให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

มาตรา ๘ เมื่อมีผู้เข้าซื้อหุ้นที่ระบุในมาตรา ๗ เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดและได้ชำระเงินเต็มมูลค่าแล้ว ให้คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ นัดประชุมผู้ถือหุ้นโดยไม่ชักช้า เพื่อปรึกษากิจการที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้และกิจการอื่นตามที่จำเป็น

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ วรรคสาม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนหุ้นสูงสุดที่บุคคลใดจะถือ แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะ หรือการดำเนินงานของธนาคารรัฐมนตรีมีอำนาจผ่อนผันให้มีการถือหุ้นเป็นอย่างอื่น โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆด้วยก็ได้

หุ้นของธนาคารที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ถืออยู่ ให้นับรวมเป็นหุ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วย

(๑) คู่สมรสของบุคคลตามวรรคหนึ่ง

(๒) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตามวรรคหนึ่ง

(๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วน

(๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วน

จำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบ ที่มีหุ้นรวมกันเกินอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) ถือหุ้นรวมกันเกินอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๖) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) ถือหุ้นรวมกันเกินอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐ ธนาคารต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องมีกรรมการ เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคาร รัฐมนตรีมีอำนาจผ่อนผันให้มีจำนวนหุ้นหรือกรรมการเป็นอย่างอื่นได้

มาตรา ๑๑ ภายหลังที่ธนาคารได้มีผู้ถือหุ้นและได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งคณะกรรมการ ตามความในพระราชบัญญัติแล้วให้นำบทบัญญัติว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมาใช้บังคับแก่ธนาคาร โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

วัตถุประสงค์

มาตรา ๑๒ ให้ธนาคาร มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและประกอบกิจการอื่นดังต่อไปนี้

- (๑) รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้
- (๒) รับฝากเงินเพื่อการลงทุน
- (๓) ทำธุรกิจเงินตราต่างประเทศของธนาคาร
- (๔) ออก ขาย ชื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตราสารทางการเงิน หรือรับโอนสิทธิเรียกร้องของผู้รับประโยชน์ในตราสารนั้น
- (๕) ให้ยืมหรือบริการทางการเงินในรูปแบบอื่น ที่เป็นประเพณีปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นในด้านธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
- (๖) รับประกันความเสี่ยงในเชิงพาณิชย์ในการลงทุนของผู้ลงทุนไทยในต่างประเทศ
- (๗) เรียกเก็บส่วนลด ค่าธรรมเนียมและค่าบริการอื่น ๆ อันเนื่องมาจากการให้กู้ยืมเงิน ชื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลด การค้ำประกัน และการให้บริการอื่น
- (๘) จัดการบัญชีชะกาด
- (๙) เป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสังหาริมทรัพย์ หรือ อสังหาริมทรัพย์ โดยได้รับค่านายหน้าหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทนในทางการค้า

(๑๐) เป็นนายหน้าหรือตัวแทนในการจัดหาเงินให้ยืมหรือเงินลงทุนให้แก่กิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรือการจัดการให้ยืมหรือการลงทุนแก่กิจการดังกล่าว

(๑๑) กิจการอันพึงเป็นงานธนาคารตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง

(๑๒) กิจการอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับเกี่ยวเนื่องหรือสนับสนุน ในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคารตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การดำเนินกิจการของธนาคารตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ธนาคารกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) รับหุ้นของธนาคารเป็นประกัน

(๒) ถือหุ้นในสถาบันการเงินอื่น เว้นแต่

(ก) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันการให้ยืมเงิน แต่ต้องจำหน่ายภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ได้มา

(ข) เป็นการได้มาเนื่องจากการประกอบธุรกิจอื่นที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือ

(ค) เป็นการได้มาโดยได้รับผ่อนผันจากรัฐมนตรี ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(๓) ร่วมลงทุนกับ หรือให้ยืมเงินแก่กรรมการของธนาคาร

การกระทำต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนกับ หรือให้ยืมเงินแก่กรรมการนั้นด้วย

(ก) ร่วมลงทุนกับ หรือให้ยืมเงินแก่คู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ

(ข) ร่วมลงทุนกับหรือให้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนสามัญ ที่กรรมการหรือบุคคลตาม (ก) เป็นหุ้นส่วน

(ค) ร่วมลงทุนกับหรือให้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่กรรมการหรือบุคคล (ก) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(ง) ร่วมลงทุนกับ หรือให้ยืมเงินแก่บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (ก) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (ข) หรือ (ค) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบ ของจำนวนหุ้น ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น

(จ) ร่วมลงทุนกับ หรือให้ยืมเงินแก่บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กรรมการ หรือบุคคลตาม (ก) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (ข) หรือ (ค) หรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตาม (ง) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคาร

(ฉ) การรับรอง รับอาวัล หรือสอคเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินที่กรรมการ หรือบุคคลตาม (ก) หรือ ห้างหุ้นส่วนตาม(ข) หรือ (ค) หรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดตาม (ง) หรือ (จ) เป็นผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกตั๋วหรือผู้สลักหลัง

(ช) การประกันหนี้ใด ๆ ของกรรมการหรือบุคคลตาม (ก) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (ข) หรือ (ค) หรือบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตาม (ง) หรือ (จ)

(๔) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นแก่กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทน สำหรับหรือเนื่องจากการกระทำ หรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคาร ทั้งนี้ นอกจากบำเหน็จ เงินเดือน รางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่พึงจ่ายตามปกติ

มาตรา ๑๔ เมื่อปรากฏว่าการได้มาซึ่งหุ้นของธนาคาร เป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด ถือหุ้นเกินจำนวนที่จะถือได้ตามมาตรา ๕ บุคคลนั้น จะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินดังกล่าว ขึ้นยันต่อ ต่อธนาคารมิได้ และธนาคารจะจ่ายเงินปันผล หรือเงินตอบแทนอย่างอื่น ให้แก่บุคคลนั้นหรือให้ บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นในส่วนที่เกินมิได้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๔ ให้ธนาคารตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกรายก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นและก่อนจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใด แล้วแจ้งผลการตรวจสอบต่อรัฐมนตรี ตามรายการและภายในเวลาที่รัฐมนตรี กำหนดและ ในกรณีที่พบว่าผู้ถือหุ้นรายใด ถือหุ้นเกินจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๕ ให้ธนาคาร แจ้งให้ผู้นั้นทราบ เพื่อดำเนินการจำหน่ายหุ้นที่เกินนั้นเสีย

หมวด ๓

การจัดการ

มาตรา ๑๖ ในวาระเริ่มแรกก่อนมีผู้ถือหุ้น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น คณะหนึ่งเรียกว่า “ คณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ” มีจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและ มีประสบการณ์ด้านศาสนาอิสลามอย่างน้อยสองคน และ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงิน การธนาคารหรือด้านอื่นอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของธนาคารเป็นกรรมการ

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

คณะกรรมการ อาจแต่งตั้งบุคคลใดซึ่งไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ ทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการได้

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ มีหน้าที่กำหนดข้อบังคับของธนาคารว่าด้วยกิจการต่างๆ ที่มีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือชี้ชวนเพื่อเสนอขายหุ้นและกระทำหน้าที่และกิจการอื่นซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เริ่มจัดตั้งธนาคาร

ธนาคารจะแก้ไข เพิ่มเติม ข้อบังคับตามวรรคหนึ่งได้ ต่อเมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

มาตรา ๑๘ ในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งแรกตามมาตรา ๘ ให้เลือกตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นจากจำนวนกรรมการ ตามมาตรา ๑๖ อีกสองคน รวมเป็นเก้าคนและเมื่อที่ประชุมสามัญประจำปีเห็นสมควรจะเลือกตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินสองคนก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ประชุมสามัญประจำปีครั้งแรก ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖ ออกจากตำแหน่งสองคนโดยวิธีจับสลากและในทุกปีถัดไป ให้กรรมการที่เหลือจากการจับสลาก และให้ถือว่า การจับสลากออกเป็นการออกตามวาระด้วย

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่แทน ทั้งนี้โดยให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ยังคงให้ตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการของธนาคารต่อไป เพียงเท่าที่จำเป็นจนกว่าจะได้มีกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งขึ้นใหม่

การเลือกตั้งกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของธนาคารและกรรมการที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๐ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒
- (๔) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ออก

ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการนัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อเลือกตั้งบุคคลซึ่งไม่มีลักษณะห้ามตามมาตรา ๒๒ เข้าดำรงตำแหน่งแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๑ เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกกรรมการขึ้นเป็นประธานกรรมการแทน

มาตรา ๒๒ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับที่ได้กระทำความดีหรือความดีความชอบ
- (๔) เป็นข้าราชการทางการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือเป็นเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๕) เป็นผู้มีมลทินมัวหมองว่าทุจริตในสถาบันการเงินใดหรือบริหารงานในสถาบันการเงินใดผิดพลาดอย่างร้ายแรง

(๖) เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินอื่น
มาตรา ๒๔ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาห้ามมิให้เข้าร่วมพิจารณาในเรื่องนั้น

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ วางนโยบายและกำกับดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของธนาคารภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๒ อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง

- (๑) ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารและดำเนินกิจการของธนาคาร
- (๒) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง การเงิน ทรัพย์สินและการบัญชี รวมทั้งการตรวจสอบภายใน
- (๓) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เงินตอบแทน และค่าใช้จ่าย
- (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณของธนาคาร
- (๕) แต่งตั้งและถอดถอนผู้จัดการ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

ผู้จัดการ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้จัดการหนึ่งคนซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินการธนาคารหรือด้านอื่นอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของธนาคาร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารและให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการคนใดเป็นผู้จัดการก็ได้

ให้ผู้จัดการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ให้ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของธนาคารทุกตำแหน่ง

ในกิจการของธนาคารที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของธนาคาร และเพื่อการนี้ผู้จัดการจะมอบอำนาจให้ตัวแทนหรือบุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ผู้จัดการต้องปฏิบัติงานเต็มเวลาให้แก่ธนาคาร ไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใหญ่หรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการในกิจการอื่นที่มีส่วนเกี่ยวเนื่องกับธนาคารและไม่มีลักษณะต้องห้ามมาตรา ๒๒

มาตรา ๓๐ ให้ผู้จัดการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับเลือกตัวอีกได้ แต่รวมแล้วจะต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๑ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๐ ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒

(๔) คณะกรรมการให้ออก

เมื่อผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลอื่นเป็นผู้จัดการ

หมวด ๕

คณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยประธานที่ปรึกษา และที่ปรึกษารองอีกไม่เกินสี่คน มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามที่

เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อให้การประกอบธุรกิจของธนาคารไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม

มาตรา ๓๓ ให้ที่ปรึกษามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ให้ที่ปรึกษาได้รับประโยชน์ตอบแทนที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๓ ที่ปรึกษาพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒- (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)
- (๔) คณะกรรมการให้ออก

ในกรณีที่ปรึกษาพ้นจากตำแหน่งวาระให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นที่ปรึกษาแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของที่ปรึกษาซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒- (๑) (๒) (๓) และ (๕) มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้าม และการมีส่วนได้เสียของคณะที่ปรึกษาโดยอนุโลม

หมวด ๖

การกำกับ การดำเนินงานและการควบคุม

มาตรา ๓๖ ให้ธนาคารดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ให้ธนาคารดำรงเงินสดสำรองและดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและเงินให้ยืมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ให้คณะกรรมการจัดสรรเป็นเงินสำรองไว้ในกิจการของธนาคารไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

เมื่อเงินสำรองตามวรรคหนึ่งมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้วหรือมากกว่านั้นคณะกรรมการจะงดการจัดสรรหรือลดจำนวนเงินที่จะต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองก็ได้

มาตรา ๓๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคารเพื่อการนี้จะสั่งให้ธนาคารชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธนาคาร รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแล

หมวด ๓ การสอบบัญชีและรายงาน

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการสอบบัญชีของธนาคารอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
ในการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งแรก ให้คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
แต่งตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อสอบบัญชีของธนาคารประจำปีบัญชีแรก

มาตรา ๔๑ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของแต่ละปี ให้คณะกรรมการ
เสนองบดุลบัญชีกำไรขาดทุน ซึ่งผู้สอบบัญชีรับรองแล้วต่อที่ประชุมสามัญประจำปีเพื่อพิจารณา
และให้คณะกรรมการเสนอรายงานกิจการประจำปีของธนาคารต่อที่ประชุมสามัญประจำปีพร้อม
กันด้วย

ให้รอบระยะเวลาบัญชีของธนาคารมีกำหนดหนึ่งปีตามปีปฏิทิน

มาตรา ๔๒ ให้ธนาคารรายงานกิจการประจำปี งบดุล บัญชีกำไรขาดทุน ซึ่งผู้สอบบัญชี
ได้รับรองแล้วต่อรัฐมนตรี เพื่อทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีแต่ละปีและ
ให้เปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

หมวด ๔ การตรวจสอบ

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบกิจการ
สินทรัพย์ ลูกหนี้ และผู้ที่เกี่ยวข้องของธนาคารเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะก็ได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งต่อรัฐมนตรี ตามแบบที่รัฐมนตรี
กำหนด

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งการให้กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคาร ผู้สอบบัญชีของธนาคารและผู้
รวบรวมหรือประมวลของธนาคารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด มาให้ถ้อยคำ
เกี่ยวกับการสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคาร ส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชีเอกสารดวงตราหรือ
หลักฐานอื่น

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของธนาคาร หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวล
ข้อมูลของธนาคารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องอื่นใด เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ของธนาคาร

(๓) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี ในการออกคำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวจะต้องระบุเหตุผลความจำเป็นและสิทธิของผู้ถูกยึดหรืออายัดนั้น

(๔) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบธุรกิจของลูกหนี้ของธนาคารรวมทั้งสั่งให้ลูกหนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือแสดงสมุดและบัญชี เอกสาร ควงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินก็ได้เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าธนาคารกระทำตามมาตรา ๑๓ (๓) และเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมีส่วนร่วมในการทำกระทำความผิดด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดล่วงรู้กิจการของธนาคารเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ปกปิดไว้จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณา

(๒) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะการดำเนินงานของธนาคาร

(๔) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของธนาคารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับสถาบันการเงิน

(๕) การเปิดเผยเมื่อได้รับความยินยอมจากบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลที่จะเปิดเผยนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๔๗ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคาร ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ธนาคารกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ในกรณีที่ธนาคารกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการ การกระทำการ หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของคณะกรรมการผู้จัดการพนักงานหรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคาร ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๕๐ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคารโดยทุจริต หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แก่ประชาชนทราบ และโดยการหลอกลวงดังกล่าวนี้ได้นำไปซึ่งทรัพย์สินจากประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๕๑ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคารซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของธนาคารหรือบุคคลอื่น หรือซึ่งธนาคารหรือบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของธนาคารหรือบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๕๒ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคารครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของธนาคารหรือบุคคลอื่น หรือซึ่งธนาคารหรือบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยเบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๕๓ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคารเอาไปเสีย ทำให้เสียหายทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ธนาคารมีหน้าที่ดูแล

หรือที่อยู่ในความครอบครองของธนาคาร ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๕๔ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคารกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการเสียหายแก่ธนาคารหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๕๕ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนธนาคาร กระทำหรือยินยอมให้กระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของธนาคารหรือที่เกี่ยวข้องกับธนาคาร

(๒) ลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของธนาคาร หรือ

(๓) ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง เพื่อลวงให้ธนาคารหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใด ๆ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการประกอบธุรกิจทางการเงินในระบบสถาบันการเงินโดยทั่วผูกพันอยู่กับระบบดอกเบี้ย อันขัดหรือแย้งกับหลักการของศาสนาอิสลามซึ่งห้ามมิให้ดำเนินธุรกิจทางการเงินที่ผูกพันกับดอกเบี้ย จึงสมควรจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินและประกอบกิจการอื่นให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งจะส่งเสริมและสนับสนุนการระดมเงินออมและการลงทุนนั้นในประเทศและต่างประเทศ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505

พระราชบัญญัติ
การธนาคารพาณิชย์
พ.ศ.2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชการปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505”

มาตรา 2¹ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488

มาตรา 3 ทวิ² พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 35 วรรคสอง มาตรา 48 และมาตรา 50 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 4³ ในพระราชบัญญัตินี้

¹ รก.2505/39/1พ/30 เมษายน 2505.

² มาตรา 3 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

³ มาตรา 4 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

“การธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

“บริษัทมหาชนจำกัด” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

“บริษัทจำกัด” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดด้วย

“เงินกองทุน”⁴ หมายความว่า

(1) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้ามูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับและเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกไปสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น

(2) ทุนสำรอง

(3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร

(5) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ

(6) เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปีที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้สามัญ

เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) และ (4) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกึ่งวัดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ชนิด ประเภทและการคำนวณเงินกองทุนตาม (5) หรือ (6) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เงินกองทุนตาม (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้หักเงินตามตราสารใน (6) ของบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์อื่นที่ธนาคารพาณิชย์นั้นถือไว้และสินทรัพย์อื่นใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

“ให้สินเชื่อ” หมายความว่า ให้กู้ยืมเงิน ชื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้ เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้ยืมค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตาเล็ดเตอร์ออฟเครดิต

“บัตรเงินฝาก” หมายความว่า ตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ที่ธนาคารพาณิชย์ออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็นหลักฐานการรับฝากเงิน และเพื่อแสดงสิทธิของผู้ทรงตราสารที่จะได้รับเงินฝากคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ โดยจะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(1) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(2) นิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5⁷ ภายใต้บังคับมาตรา 5 จัตวา และมาตรา 5 เบญจ ธนาคารพาณิชย์ นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศจะตั้งขึ้นได้ก็แต่ในรูปบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด และจะดำเนินการเพื่อจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ให้บริษัทมหาชนจำกัดนั้นแจ้งการจดทะเบียนเพื่อขอรับใบอนุญาต

ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคสองและการอนุญาตตามวรรคสาม รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

⁴มาตรา 4 นิยามคำว่า “เงินกองทุน” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

⁵มาตรา 4 นิยามคำว่า “บัตรเงินฝาก” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

⁶มาตรา 4 นิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

⁷มาตรา 5 แก้ไขพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 5 ทวิ⁸ บุคคลใดจะถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ใดเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์นั้น มิได้เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น แต่ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีการถือหุ้นเป็นอย่างอื่นได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

หุ้นธนาคารพาณิชย์ที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ถืออยู่ ให้นับรวมเป็นหุ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วย

- (1) คู่สมรสของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
 - (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
 - (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
 - (4) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
- จำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(5) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

(6) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทจำกัดตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

มาตรา 5 ตริ⁹ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ใดจำหน่ายหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นแก่บุคคลใดซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นถือหุ้นเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา 5 ทวิ

ทุกครั้งที่มีการซื้อหุ้นให้เข้าซื้อหุ้น ให้ธนาคารพาณิชย์ระบุจำนวนหุ้นที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะถือหุ้นได้ทั้งสิ้นโดยชอบด้วยมาตรา 5 ทวิ ไว้ให้ทราบในคำซื้อหุ้น

⁸ มาตรา 5 ทวิ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 .

⁹ มาตรา 5 ตริ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 5 จัตวา¹⁰ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ้นไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาทและข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ต้องไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น เว้นแต่เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรา 5 ทวิ หรือมาตรา 5 เบญจ หรือตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

มาตรา 5 เบญจ¹¹ ธนาคารพาณิชย์ต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทย ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใด รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีจำนวนหุ้นหรือกรรมการเป็นอย่างอื่นได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปได้ด้วยก็ได้

มาตรา 5 ฉ¹² เมื่อปรากฏว่าบุคคลใดได้หุ้นของธนาคารพาณิชย์ใดมาและการได้มานั้นเป็นเหตุให้ถือหุ้นเกินจำนวนที่จะถือได้ตามมาตรา 5 ทวิ บุคคลนั้นจะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินจำนวนดังกล่าวขึ้นใช้ยื่นต่อธนาคารพาณิชย์นั้นมิได้ และธนาคารพาณิชย์นั้นจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้น หรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นส่วนที่เกินมิได้

มาตรา 5 สัตต¹³ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 เบญจและมาตรา 5 ฉ ให้ธนาคารพาณิชย์ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกรายก่อนจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใด และก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น แล้วแจ้งผลการตรวจสอบต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายการและภายในเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และในกรณีที่พบว่าผู้ถือหุ้นรายใดถือหุ้นเกินจำนวนที่กำหนดในมาตรา 5 ทวิ ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อดำเนินการจำหน่ายหุ้นส่วนที่เกินนั้นเสีย

มาตรา 5 อัฐ¹⁴ บทบัญญัติแห่งมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 ตริ มาตรา 5 จัตวา มาตรา 5 เบญจ มาตรา 5 ฉ และมาตรา 5 สัตต มิให้นำมาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ

¹⁰มาตรา 5 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹¹มาตรา 5 เบญจ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540.

¹²มาตรา 5 ฉ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹³มาตรา 5 สัตต เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹⁴มาตรา 5 อัฐ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 6¹⁵ การประกอบการธนาคารพาณิชย์โดยตั้งเป็นสาขาของธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

สาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

สินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามวรรคสองต้องจัดหาด้วย (1) เงินที่นำเข้ามาจากสำนักงานใหญ่และหรือสาขาอื่นนอกประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศนั้น (2) เงินสำรองต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้หรือ (3) เงินกำไรสุทธิแต่ละงวดการบัญชีของสาขาอันได้โอนเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานใหญ่แล้วและไม่ต้องส่งออก ทั้งนี้เมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกแล้ว

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าสินทรัพย์ตามวรรคสองเป็นเงินกองทุน

มาตรา 7 ธนาคารพาณิชย์นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการธนาคารพาณิชย์อาจเปิดสาขาได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

มาตรา 7 ทวิ¹⁶ ผู้ใดจะกระทำการแทนธนาคารต่างประเทศโดยมีสำนักงานติดต่อกับบุคคลทั่วไปในราชอาณาจักร หรือธนาคารพาณิชย์ใดนอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศจะตั้งสำนักงานเพื่อกระทำการแทนธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา 7 ตรี¹⁷ เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตให้ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา ณ ที่ใดแล้ว จะย้ายสำนักงานนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา 8 ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ประกอบการธนาคารพาณิชย์

มาตรา 9 ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ธนาคาร” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

¹⁵มาตรา 6 แก้ไขพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹⁶มาตรา 7 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹⁷มาตรา 7 ตรี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 9 ทวิ¹⁸ นอกจากการธนาคารพาณิชย์แล้ว ธนาคารพาณิชย์อาจกระทำธุรกิจที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์หรือธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่น การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็คเตอร์ออฟเครดิต หรือ การค้ำประกันหรือธุรกิจทำนองเดียวกันด้วยก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดมิได้

มาตรา 9 ตริ¹⁹ ธนาคารพาณิชย์จะรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ โดยวิธีออกบัตรเงินฝากก็ได้

บัตรเงินฝากต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) คำบอกชื่อว่าเป็นบัตรเงินฝาก
- (2) ชื่อธนาคารพาณิชย์ผู้ออกบัตรเงินฝาก
- (3) วันที่ออกบัตรเงินฝาก
- (4) จังหวัดที่ออกบัตรเงินฝาก
- (5) ข้อตกลงอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะจ่ายเงินเป็นจำนวนหนึ่งที่แน่นอนพร้อมด้วย

ดอกเบี้ย (ถ้ามี)

- (6) วันถึงกำหนดจ่ายเงิน
- (7) สถานที่จ่ายเงิน
- (8) ชื่อของผู้ฝากเงิน หรือคำจดแจ้งว่าให้จ่ายเงินแก่ผู้ถือ
- (9) ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามแทนธนาคารพาณิชย์ผู้ออกบัตรเงินฝาก

มาตรา 9 จัตวา²⁰ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 899 ถึงมาตรา 907 มาตรา 911 มาตรา 913 (1) และ (2) มาตรา 914 ถึงมาตรา 916 มาตรา 917 วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา 918 ถึงมาตรา 922 มาตรา 925 มาตรา 926 มาตรา 938 ถึงมาตรา 942 มาตรา 945 มาตรา 946 มาตรา 948 มาตรา 949 มาตรา 959 มาตรา 967 มาตรา 971 มาตรา 973 มาตรา 986 มาตรา 994 ถึงมาตรา 1000 มาตรา 1006 ถึงมาตรา 1008 มาตรา 1010 และมาตรา 1011 มาใช้บังคับแก่บัตรเงินฝากโดยอนุโลม

มาตรา 10²¹ ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สินหรือ

¹⁸มาตรา 9 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

¹⁹มาตรา 9 ตริ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

²⁰มาตรา 9 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

²¹มาตรา 10 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

ภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้สูงขึ้น จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

มาตรา 11²² ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินสดสำรองเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมตามที่ระบุไว้ในมาตรา 11 ทวิ ไม่ต่ำกว่าอัตราส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อัตราส่วนที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้า และไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินฝาก และหรือเงินกู้ยืมแล้วแต่กรณี และจะกำหนดให้เป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืม ประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทรวมกันหรือแยกกันก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำรงเงินสดสำรองตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ถือเอาหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองที่พึงดำรงนั้นก็ได้

มาตรา 11 ทวิ²³ เงินฝากและหรือเงินกู้ยืมซึ่งธนาคารพาณิชย์จะต้องดำรงเงินสดสำรองให้ได้อัตราส่วน ได้แก่เงินฝาก และหรือเงินกู้ยืม ดังต่อไปนี้

- (1) ยอดรวมเงินฝากทั้งหมด
- (2) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม
- (3) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้
- (4) ยอดรวมเงินกู้ยืมทั้งหมด
- (5) เงินกู้ยืมแต่ละประเภท

การคำนวณยอดเงินฝากหรือเงินกู้ยืมตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะกำหนดให้คำนวณรวมกับยอดเงินให้เบิกเกินบัญชีที่ยังไม่ได้จ่ายไป โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเงินฝากหรือเงินกู้ยืมอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา 11 ตริ²⁴ ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่ระบุไว้ในมาตรา 11 จัตวา เป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝาก และหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

²² มาตรา 11 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

²³ มาตรา 11 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

²⁴ มาตรา 11 ตริ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

อัตราที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินร้อยละห้าสิบของ ยอดเงินฝากและหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท แล้วแต่กรณี

การกำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ กำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภทก็ได้ และจะกำหนด อัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดก็ได้

มาตรา 11 จัตวา²⁵ สินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่

- (1) เงินสด
- (2) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (3) เงินฝากสุทธิที่ธนาคารพาณิชย์อื่น
- (4) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่ปราศจากภาระผูกพัน
- (5) หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยและปราศจาก ภาระผูกพัน
- (6) สินทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา 11 เบญจ²⁶ การดำรงเงินสดสำรองตามมาตรา 11 ให้ได้อัตราส่วนกับเงินฝากและ หรือเงินกู้ยืม และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามมาตรา 11 ตรี ให้ได้อัตราส่วนกับยอดเงินฝาก และหรือยอดเงินกู้ยืม แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่ง ประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามมาตรา 11 มาตรา 11 ทวิ วรรคสอง และมาตรา 11 ตรี วรรคหนึ่ง ให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และถ้ามีผลเป็นการเพิ่มอัตราส่วนเงินสดสำรองและอัตราส่วน สินทรัพย์สภาพคล่อง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

การกำหนดอัตราตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืม มาตรา มาตรา 11 ทวิ ทั้งหมดหรือแต่ละประเภทเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นจากยอดเงินดังกล่าวเมื่อสิ้นวัน ไດวันหนึ่ง และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 12²⁸ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

²⁵ มาตรา 11 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

²⁶ มาตรา 11 เบญจ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

²⁷ มาตรา 11 ฉ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 .

²⁸ มาตรา 12 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

(2) ให้สินเชื่อแก่กรรมการ หรือประกันหนี้ใด ๆ ของกรรมการหรือรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินที่กรรมการเป็นผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกตั๋วหรือผู้สลักหลัง

(3) รับหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นประกัน หรือรับหุ้นของธนาคารพาณิชย์จากธนาคารพาณิชย์อื่นเป็นประกัน

(4) ซื้อหรือมิใช่เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น โดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการให้ความเห็นชอบนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือจากการประกันการให้สินเชื่อหรือจากการซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

(5)²⁹ ซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดใดเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น หรือซื้อหรือมีหุ้นมีมูลค่าหุ้นรวมกันทั้งสิ้นเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนทั้งหมดหรือเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใดหรือหลายชนิดตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(6) ซื้อหรือมีหุ้นธนาคารพาณิชย์อื่น เว้นแต่เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันการให้สินเชื่อแต่ต้องจำหน่ายภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ได้มา หรือเป็นการได้มาโดยได้รับผ่อนผันจากรัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(7) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ นอกจากบำเหน็จ เงินเดือน เงินรางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่พึงจ่ายตามปกติ

(8) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแก่กรรมการหรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมการ ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ตามมาตรา 12 ทวิ ด้วย เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

²⁹ มาตรา 12 (5) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

(9) กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศหรือแก่ประโยชน์ของประชาชน หรือเป็นการเอาเปรียบลูกค้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาหรือการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน หรือเป็นการผูกขาดหรือจำกัดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 12 ทวิ³⁰ การให้สินเชื่อแก่หรือการประกันหนี้ใด ๆ ของบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสลดเข้าแก้หน้าในตัวเงินที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้เป็นผู้ส่งจ่ายหรือผู้ออกตั๋วหรือผู้สลักหลัง ให้ถือว่าเป็นการให้สินเชื่อ หรือการประกัน หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสลดเข้าแก้หน้าแก่กรรมการตามมาตรา 12 (2) ด้วย

- (1) คู่สมรสของกรรมการ
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ
- (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
- (4) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วนจำพวก ไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

- (5) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

- (6) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทจำกัดตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

มาตรา 12 ตรี³¹ ธนาคารพาณิชย์ต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 12 (4) (ข) ภายในห้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขยายระยะเวลาให้หรือให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นสถานที่ตามมาตรา 12 (4) (ก)

มาตรา 12 จัตวา³² ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือที่ปรึกษา

³⁰มาตรา 12 ทวิ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

³¹มาตรา 12 ตรี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

³²มาตรา 12 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

ของธนาคารพาณิชย์

- (1) เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (2) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต
 - (3) เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่
 - (4) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของธนาคารพาณิชย์ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย
 - (5) ถูกถอดถอนจากธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีตามมาตรา 25
 - (6) เป็นข้าราชการการเมือง
 - (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย เว้นแต่เป็นกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือเป็นกรณีที่ได้รับการเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์
 - (8)³³ เป็นผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ซึ่งตนหรือบุคคลตามมาตรา 12 ทวิ ถือหุ้นอยู่ เว้นแต่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งไม่มีอำนาจลงนามผูกพันธนาคารพาณิชย์ด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น
- มาตรา 13³⁴ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการของผู้อื่น หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนทั้งหมดหรือเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิดตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้
- การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้ต่ำลง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้
- ให้นำความในมาตรา 12 ทวิ มาใช้บังคับแก่การกระทำตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

³³ มาตรา 12 จดว่า (8) แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505, พ.ศ. 2528.

³⁴ มาตรา 13 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

มาตรา 13 ทวิ³⁵ บทบัญญัติแห่งมาตรา 13 ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ธนาคารพาณิชย์

(1) ให้กู้ยืมเงินโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2) ให้กู้ยืมเงินโดยมีประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินมูลค่าแห่งหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้ตราคาร์รับไว้เป็นประกัน

(3) ให้สินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือ

(4) รับอวัลตั๋วเงิน รับรองตั๋วเงิน ออกเช็คเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์มีความผูกพันในการชำระเงิน หรือคำประกันการกู้ยืมเงินหรือคำประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตั๋วเงิน ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 13 ตริ³⁶ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศหรือเพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดการดังต่อไปนี้ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอ

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจการประเภทใด ๆ ไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนด

(2) ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจกรรมใด ๆ เพิ่มขึ้นหรือเพิ่มขึ้นเกินอัตราที่กำหนด

การกำหนดตาม (1) ทุกครั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอัตราที่กำหนดตาม (1) รวมกันทั้งสิ้นทุกประเภทของกิจการต้องไม่เกินร้อยละสิบของยอดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันสิ้นปีก่อนหน้านั้น

การกำหนดตาม (2) ให้กำหนดเป็นร้อยละของยอดเงินให้สินเชื่อในแต่ละกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นในขณะใดขณะหนึ่งก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาเพื่อปฏิบัติการไว้ด้วยก็ได้

มาตรา 13 จัตวา³⁷ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน หรือการซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดได้

³⁵มาตรา 13 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

³⁶มาตรา 13 ตริ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

³⁷มาตรา 13 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

³⁷มาตรา 13 จัดว่า เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535. การกำหนดตามวรรคหนึ่งจะกำหนดตามประเภทของเงินฝากหรือเงินกู้ยืม ประเภทของบุคคล ประเภทของเอกสารการรับฝากเงินหรือการกู้ยืมเงิน หรือประเภทของตราสารก็ได้

มาตรา 14³⁸ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์อาจจ่ายได้
- (2) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (3) ค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (4) เงินมัดจำที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก
- (5) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดที่อาจกำหนดเป็นเงินได้ ที่ผู้ฝากเงินหรือบุคคลอื่นได้รับจากธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น เนื่องจากการฝากเงินหรือที่ธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้นขอธนาคารพาณิชย์ ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลด หรือค่าบริการตามความใน (1) หรือ (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตาม (3) ไม่ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ตาม (2)

การกำหนดตามมาตรานี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 15³⁹ ให้ธนาคารพาณิชย์จัดแจ้งบัญชีแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ให้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง และประกาศรายการย่อตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ที่มีอยู่ในวันทำงานวันสุดท้ายของเดือน หรือในวันอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งฉบับและให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานภายในวันที่ยี่สิบเอ็ดของเดือนถัดไป และให้ลงในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับด้วย เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

มาตรา 15 ทวิ⁴⁰ ให้ธนาคารพาณิชย์ปิดบัญชีทุกงวดการบัญชีในรอบระยะเวลาหกเดือน

³⁸มาตรา 14 แก้ไขพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

³⁹มาตรา 15 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁴⁰มาตรา 15 ทวิ วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

ถ้าธนาคารพาณิชย์ใดมีสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้หรือที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ดังกล่าวออกจากบัญชี หรือกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ดังกล่าวเมื่อสิ้นงวดการบัญชีนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ในการอนุญาตนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ถ้านำสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ในส่วนที่ไม่ได้ตัดออกจากบัญชีหรือสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ในส่วนที่ไม่ได้กันเงินสำรองมาหักออกจากเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้นแล้ว หากปรากฏว่าเงินกองทุนที่คงเหลือมีจำนวนต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงตามมาตรา 10 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดมาตรการใด ๆ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถือปฏิบัติจนกว่าจะได้ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้นั้นหมดสิ้นไป หรือกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้นั้นครบจำนวนแล้ว⁴¹

มาตรา 16⁴² ภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 5 ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่แล้ว ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และเสนอต่อรัฐมนตรีและธนาคารแห่งประเทศไทยภายในสี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

งบดุลตามวรรคหนึ่งจะต้องมีการรับรองของผู้สอบบัญชีซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบในแต่ละปีบัญชี และต้องมีกรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น

ให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 6 ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารในต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นสาขา ภายในเวลาสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของธนาคารต่างประเทศนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามีเหตุขัดข้องอันสมควร ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

⁴¹มาตรา 15 ทวิ วรรคสอง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535.

⁴²มาตรา 16 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

มาตรา 17⁴³ ให้ธนาคารพาณิชย์เปิดทำการตามเวลาและหยุดทำการตามวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดทำการหรือหยุดทำการในเวลาหรือวันอื่นจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้

ให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเวลาทำการและวันหยุดทำการดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน

มาตรา 17 ทวิ⁴⁴ เพื่อแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินหรือระบบสถาบันการเงิน ให้รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ระดับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด และในการนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา 18 ธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งให้รัฐมนตรีทราบทันที และห้ามมิให้ทำกิจการใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี แล้วให้รายงานโดยละเอียดแสดงเหตุที่ต้องหยุดทำการจ่ายเงินภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่หยุดทำการจ่ายเงิน

มาตรา 19⁴⁵ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์ใด เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่นอีกในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เป็นตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย หรือตำแหน่งที่ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์

(2) ได้รับการผ่อนผันจากรัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยในการผ่อนผันต้องกำหนดเป็นระยะเวลาไม่เกินสามปี และจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา 20 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งให้เลิกสาขาตามที่ได้อนุญาตไปแล้วแต่กรณี หรือจะสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้แต่ถ้าเห็นสมควร รัฐมนตรีจะสั่งให้ธนาคาร

⁴³มาตรา 17 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁴⁴มาตรา 17 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

⁴⁵มาตรา 19 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540.

พาณิชย์นั้นปฏิบัติการเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามเงื่อนไขเสียก่อนภายในเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

มาตรา 21 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งธนาคารพาณิชย์นั้นมิให้แจกหรือจำหน่ายเงินกำไรทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยให้นำเงินกำไรนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไปเพิ่มทุนสำรอง หรือไปเพิ่มสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 6 แล้วแต่กรณี และรัฐมนตรีจะสั่งห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์นั้นให้กู้ยืมหรือลงทุน หรือให้ทำได้ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ จนกว่าธนาคารพาณิชย์นั้นจะปฏิบัติตามถูกต้องด้วยก็ได้

มาตรา 22⁴⁶ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ใด

- (1) ดำรงเงินสดสำรองไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนดเป็นเงื่อนไข
- (2) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนดเป็นเงื่อนไข
- (3) รับฝากเงินหรือกู้ยืมเงินหรือก่อภาระผูกพันโดยไม่ลงบัญชีให้ถูกต้องและครบถ้วน หรือสร้างรายการให้สินเชื่อไม่ตรงต่อความเป็นจริง
- (4) ให้สินเชื่อหรือลงทุนเกินอัตราที่กำหนด หรือให้สินเชื่อในลักษณะที่เล็งเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
- (5) ให้สินเชื่อแต่หรือลงทุนในกิจการที่ธนาคารพาณิชย์หรือกรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นในปริมาณเกินสมควรหรือมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ
- (6) ไม่ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ออกจากบัญชี
- (7) ไม่กันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้
- (8) กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชน

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ หรือแก้ไขการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้

มาตรา 23 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นรายงานลับมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้จะให้อยู่ตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวและจะให้ทำซ้ำแจ้งข้อความเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานนั้นก็ได้ รายงานลับและคำชี้แจงนี้ให้อยู่ต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

⁴⁶มาตรา 22 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

มาตรา 24⁴⁷ รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์เพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือจะมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ก็ได้ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ รัฐมนตรีจะตั้งหรือมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ให้ทำการตรวจเพื่อทราบกิจการหรือทรัพย์สินของเอกชนคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะที่มีหรือปรากฏอยู่ในธนาคารพาณิชย์ใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา 35 (3)

มาตรา 24 ทวิ⁴⁸ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่าธนาคารพาณิชย์ใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในการนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนด้วยก็ได้

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้ธนาคารพาณิชย์ใดเพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นั้นสามารถพียงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้โดยให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน มิให้นำมาตรา 1117 มาตรา 1220 มาตรา 1222 มาตรา 1224 มาตรา 1225 และมาตรา 1226 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 50 มาตรา 136 วรรคสอง (2) มาตรา 137 มาตรา 139 และมาตรา 141 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ⁴⁹ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

⁴⁷มาตรา 24 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

⁴⁸มาตรา 24 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

⁴⁹มาตรา 24 ทวิ วรรคสี่ แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540.

มาตรา 24 ครี⁵⁰ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่าธนาคารพาณิชย์ใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน หรือกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา 24 ทวิ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแต่งตั้งบุคคลอื่นโดยความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันถอดถอน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือถอดถอนแล้วไม่แต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนตามวรรคสอง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งแทน

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใดซึ่งหากปล่อยทิ้งไว้จะเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นและแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งแทนได้ทันทีตามที่เห็นสมควร

ให้ผู้ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งตามวรรคสามหรือวรรคสี่อยู่ในตำแหน่งเป็นเวลาไม่เกินสามปี และมีให้น้ำความในมาตรา 12 จัตวา (8) มาใช้บังคับ และให้บุคคลดังกล่าวได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์นั้น และในระหว่างเวลาที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์จะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินการใด ๆ ในธนาคารพาณิชย์นั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม และต้องอำนวยความสะดวกและให้ข้อเท็จจริงแก่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งหรือตามที่อยู่ตรวจการธนาคารพาณิชย์กำหนด

⁵⁰ มาตรา 24 ครี แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540.

ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา 25⁵¹ เมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ และเห็นว่าฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใดอยู่ในลักษณะอันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ แต่ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการแก้ไขการบริหารงานรวมทั้งย้ายหรือถอดถอนกรรมการหรือพนักงานของธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด รัฐมนตรีจะยังไม่สั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นหรือยังไม่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นให้ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา 26 เมื่อปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนพฤติกรรม และเมื่อได้รับรายงานการสอบสวนจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นได้

มาตรา 27 ในการสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น กับทั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 28 ในการควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จัดดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นได้ทุกประการ และให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของธนาคารพาณิชย์นั้น

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งและกำหนดอำนาจและหน้าที่พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์คนหนึ่งหรือหลายคนให้ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งได้

การตั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 29 เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ห้ามมิให้กรรมการและพนักงานของธนาคารพาณิชย์กระทำการกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นอีกต่อไป เว้นแต่จะได้รับ

⁵¹มาตรา 25 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์

มาตรา 30 เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ให้กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นจัดการอันสมควรเพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ไว้ และรับรายงานกิจการและมอบสินทรัพย์ พร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร ควตตรา และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ให้แก่คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์โดยมิชักช้า

มาตรา 31 เมื่อธนาคารพาณิชย์ใดถูกควบคุม ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือเอกสารของธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งการครอบครองให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ทราบโดยมิชักช้า

มาตรา 32 เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมสมควรจะดำเนินกิจการของตนเองได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกการควบคุม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 33 เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกธนาคารพาณิชย์นั้นและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 34 เมื่อรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งเลิกธนาคารพาณิชย์ ให้มีการชำระบัญชี และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์นั้น

การชำระบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัด เว้นแต่การใดที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

มาตรา 35⁵² เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 24 หรือมาตรา 26 ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใดมาให้อ่าน หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์

⁵²มาตรา 35 แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

(2) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ หรือในสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใดในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์รวมทั้งเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์

(3) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบธุรกิจของลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์รวมทั้งสั่งให้ลูกหนี้หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าธนาคารพาณิชย์กระทำการตามมาตรา 22 (3) (4) หรือ (5)

ในการดำเนินการตาม (3) ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ก่อน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 35 ทวิ⁵³ ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นความผิดตามมาตรา 7 ทวิ หรือมาตรา 8 เพื่อตรวจสอบได้ และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามวรรคหนึ่งให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามสมควร

มาตรา 36 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 28 ให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้แสดงหรือส่งสมุด บัญชี เอกสาร ควงตราและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุม

มาตรา 37 กรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์และผู้ชำระบัญชีอาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 38 ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุมหรือชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์ใด ให้จ่ายจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น

⁵³มาตรา 35 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 38 ทวิ⁵⁴ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน

มาตรา 38 ตรี⁵⁵ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา 306 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา 308 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 38 จัตวา⁵⁶ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงินหรือโอนกิจการทั้งหมด หรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงินเพิ่มเติมเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินให้คณะกรรมการธนาคารพาณิชย์นั้นจัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อรัฐมนตรีถ้ารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบกับโครงการดังกล่าว ให้รัฐมนตรีประกาศการให้ความเห็นชอบในราชกิจจานุเบกษาทั้งนี้ในประกาศดังกล่าวจะกำหนดระยะเวลาดำเนินการและเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ถ้าธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

(1) มาตรา 237 มาตรา 1117 มาตรา 1185 มาตรา 1220 มาตรา 1222 มาตรา 1224 มาตรา 1225 มาตรา 1226 และมาตรา 1240 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(2) มาตรา 50 มาตรา 52 มาตรา 102 ประกอบกับมาตรา 33 วรรคสอง มาตรา 137 มาตรา 139 วรรคหนึ่ง มาตรา 140 มาตรา 141 มาตรา 147 และมาตรา 148 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

⁵⁴มาตรา 38 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

⁵⁵มาตรา 38 ตรี เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

⁵⁶มาตรา 38 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

(3) มาตรา 94 (2) มาตรา 114 และมาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2583 ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการ

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใดในการดำเนินการตามวรรคสอง ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ควบกัน หรือที่รับโอนกิจการต้องร่วมกันรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

มาตรา 38 เบญจ⁵⁷ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา 38 จัตวา แล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ ในการนี้มีให้นำบทกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินนั้นมาใช้บังคับ และให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้นงดรับลงทะเบียนการโอนหุ้นเมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันที่มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา 38 จัตวาจนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้น และเรียกประชุมผู้ถือหุ้นโดยจัดส่งหนังสือนัดให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ต้องไม่เกินสิบวัน ทั้งนี้ ให้โฆษณาบอกกล่าวนัดประชุมในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย ในการประชุมถ้ามีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม ให้ถือว่าการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินใดไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา 38 จัตวา แล้วให้ถือว่าการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา 38 จัตวา เป็นคดีล้มละลายในระหว่างดำเนินการ เพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการตามที่ได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา 38 จัตวา

ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา 38 จัตวา ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่าง ๆ บรรดาที่เกิดจากการควบกิจการหรือโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่

⁵⁷ มาตรา 38 เบญจ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยจะกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

คณะกรรมการของของสถาบันการเงินที่ควบกันแล้วมีสิทธิยื่นขอจดทะเบียนการควบกิจการได้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ให้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา 38 จัตวา

มาตรา 38 จ⁵⁸ ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มีสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอื่นเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ให้หลักประกันนั้นตกแก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการแล้วแต่กรณี

มาตรา 38 สัตต⁵⁹ ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณีเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าวและอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น

มาตรา 39⁶⁰ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 ทวิ มาตรา 9 หรือ มาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40⁶¹ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41⁶² ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นหรือไม่แจ้งแก่ผู้ถือหุ้นอื่นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 5 สัตต หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้ง

⁵⁸มาตรา 38 จ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

⁵⁹มาตรา 38 สัตต เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541.

⁶⁰มาตรา 39 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶¹มาตรา 40 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶²มาตรา 41 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

ในการยื่นรายงานลับ หรือให้คำชี้แจงตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 42⁶³ ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 หรือมาตรา 12 (1) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 5 วรรคสี่ หรือมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา 43⁶⁴ ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 จ หรือมาตรา 18 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 44⁶⁵ ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 5 ตีวรรคหนึ่ง มาตรา 5 เบญจ มาตรา 5 ฉ มาตรา 7 ทวิ มาตรา 9 ทวิ มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 11 ตี มาตรา 12 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) หรือ (9) มาตรา 12 ตี มาตรา 12 จัตวา มาตรา 13 มาตรา 13 จัตวา มาตรา 14 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง มาตรา 15 ทวิ มาตรา 16 หรือมาตรา 17 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขหรือคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 5 ทวิ มาตรา 7 มาตรา 12 (6) มาตรา 13 ตี มาตรา 17 ทวิ มาตรา 21 มาตรา 23 หรือมาตรา 25 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขหรือคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 12 (4) (ก) หรือ (5) มาตรา 13 มาตรา 15 ทวิ มาตรา 17 วรรคหนึ่ง มาตรา 22 วรรคสอง มาตรา 24 ทวิ หรือมาตรา 24 ตี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา 45⁶⁶ ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 5 ตี วรรคสอง มาตรา 7 ตี หรือมาตรา 15 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามมาตรา 7 ทวิ หรือมาตรา 7 ตี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 46⁶⁷ ความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 ถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท สำหรับการกระทำความผิดตามมาตรา 42 หรือมาตรา 43 หรือให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาท สำหรับการกระทำความผิดตามมาตรา 44 หรือมาตรา 45 แล้วแต่กรณี ตลอดเวลาที่ยังกระทำการฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 46 ทวิ⁶⁸ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดกระทำความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการ

⁶³ มาตรา 42 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶⁴ มาตรา 43 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶⁵ มาตรา 44 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶⁶ มาตรา 45 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶⁷ มาตรา 46 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁶⁸ มาตรา 46 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

ดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย

มาตรา 46 ตี⁶⁹ ความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 หรือมาตรา 46 ทวิ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา 46 วรรคสอง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตรวจพบการกระทำความผิดหรือเกินกำหนดห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา 46 จัตวา⁷⁰ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 วรรคห้า มาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 เบญจ⁷¹ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 35 หรือขัดขวางมิให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือสอบสวนและตรวจสอบตามมาตรา 35 หรือให้ถ้อยคำ หรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือส่งสำเนาสิ่งเหล่านั้นตามมาตรา 35 อันเป็นเท็จ หรือขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา 35 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 ฉ⁷² ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งสั่งตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 สัตต⁷³ ผู้ใดได้ล่วงรู้กิจการของธนาคารพาณิชย์ใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁶⁹มาตรา 46 ตี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁷⁰มาตรา 46 จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁷¹มาตรา 46 เบญจ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁷²มาตรา 46 ฉ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

⁷³มาตรา 46 สัตต เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 46 อัญญา⁷⁴ ความผิดตามมาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 หรือมาตรา 46 ทวิ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

มาตรา 46 นว⁷⁵ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในธนาคารพาณิชย์กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามบทบัญญัติในหมวด 1 หมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 หรือหมวด 7 ของลักษณะ 12 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 หรือมาตรา 243 หรือมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2521

(2) ในการสอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 269 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499

(3) ผู้ใดเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (1) หรือ (2)

ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

ในความผิดตามมาตรา 41 เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแทนผู้ได้รับความเสียหายด้วย ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁷⁴มาตรา 46 อัญญา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522.

มาตรา 46 อัญญา วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

⁷⁵มาตรา 46 นว เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

มาตรา 46 ทศ⁷⁶ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 46 นว และธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าหากปล่อยเงินเข้าไว้อาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้นแต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เมื่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจทราบให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาหรือของอธิบดีกรมตำรวจที่สั่งตามวรรคสี่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา 47 ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(1) ความในวรรคสองของมาตรา 6 ไม่ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ ซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(2) ในการปฏิบัติการตามมาตรา 10 และมาตรา 13 ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงอยู่ในประเทศไทยตามชนิดที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นเงินกองทุน

⁷⁶มาตรา 46 ทศ เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528.

มาตรา 48 ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา 19 ไม่ใช้บังคับแต่บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งอันต้องห้ามมาตราดังกล่าวอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสำหรับตำแหน่งที่ดำรงอยู่นั้น

มาตรา 49 ในระหว่างเวลาที่ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 11 และมาตรา 14 (1) ยังไม่ใช้บังคับ ให้นำบทบัญญัติมาตรา 10 มาตรา 12 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488 มาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์

มาตรา 50 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ศ. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในปัจจุบันการธนาคารและการเศรษฐกิจได้ขยายตัวขึ้นเป็นลำดับ จึงสมควรได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินกับธนาคาร

อัมพิกา/แก้ไข

1/3/45

B+A (C)

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522⁷⁷

มาตรา 22 บุคคลใดถือหุ้นธนาคารพาณิชย์รวมกันเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา 5 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีสิทธิถือหุ้นนั้นได้ต่อไป แต่ถ้าได้จำหน่ายหุ้นนั้นไป เท่าใดก็ให้คงมีสิทธิถือหุ้นเกินอัตราที่กำหนดได้เท่าจำนวนหุ้นที่เหลือ

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ทนายโดยธรรมซึ่งได้รับมรดกในหุ้นนั้นใน วันหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติมาตรา 5 จ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

⁷⁷ร.ก.2522/31/1พ/7 มีนาคม 2522.

มาตรา 23 ธนาคารพาณิชย์ใดที่จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และได้รับอนุญาตให้ประกอบธนาคารพาณิชย์อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อไปได้ และถ้าธนาคารพาณิชย์นั้นได้ออกหุ้นซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา 5 จัตวา และหรือมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา 5 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นดำเนินการแก้ไขเสียให้ถูกต้องตามมาตรา 5 จัตวา หรือมาตรา 5 เบญจ แล้วแต่กรณี ภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยต้องดำเนินการตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องดำเนินการให้มีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยรายโดยผู้ถือหุ้นดังกล่าว ต้องถือหุ้นรวมกันเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(2) ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องดำเนินการให้มีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสองร้อยรายโดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวถือหุ้นรวมกันเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (1) (2) หรือ (3) ถ้ามีเหตุจำเป็นและสมควรรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลาให้คราวละไม่เกินหกเดือนก็ได้ แต่เมื่อนับระยะเวลารวมกันทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 24 ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับธนาคารพาณิชย์ใดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธนาคารพาณิชย์อยู่แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับประสงค์จะเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่ ถ้าธนาคารพาณิชย์นั้นยังมิได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์ออกหนังสือชี้ชวนให้ประชาชนเข้าซื้อหุ้นได้ ในการออกหนังสือชี้ชวนดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยหนังสือชี้ชวน ในกรณีเพิ่มทุนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) หุ่นที่ออกในการเพิ่มทุนนั้น ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการขายให้แก่บุคคลธรรมดาซึ่งไม่เป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนหุ้นที่ออกใหม่ และจะขายให้แก่แต่ละคนเกินร้อยละศูนย์ห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ได้

บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ห้ามมิให้บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ชี้ชวนประชาชนให้ซื้อหุ้นและบทบัญญัติว่าด้วยการเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเพิ่มทุนตามมาตรา

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา 25 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ดำเนินการแก้ไขหุ้นหรือผู้ถือหุ้นหรือกรรมการให้ถูกต้องตามมาตรา 5 จัตวา หรือมาตรา 5 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาตามมาตรา 23 กำหนดหรือที่รัฐมนตรีผ่อนผันต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ถ้าเป็นการกระทำผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังกระทำการฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 26 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 27 ความผิดตามมาตรา 25 และมาตรา 26 ให้คณะกรรมการตามมาตรา 46 อัญญาแห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และให้นำมาตรา 46 ตรี ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 28 สำนักงานที่ได้ตั้งขึ้นแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อกระทำการแทนธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารต่างประเทศในการติดต่อกับบุคคลทั่วไปตามมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ถ้าประสงค์จะดำเนินการต่อไป ให้ธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารต่างประเทศหรือผู้จัดตั้งสำนักงานนั้นแล้วแต่กรณียื่นคำขอรับอนุญาตให้ถูกต้องภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 29 ธนาคารพาณิชย์ใดมีหุ้น หรือ หุ้นกู้ของบริษัจำกัดอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเกินจำนวนที่กำหนดในมาตรา 12 (5) หรือถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์อื่นอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 12(6) แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นยื่นคำขอผ่อนผันต่อธนาคารแห่งประเทศไทยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในการผ่อนผันธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา 30 ธนาคารพาณิชย์ใดให้สินเชื่อหรือค้ำประกันการกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตัวเงิน แก่หรือเพื่อกรรมการหรือบุคคลตามมาตรา 12 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยชอบอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา 12 (2) และมาตรา 12 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 31 อสังหาริมทรัพย์ใดที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ และต้องจำหน่ายไปตามมาตรา 12 ศรี แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ธนาคารพาณิชย์จำหน่ายเสียภายในเก้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกมาเป็นของธนาคารพาณิชย์หรือภายในระยะเวลาที่ได้รับการขยาย

มาตรา 32 ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังมิได้ออกประกาศโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 13 หรือมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้วแต่ประกาศดังกล่าวยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ไปพลางก่อน

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 10 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ตามวรรคหนึ่ง คำว่า “เงินกองทุน” ตามประกาศดังกล่าวให้หมายความถึงเงินกองทุนตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505

มาตรา 33 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ได้ประกาศใช้บังคับมานานแล้วมีบทบัญญัติหลายมาตราไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเดิม และเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเป็นหลักประกันแก่การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการได้จากรัฐบาลนั้นเป็นแหล่งระดมทุนที่สำคัญของประเทศย่อมเป็นการสมควรที่ธนาคารพาณิชย์จะพึงมีบทบาทในการใช้เงินทูลนั้นไปทางอำนวยประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มากยิ่งขึ้น และอีกประการหนึ่ง การธนาคารพาณิชย์นับว่าเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน เป็นการสมควรที่จะให้

สาธารณชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจการด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สุนันทา/แก้ไข

7/12/44

A + B (C)

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528⁷⁸

มาตรา 19 ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่และเสนอขายแก่ประชาชน ก็ให้เสนอขายต่อประชาชนและออกหนังสือชี้ชวนได้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดเกี่ยวกับหนังสือชี้ชวนและบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 20 ผู้ใดเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์อยู่ในวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ซึ่งเป็นการขัดต่อมาตรา 12 จัตวา (8) แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ยื่นขออนุญาตต่อธนาคารแห่งประเทศไทยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

เมื่อได้ยื่นขออนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ทำหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งไม่อนุญาต

มาตรา 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ยังมีมาตรการไม่เพียงพอแก่การควบคุมและกำกับการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ และขาดมาตรการที่เหมาะสมในการช่วยแก้ไขปัญหของธนาคารพาณิชย์หากจะพึงมีขึ้น สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องเหมาะสมกับภาวะการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและก่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบธนาคารพาณิชย์อย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนรวม และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สุนันทา/แก้ไข

7/12/44

A + B (C)

⁷⁸ร.ก. 2528/177/1พ/26 พฤศจิกายน 2528.

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535⁷⁹

มาตรา 13 ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยังมิได้ออกประกาศตามมาตรา 10 มาตรา 12 (5) หรือมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้วแต่ประกาศดังกล่าวยังไม่ใช้บังคับให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา 10 หรือมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และมาตรา 12 (5) แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 ไปพลางก่อน

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์และเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่เพื่อขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถออกบัตรเงินฝากชนิดเปลี่ยนมือในการรับฝากเงินได้ เพื่อให้เกิดตราสารทางการเงินที่มีความคล่องตัว ตลอดจนได้ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระจายหุ้นให้บุคคลธรรมดาขายย่อย เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยบริษัท

มหาชนจำกัดและปรับปรุงข้อกำหนดในเรื่องเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางสากล ตามข้อเสนอของ BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS (BIS) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่ช่วยพัฒนาและกำกับสถาบันการเงินที่ดำเนินกิจการในตลาดต่างประเทศ ให้มีความมั่นคงเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สุนันทา/แก้ไข

7/12/44

A + B (C)

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540⁸⁰

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ที่มีสัญชาติอื่นนอกจากสัญชาติไทยถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์ได้เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนหุ้นและกรรมการทั้งหมด และห้ามมิให้กรรมการธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์แห่งอื่น ในขณะเดียวกัน แต่สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน และปัญหาคุณภาพสินทรัพย์ในสถาบันการเงินเสื่อมลงอย่างรวดเร็วตามภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการระดมเงินทุนนอกประเทศมาสร้างเสริมระบบสถาบันการเงินให้มั่นคงยิ่งขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ที่มีสัญชาติอื่นนอกจากสัญชาติไทยถือหุ้นและเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์ได้เกินอัตราส่วนดังกล่าว และให้กรรมการธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งกรรมการในธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นได้ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สุนันทา/แก้ไข

11/12/44

A + B (C)

⁷⁹ร.ก.2535/44/1/9 เมษายน 2535.

⁸⁰ร.ก. 2540/29ก/12/28 มิถุนายน 2540.

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540⁸¹

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจากการแก้ไขปัญหของธนาคารพาณิชย์ที่ประสบปัญหาด้านฐานะหรือการดำเนินการอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ตามบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันไม่อาจดำเนินการให้ทันต่อความเร่งด่วนของสถานการณ์ได้ ซึ่งความล่าช้าของการดำเนินการจะส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางแก่เศรษฐกิจของประเทศโดยรวม สมควรให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยแก้ไขปัญหของธนาคารพาณิชย์ที่ประสบภาวะวิกฤตได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สุนันทา/แก้ไข

11/12/44

A + B (C)

⁸¹รก. 2540/60ก/26/24 ตุลาคม 2540

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541⁸²

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่การแก้ไขปัญเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งจำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สุนันทา/แก้ไข

11/12/44

A + B (C)

สุนันทา เอกไพศาลกุล

อรดา เชาวนัวโรดม

จักรกฤษณ์ วัชรวรานนท์ จัดทำ

11 มีนาคม 2546

⁸²รก. 2541/51ก/4/23 สิงหาคม 2541.